

การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สารนิพนธ์
ของ
วินิตยา สมบุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2554

การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2554

วินิตยา สมบุญ. (2554). การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์อรทัย วารีสอาด

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการรับสารสนเทศ รวมทั้งปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคำนวณสำเร็จ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่เคยรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ 5 อันดับแรก คือ คุรุบัญชีอาสา เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การฝึกอบรม/การสาธิต โทรทัศน์ และการศึกษาดูงาน ตามลำดับ

2. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับสารสนเทศผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการรับสารสนเทศผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุและการศึกษา พบความแตกต่างในตัวแปรอายุ คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ

3. การรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ การออมเงิน วิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือน การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ประโยชน์ของการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน และรายจ่ายที่จำเป็น เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าอาหาร

4. ปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีปัญหาการรับสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการรับสารสนเทศ จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา พบความแตกต่างในตัวแปรทั้งสอง คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ มีปัญหาในการรับสารสนเทศมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาการรับสารสนเทศมากกว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรี

PERCEPTIONS OF AGRICULTURAL COOPERATIVE MEMBERS OF HOUSEHOLD
ACCOUNTING INFORMATION RECEIVED THROUGH THE COOPERATIVE AUDITING
DEPARTMENT'S PUBLIC RELATIONS MEDIA
IN BANGKOK METROPOLITAN AREA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

May 2011

Winitaya Somboon. (2011). *Perceptions of Agricultural Cooperative Members of Household Accounting Information Received Through The Cooperative Auditing Department's Public Relations Media in Bangkok Metropolitan Area*. Master's Project, M.A.(Library and Information Science). Bangkok: Graduate School, SrinakharinwirotUniversity.
Project Advisor: Aurathai Wareesa-ard.

The purpose of this research were to study and compare the characteristics of informed household accounting data and the problems of information receiving through the Cooperative Auditing Department's Public Relations Media in different age and education category. The samples included 384 agricultural cooperative members from the Bangkok Metropolitan area. The data were collected by the questionnaire and then analyzed by using the statistical package. The data were described with percentage, mean and standard deviation and later calculated by using F-test.

1. The result showed that most agricultural cooperative members had ever received the household accounting information through the Cooperative Auditing Department's Public Relations Media. The first five effective medias were; the volunteer accounting-teacher, the officer of the Cooperative Auditing Department, training and demonstrating methods, television, and job inspection respectively.

2. The whole cooperative members received information with the moderate level. However, the members less than 20 years old received information more than the other age groups.

3. The first five most received contents were; saving method, household account recording technique, unnecessary expenses-reduction, benefits of household account records, and necessary expenses (e.g. educational expenses of the children, food).

4. The overall cooperative members had high level of problem in receiving information. Specifically, the members less than 20 years old had more problem than the other age groups. Finally, the members with primary education level had more problem than the members with secondary education and bachelor degree level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ของ วินิตยา สมบุญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์อรทัย วารีสะอาด)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ ชื่นวัฒนา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(อาจารย์อรทัย วารีสะอาด)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย วรรณญาณุไกร)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชรี ตีร์โลจน์วงศ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(อาจารย์ ดร. วาณี อรรถนัสชาติ)

วันที่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์อรทัย วารีสอาด อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา สอนแนะสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่าง ดียิ่ง ตลอดจนเสียสละเวลาในการตรวจแก้ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างละเอียด จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย วรรณญาณุไกร อาจารย์ที่ปรึกษาระดับ ปริญญาโทของผู้วิจัย ที่คอยดูแล เอาใจใส่ ติดตาม กระตุ้นเตือน และให้กำลังใจผู้วิจัยเป็นอย่างดีมา โดยตลอด ทำให้การทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชรี ตรีโลจน์วงศ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า รวมทั้งให้คำแนะนำที่ดีทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ที่มีคุณค่าให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณนางบุษกร ศิริมงคล ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์ นางฉัตรนลิน ศรีเทพ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการบัญชีครัวเรือน นายภากร มหุตติการ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบ การเรียนรู้ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ การปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่ น้อง ตระกูลสมบุญ และเสตพงศ์ ที่ให้การสนับสนุนทั้งเรื่อง ค่าใช้จ่าย และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน ที่เป็นกำลังใจและ ให้ความช่วยเหลืออย่างมากแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณอย่างยิ่ง

วินิตยา สมบุญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	4
กลุ่มตัวอย่าง	4
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การรับสารสนเทศ	8
ความหมายของการรับสารสนเทศ	8
วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ	9
พฤติกรรมการรับสารสนเทศ	10
การรับสารสนเทศของเกษตรกร	12
สื่อประชาสัมพันธ์	14
ความหมายของสื่อประชาสัมพันธ์	14
ความสำคัญของสื่อประชาสัมพันธ์	15
วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์	16
หลักการใช้สื่อประชาสัมพันธ์	17
สื่อประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร	19
บัญชีครัวเรือน	20
ความหมายของบัญชีครัวเรือน	20
ความสำคัญของบัญชีครัวเรือน	21
ประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือน	22
วิธีบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างง่าย	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	26
ประวัติกรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	26
ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	27
สื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	33
งานวิจัยในประเทศ.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	37
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	102
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	102
สมมุติฐานในการวิจัย.....	102
วิธีดำเนินการวิจัย.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	103
อภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	111

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	119
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	133

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามจังหวัด.....	38
2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
3 ประสิทธิภาพการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	44
4 สาเหตุที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรไม่เคยรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	45
5 สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน.....	45
6 การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	46
7 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ.....	47
8 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุในแต่ละด้านที่พบความ แตกต่างเป็นรายคู่.....	50
9 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ของกรมบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ ในแต่ละรายข้อที่พบความแตกต่าง เป็นรายคู่.....	51
10 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จำแนกตามระดับการศึกษา.....	52
11 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จำแนกตามระดับการศึกษาในแต่ละรายข้อที่ พบความแตกต่างเป็นรายคู่.....	56
12 การรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	57
13 ปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	58
14 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่าน สื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ.....	64

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุในแต่ละด้านที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่.....	78
16 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุในแต่ละข้อที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่.....	79
17 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	86
18 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษาในแต่ละรายข้อที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่.....	100

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ตัวอย่างการบันทึกบัญชีครัวเรือน.....	24
2 แผนผังโครงสร้างฝ่ายประชาสัมพันธ์.....	28

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศเริ่มชะลอตัวในช่วงปี พ.ศ. 2549 จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2553 ก็ยิ่งเผชิญกับปัญหาความเสี่ยงหลายเรื่อง อาทิ การเมือง เงินบาทแข็งค่า ราคาน้ำมันปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และปัญหาหนี้สาธารณะที่เพิ่มสูงขึ้นในสหรัฐอเมริกาและประเทศคู่ค้า ส่งผลกระทบให้เศรษฐกิจชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นเศรษฐกิจของไทยปี พ.ศ. 2553 ถือว่ายังเปราะบาง และมีปัจจัยลบที่มีผลกระทบเศรษฐกิจไทย 3 เรื่อง คือ 1) การเมืองที่ยังไม่แน่นอน 2) เงินบาทแข็งค่า และ 3) ราคาน้ำมันพุ่งสูงต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 ดังนั้น เศรษฐกิจสหกรณ์ไทยย่อมได้รับผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวข้างต้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การดำเนินงานสหกรณ์ไทยนับเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีบทบาทสำคัญทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมภาคหนึ่งของประเทศ เนื่องจากมีจำนวนองค์กรและสมาชิกองค์กรค่อนข้างมาก (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2552: 14)

สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกทางด้านเศรษฐกิจและสังคมให้มวลสมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ด้วยการให้สมาชิกเป็นเจ้าของและร่วมทำธุรกิจ ที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เกิดจากการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรมากกว่า 10.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16.72 ของประชากรทั้งประเทศ ปัจจุบันมีสหกรณ์การเกษตรมากกว่า 4,551 แห่ง จัดเป็นธุรกิจกลุ่มใหญ่ที่สร้างเครือข่ายทั่วประเทศ มีอำนาจซื้อและกำลังผลิตค่อนข้างมาก ย่อมแสดงถึงฐานะรากที่มั่นคง รวมถึงเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วยเช่นกัน จึงน่าจะเป็นกลุ่มธุรกิจที่สะท้อนภาพ หรือเป็นตัวชี้วัดเศรษฐกิจของประเทศได้ในระดับหนึ่ง แม้ว่าสหกรณ์การเกษตรจะต้องเผชิญกับข้อจำกัดหรืออุปสรรค เช่น ราคาน้ำมัน อัตราดอกเบี้ย และภัยธรรมชาติ เป็นต้น แต่ด้วยโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสหกรณ์การเกษตรมีรากฐานที่มั่นคง และหนาแน่นด้วยสมาชิก จึงเชื่อว่าสหกรณ์การเกษตรจะพัฒนาและสามารถดำเนินต่อไปได้อีกยาวนาน ดังนั้นจะต้องเร่งสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการด้านการเงิน และการบัญชีที่มุ่งเน้นความโปร่งใสในการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนยึดหลักแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรไทยให้สามารถพึ่งพาตนเองและเกื้อกูลกันอย่างยั่งยืน (เรื่องชัย บุญญานันต์. 2550: 57)

จากผลการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานะเงินออมกับสถานะหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรโดยภาพรวม พบว่า ปริมาณเงินออมของสมาชิกเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดต่ำลงทุกปี ขณะที่หนี้เฉลี่ยต่อคนพุ่งขึ้นเร็วกว่ารายได้ หวั่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและการดำรงชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในอนาคต ดังนั้นกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงพยายามปรับเปลี่ยนแนวทาง

การดำเนินชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้มีความสุขเพิ่มขึ้น โดยปลูกฝังให้คำนึงถึงความสำคัญของการออม พร้อมสนับสนุนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้ทำบัญชีครัวเรือนมากขึ้น ส่งเสริมการสร้างวินัยทางการเงิน แก้ไขปัญหาหนี้สินและใช้ชีวิตอย่างพอเพียง อีกทั้งแนะแนวทางให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรปฏิบัติตนด้วยการยึดหลักพึ่งตนเองและประหยัด (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2552: 4)

นอกจากนี้จากรายงานผลการศึกษาคณะบุคคล เรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการออมทรัพย์จากการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรในโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของวรรณ ชาติโยธิน (2551: ง) พบว่า เกษตรกร จำนวน 358 คน มีการทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ซึ่งในจำนวนเกษตรกรที่ทำบัญชีครัวเรือนดังกล่าว มีการออมทรัพย์ จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 87.15 โดยมีการออมทรัพย์ต่อปีเฉลี่ยครัวเรือนละ 14,769.23 บาท การออมทรัพย์ต่อปีสูงสุดเฉลี่ยครัวเรือนละ 30,238.00 บาท ในช่วงอายุต่ำกว่า 40 ปี ส่วนคนที่ไม่ได้ทำบัญชีครัวเรือนมีการออมทรัพย์ต่อปีเฉลี่ยครัวเรือนละ 6,896.82 บาท การออมทรัพย์ต่อปีสูงสุดเฉลี่ยครัวเรือนละ 8,973.14 บาท ในช่วงอายุ 50-59 ปี จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปริมาณการออมทรัพย์ของผู้ที่ทำบัญชีครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีสูงกว่าปริมาณการออมทรัพย์ของผู้ที่ไม่ได้ทำบัญชีครัวเรือนอย่างชัดเจน แต่อัตราส่วนเกษตรกรที่ทำบัญชีครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 50 นั้นถือเป็นอัตราส่วนน้อย เหตุผลคือเกษตรกรยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำบัญชีครัวเรือนและประสบปัญหาในการทำบัญชีครัวเรือน ดังผลงานวิจัยของสุพรรณิ ต้อนรับ (2551: จ) ที่ศึกษาการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่าเกษตรกรต้องการให้เจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเข้ามาจัดฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอและคอยรับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่เกษตรกรพบในการจัดทำบัญชีครัวเรือน และทางเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรควรจะประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้เกษตรกรจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่เป็นประจำโดยใช้สื่อต่าง ๆ นอกจากนี้ควรใช้สื่อที่ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ในขณะที่งานวิจัยของสุนีย์ ตฤณขจี (2551: 2) พบว่า สาเหตุที่ทำให้ประชาชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่ทำบัญชีครัวเรือน เนื่องจากมีความคิดเห็นว่าเป็นการทำให้เสียเวลา

จากผลงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า เกษตรกรยังมีทัศนคติที่ผิด ๆ เกี่ยวกับเรื่องการทำบัญชีครัวเรือน ดังนั้นการประชาสัมพันธ์เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติเรื่องการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรจึงถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเกษตรกรนั้นไม่ใช่เรื่องที่ทำได้โดยง่าย ถ้าเปลี่ยนทัศนคติในแนวคล้อยตามแนวเดิมนั้น เปลี่ยนแปลงได้ง่ายด้วยการหวานล่อมชักจูงและด้วยเหตุผลประกอบ แต่ถ้าเป็นการเปลี่ยนในลักษณะตรงข้ามกับของเดิมที่เขามีอยู่ บางครั้งต้องใช้เวลาอันนานที่จะเปลี่ยนแปลงได้สำเร็จ (รัชชัย แสงสิงแก้ว. 2527: 118) นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบต่าง ๆ ในกระบวนการสื่อสาร เช่น คุณสมบัติของผู้ส่งสาร และผู้รับสาร

ลักษณะของข่าวสาร เป็นต้น ตลอดจนช่องทางในการสื่อสารล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ นอกจากนี้ ทัศนคติของบุคคลเมื่อเกิดขึ้นแล้ว แม้จะคงทน แต่ก็สามารถ เปลี่ยนได้โดยตัวบุคคล สถานการณ์ ข่าวสาร การชวนเชื่อ และสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการยอมรับ ในสิ่งใหม่ แต่จะต้องมีความสัมพันธ์กับค่านิยมของบุคคลนั้น ตลอดจนอาจเกิดจากการยอมรับ โดยการบังคับ เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวดี บุญลือ (2546: 14) ที่พบว่า การรับสารสนเทศของบุคคลมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น กรอบประสบการณ์ วัย อาชีพ การศึกษา สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ และความสามารถในการถ่ายทอดของผู้ถ่ายทอด การประชาสัมพันธ์จึงเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญ ในการบริหารงานองค์กร เพราะถือเป็นเครื่องมือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากองค์กรไปยัง ประชาชน ให้ได้รับทราบเกี่ยวกับนโยบาย ผลการดำเนินงาน รวมถึงกิจกรรมความเคลื่อนไหว ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เมื่อประชาชนเข้าใจในองค์กรมากขึ้น ก็จะมีทัศนคติที่ดีขึ้น ความเชื่อมั่น และเต็มใจสนับสนุนกิจกรรมและการดำเนินงาน (บุญญา ศุภวรรณภาษิต. 2547: 91; วิรัช ลภีรัตนกุล. 2544: 2-3)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงสนใจที่จะศึกษาว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่าน สื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มากน้อยเพียงใด และประสบปัญหาอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงสื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ สารสนเทศไปสู่เกษตรกรได้อย่างเหมาะสม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ โดยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้กลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและมีคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนต่อไป ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ให้มากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 99,358 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่สุ่มมาจากประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) จำนวน 384 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำ ที่กำหนดไว้ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 606-610)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
 - 1.1 อายุ
 - 1.1.1 20 - 30 ปี
 - 1.1.2 31 - 40 ปี
 - 1.1.3 41 - 50 ปี
 - 1.1.4 51 ปีขึ้นไป
 - 1.2 ระดับการศึกษา
 - 1.2.1 ประถมศึกษา
 - 1.2.2 มัธยมศึกษา
 - 1.2.3 ปริญญาตรี
 - 1.2.4 สูงกว่าปริญญาตรี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน
 - 2.2 ปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การทำบัญชีครัวเรือน หมายถึง การบันทึกรายรับ - รายจ่ายประจำวัน ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาของรายรับและรายจ่าย และนำมาวิเคราะห์สถานะทางการเงินของตนเองและครอบครัวได้ นอกจากนี้หากเกษตรกรจดบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้รู้ค่าใช้จ่าย รู้ต้นทุนในการประกอบอาชีพ สามารถปรับลดค่าใช้จ่ายลง จะทำให้มีกำไรเพิ่มขึ้น สามารถวางแผนการประกอบอาชีพในระยะยาวได้ โดยไม่เสี่ยงต่อการขาดทุนตลอดระยะเวลาเก็บเกี่ยวหรือจำหน่ายผลผลิต ไม่เกิดการกู้เงินมาลงทุน

2. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน หมายถึง การที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เคยได้เข้าร่วมกิจกรรม ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง ได้พบเห็นข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

3. สื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อเผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เพื่อสร้างค่านิยม ศรัทธา และได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนกลุ่มเป้าหมาย แบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

3.1 สื่อบุคคล

3.1.1 เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

3.1.2 ครูบัญชีอาสา

3.2 สื่อมวลชน

3.2.1 หนังสือพิมพ์

3.2.2 วิทยุ

3.2.3 โทรทัศน์

3.3 สื่อสิ่งพิมพ์

3.3.1 วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์

3.3.2 แผ่นพับ

3.3.3 ไปสเตอร์

3.4 สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่

3.4.1 เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ <http://www.cad.go.th>

3.4.2 วีดิทัศน์

3.5 สื่อกิจกรรม

3.5.1 การอบรม

3.5.2 การสัมมนา

3.5.3 นิทรรศการ

3.5.4 การศึกษาดูงาน

4. สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมกันจัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น และในงานวิจัยนี้หมายถึงสหกรณ์การเกษตรที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 68 แห่ง

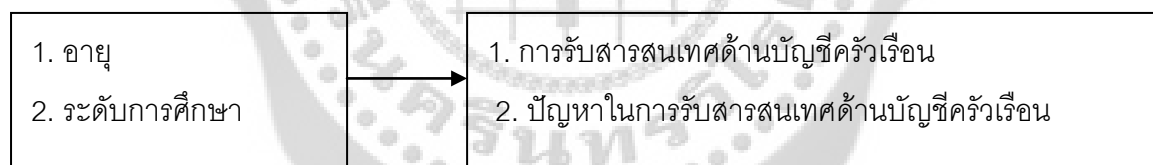
5. สมาชิกสหกรณ์การเกษตร หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และสมัครเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเพื่อร่วมกันประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรสาคร และสมุทรปราการ

6. ปัญหาในการรับสารสนเทศ หมายถึง ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรไม่สามารถรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนจากสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมุติฐานในการวิจัย

1. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน มีการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกัน
2. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกัน
3. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกัน
4. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การรับสารสนเทศ
 - 1.1 ความหมายของการรับสารสนเทศ
 - 1.2 วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ
 - 1.3 พฤติกรรมการรับสารสนเทศ
 - 1.4 การรับสารสนเทศของเกษตรกร
2. สื่อประชาสัมพันธ์
 - 2.1 ความหมายของสื่อประชาสัมพันธ์
 - 2.2 ความสำคัญของสื่อประชาสัมพันธ์
 - 2.3 วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์
 - 2.4 หลักการใช้สื่อประชาสัมพันธ์
 - 2.5 สื่อประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร
3. บัญชีครัวเรือน
 - 3.1 ความหมายของบัญชีครัวเรือน
 - 3.2 ความสำคัญของบัญชีครัวเรือน
 - 3.3 ประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือน
 - 3.4 วิธีบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างง่าย
4. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
 - 4.1 ประวัติกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
 - 4.2 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
 - 4.3 สื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

การรับสารสนเทศ

ปัจจุบันสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์ต้องใช้สารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจและใช้สารสนเทศในการวางแผนการดำเนินชีวิต การรับสารสนเทศของมนุษย์ หรือบุคคลสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในลักษณะที่มีอิทธิพลจากปัจจัยภายในตัวบุคคลและปัจจัยทาง สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เนื่องจากการรับสารสนเทศของบุคคลเกิดขึ้นและจะมีทิศทางอย่างไรนั้น ก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น หากประสบการณ์เดิมเป็นไปใน ทางบวก บุคคลก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อปรากฏการณ์ใหม่ที่จะพบ และจะทำให้การรับสารสนเทศ เกิดขึ้น ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลว่าทำไมคนเราต้องมีการเปิดรับสารสนเทศ แต่เนื่องจากสารสนเทศ ถูกรวบรวมไว้ในสื่อหลายรูปแบบ บุคคลจึงต้องมีการเลือกเปิดรับสารสนเทศ รู้จักตีความและรู้จักนำ เนื้อหาจากสารสนเทศไปวิเคราะห์เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ออกไป ตามกิจกรรมต่าง ๆ (ประภาวดี สืบสนธิ์. 2530: 10)

ความหมายของการรับสารสนเทศ

ปัจจุบันลักษณะของสังคมไทยอยู่ในยุคของการผสมผสาน ระหว่างเป็นสังคมเกษตร สังคมอุตสาหกรรมและสังคมสารสนเทศ หรืออาจกล่าวได้ว่า อยู่ในยุคสารสนเทศซึ่งสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต ผู้ที่ได้รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและรวดเร็วทันการณ์มักเป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด รู้จักแก้ปัญหา วางแผน ตัดสินใจ และพัฒนาชีวิต เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข แม้แต่เกษตรกรในส่วนภูมิภาค ซึ่งอยู่ห่างไกลแหล่งสารสนเทศ จำเป็นต้องเรียนรู้ว่า คนที่จะอยู่รอดได้ ต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและจะต้อง ติดตามข่าวสารว่า ควรจะปรับกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรอย่างไร ตลาดต้องการอะไร การใช้ ต้นทุนให้คุ้มค่าที่สุด และต้องตามให้ทันว่ารัฐบาลกำลังมีโครงการอะไร สนับสนุนอะไร มีนโยบาย อะไร เพื่อสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือต่าง ๆ ของรัฐได้ (เสนห์ จามริก. 2536: 4-8) ด้วยเหตุนี้ จึงขอกกล่าวถึงความหมายของการรับสารสนเทศซึ่งมีผู้อธิบายไว้หลากหลาย ดังนี้

สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (*The ALA Glossary of Library and Information*. 1983: 178) ระบุว่า การรับสารสนเทศ หมายถึง การรับความรู้ในวิชาต่าง ๆ ข้อเท็จจริง ข่าวสาร ซึ่งได้มี การสื่อความหมายและรับรู้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้คำและภาพ หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ด้วยการใช้ วิธีการต่าง ๆ ในการถ่ายทอดและเผยแพร่อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ในขณะที่ รินศิริ ทองคำ (2538: 14) อธิบายว่าการรับสารสนเทศคือ การรับข้อมูล ข่าวสารของบุคคลโดยผ่านสื่อต่าง ๆ

ส่วนเบญจมาศ สุรมิตรไมตรี และคณะ (2542: 21) กล่าวว่า การรับสารสนเทศ หมายถึง การที่บุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยรับผ่านประสาทสัมผัสในทางต่าง ๆ เช่น ตา เห็น หูฟัง ซึ่งบุคคลนั้นสามารถเลือกสื่อตามความสนใจและความต้องการของตน เพื่อนำมาใช้ ประโยชน์หรือเป็นข้อมูลในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้

โมเวน และไมเนอร์ (Mowen; & Minor. 2000: 63) กล่าวว่า การรับสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ตั้งใจรับข้อมูลนั้นและทำความเข้าใจในความหมาย

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การรับสารสนเทศ หมายถึง การรับความรู้ ข้อมูลข่าวสาร จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวของบุคคลผ่านประสาทสัมผัส ที่เป็นทั้งข้อความและภาพผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งบุคคลสามารถเลือกช่องทางการรับตามความสนใจและความต้องการของตนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์หรือเป็นข้อมูลประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ

ในการใช้สารสนเทศ บุคคลมีวัตถุประสงค์ในการใช้ที่แตกต่างกัน ดังเช่น

วีระ สุภากิจ (2539: 8-9) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ ดังนี้

1. นำไปใช้ในการบริหารงาน การตัดสินใจสั่งการ และการวางแผนปฏิบัติงานในหน่วยงาน

2. ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับที่สูงกว่าและต่ำกว่า เพื่อให้ระบบสารสนเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีรายการข้อมูล มีแบบเสนอรายงาน และวันสำรวจเป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ทุกระดับ จัดความซ้ำซ้อนในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรงกับความต้องการทั้งผู้ผลิตสารสนเทศ และผู้บริโภคสารสนเทศ

3. ใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน่วยงาน เช่น การจัดเอกสารแนะนำโรงเรียน รายงานผลงานในรอบปี ตลอดจนการบริการข้อมูลสำหรับการวิจัยต่าง ๆ สารสนเทศจึงมีประโยชน์ในการบริหารงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดทำเอกสารบริการข้อมูล และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนกาญจนา แก้วเทพ (2544: 505) กล่าวว่า หากบุคคลรู้จักการเปิดรับสารสนเทศ ที่ถูกต้องก็สามารถนำไปปรับใช้ได้ดังต่อไปนี้

1. การใช้สารสนเทศเพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคล เช่น ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เพื่อรู้ข่าว เหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อความบันเทิง เป็นต้น

2. การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพราะบุคคลมีเรื่องที่ยังสงสัยและอยากรู้ตลอดเวลา จึงเป็นแรงกระตุ้นทำให้เกิดความต้องการและแสวงหาสารสนเทศ สารสนเทศจะช่วยเพิ่มพูนสติปัญญา ความรอบรู้ของบุคคลนั้นให้ลึกซึ้งและกว้างไกล

3. การใช้สารสนเทศเพื่อการประกอบอาชีพและการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะประกอบอาชีพอิสระหรือทำงานในองค์กรใด ๆ ย่อมมีความต้องการและแสวงหาสารสนเทศ เพื่อช่วยเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

4. การใช้สารสนเทศเพื่อการถ่ายทอดสารสนเทศไปยังบุคคลอื่น หมายถึง การถ่ายทอดสารสนเทศที่รวบรวมและแสวงหา ไปยังผู้ใช้สารสนเทศอีกทอดหนึ่ง เช่น บุคคลที่เป็นแกนกลางของชุมชน ไม่ว่าจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู และพัฒนากร เป็นต้น จะติดตามเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ไปเมื่อมีผู้สงสัยซักถามหรือต้องการ

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า บุคคลมีความจำเป็นต้องใช้สารสนเทศในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งทางด้านการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน ใช้ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการวางแผนช่วยตัดสินใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเพื่อการสื่อสารและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ดังนั้นบุคคลจึงต้องมีการรับสารสนเทศและรู้จักใช้สารสนเทศอย่างถูกต้อง เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด

พฤติกรรมกำรรับสารสนเทศ

บุคคลมีพฤติกรรมกำรรับสารสนเทศที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

พรทิพย์ วรภิจโภคพร (2537: 292) กล่าวถึงพฤติกรรมกำรรับสารสนเทศไว้ ดังนี้

1. เลือกรื้อที่สมำารถจัดหำมำได้ ธรรมชาติของมนุษย์นั้น จะใช้ความพยายามเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ะไรที่ยำก ๆ มักจะไม่ได้รับการเลือก แต่ถำสมำารถได้มำไม่ยำกนัก มักเลือกรื้อในสิ่งนั้น เช่นเดียวกับรื้อ ผู้รับสารสนเทศไม่ต้องการใช้ความพยายามมำกในกำรเปิดรับรื้อ เช่น ในชนบท ประชาชนส่วนใหญ่จะเปิดรับวิทยุเป็นสำคัญ เพราะตนเองสมำารถจัดหำวิทยุมำได้งำยกว่ารื้ออื่น เป็นต้น

2. เลือกรื้อที่สอดคล้องกับความรู้ คำนิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตนเอง เช่น นิสิต นักศีกษำ และนักวิชาการ เป็นต้น มักนิยมอ่านหนังสือพิมพ์มติชนหรือสยามรัฐ มำกกว่าหนังสือพิมพ์อื่น เพราะหนังสือพิมพ์ดังกล่าวให้ขำวสาร สาระความรู้ ในแง่วิชาการที่สอดคล้องกับตนเองมำกกว่า

3. เลือกรื้อที่สะดวก ปัจจุบันผู้รับสารสนเทศสมำารถเลือกรับรื้อได้ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และรื้อบุคคล แต่ละคนก็จะมีพฤติกรรมกำรรับรื้อที่แตกต่างกันตามทีตนสะดวก เช่น บำงคนนิยมรับฟังขำวสารทางวิทยุขณะขับรถ บำงคนชอบนั่งหรือนอนดูโทรทัศน์ บำงคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด เป็นต้น

4. เลือกรื้อตามความเคยชิน ปกติจะมีบุคคลกลุ่มหนึ่งในทุกสังคม ทีจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงกำรรับรื้อทีตนเองเคยรับอยู่ ซึ่งมักจะมีในบุคคลที่มีอำยุมำก เช่น เคยรับฟังวิทยุเป็นประจำ มักไม่สนใจโทรทัศน์หรือรื้ออื่น ๆ เป็นต้น

5. ลักษณะเฉพาะของรื้อที่มีผลต่อกำรเลือกรื้อของผู้รับสารสนเทศ เช่น ลักษณะเด่นของหนังสือพิมพ์ คือสมำารถให้ขำวสารในรายละเอียดดีกว่า รำคำถูก และสามารถติดตัวไปได้ทุกหนทุกแห่ง หรือโทรทัศน์ทำใหภำพเป็นจริงได้ เรำใจ มีความรู้สึกเหมือนอยู่ร่วมในเหตุการณ์ มีแสงสีดังดูดีใจ หรือในขณะดูโทรทัศน์สมำารถพักผ่อนอิริยำบถได้สบาย เป็นต้น

ในขณะที่สมมาตร คงชื่นสิน (2539: 18-19) กล่าวว่า คนเราทุกคนมีธรรมชาติในการรับสารสนเทศอยู่ตลอดเวลา แต่จะรับสารสนเทศอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ด้านที่เป็นตัวกำหนด คือ

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาในส่วนบุคคล บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างเฉพาะอย่างมากในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อถึงระดับสติปัญญา ความคิด ทักษะคติ ตลอดจนกระบวนการของการรับรู้ การเรียนรู้ และการจูงใจ

2. ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากคนเรามักจะยึดกับกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดเป็นกลุ่มอ้างอิงในการตัดสินใจที่แสดงออกซึ่งพฤติกรรม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

3. ปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร ทำให้กลุ่มคนที่มี เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ เหมือนกัน มีการเปิดรับเนื้อหาสารสนเทศ คล้ายคลึงกัน ส่วนยุบล เบญจรงค์กิจ (2542: 64-65) กล่าวถึงพฤติกรรมการเปิดรับสารสนเทศไว้ดังนี้

1. เพศชายกับเพศหญิงมีการเปิดรับสารสนเทศที่แตกต่างกัน เพศหญิงใช้เวลาในการดูโทรทัศน์และฟังวิทยุมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าสำหรับค่านิยมในการดูโทรทัศน์นั้น เพศหญิงนิยมรายการละคร ในขณะที่เพศชายนิยมรายการข่าวและกีฬา

2. อายุเป็นลักษณะประการหนึ่งที่ชี้วิเคราะห์ผู้รับสารสนเทศ อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้ว คนที่มีอายุมากมักจะมีความคิดแบบอนุรักษ์นิยม ยึดถือปฏิบัติ มีความระมัดระวัง และมองโลกในแง่ร้ายมากกว่าคนอายุน้อย ซึ่งลักษณะเหล่านี้ มีสาเหตุจากประสบการณ์ชีวิต ผ่านยุคเข็ญต่าง ๆ ตลอดจนมีความผูกพันที่ยาวนานและมีผลประโยชน์ในสังคมมากกว่าคนอายุน้อย ส่วนลักษณะของการใช้สื่อพบว่า คนอายุน้อยมักใช้สื่อเพื่อความบันเทิง ในขณะที่คนอายุมากมักจะใช้สื่อเพื่อแสวงหาข่าวสารมากกว่าความบันเทิง นอกจากนี้อายุยังเป็นตัวกำหนดในเรื่องของความยากง่ายในการชักจูงใจอีกด้วย กล่าวคือ คนที่อายุมากขึ้น โอกาสที่จะเปลี่ยนใจหรือถูกชักจูงจะน้อยลง

3. การศึกษามีความสัมพันธ์สูงกับการรับสารสนเทศ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับข่าวสารและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชน แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดรับเนื้อหาด้านความบันเทิง ผู้รับสารสนเทศที่มีการศึกษาสูงจะเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ โดยผู้ที่มีการศึกษาต่ำจะมีการรับฟังวิทยุมากกว่า นอกจากความแตกต่างด้านปริมาณการเปิดรับสื่อแล้วยังพบความแตกต่างด้านเนื้อหาด้วย ผู้ที่มีการศึกษาสูงและอายุมากนิยมเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชนมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำและอายุน้อย ซึ่งผลการวิจัย

ต่าง ๆ พบว่า คนที่มีการศึกษาระดับสูงเท่าไรยิ่งมีความสนใจในข่าวสาร บทบรรณาธิการ และคอลัมน์ที่มีเนื้อหาเชิงวิชาการ

4. รายได้เป็นปัจจัยที่มีบทบาทใกล้เคียงกับการศึกษา คือมีความสัมพันธ์ระหว่างกันสูง โดยเฉลี่ยแล้วถ้าคนมีการศึกษาสูงก็จะมีรายได้สูงไปด้วย ส่วนคนที่มีการศึกษาต่ำนั้นมักมีรายได้น้อยถึงปานกลาง ดังนั้น การศึกษากับรายได้จึงถูกมองรวมเป็นฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้มีรายได้สูงมักนิยมเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์และนิยมเนื้อหาข่าวสารที่ค่อนข้างหนัก ไม่ค่อยสนใจเนื้อหาตื้นเขินตื้นเท่ง ผู้ที่มีรายได้สูงและการศึกษาสูงเป็นกลุ่มที่เปิดรับข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระจากสื่อมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาน้อยและรายได้ต่ำมีทักษะในการอ่านน้อย จึงมักเปิดรับโทรทัศน์มากกว่าสื่ออื่น

กล่าวโดยสรุป ได้ว่าผู้รับสารสนเทศแต่ละคนต่างมีพฤติกรรมการเปิดรับสารสนเทศตามแบบเฉพาะของตนเองที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น ความสะดวกในการจัดหามาได้ มีความสอดคล้องกับความรู้และความต้องการหรืออาจจะเปิดรับสารสนเทศด้วยความเคยชิน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เกิดจากโครงการทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ความสัมพันธ์ทางสังคมและสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ซึ่งนอกจากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว พฤติกรรมการรับสารสนเทศของแต่ละคนจะเลือกรับสารสนเทศตามที่ตนเองสนใจ เพื่อตอบสนองความต้องการ และเป็นประโยชน์แก่ตนเองเป็นสำคัญ

การรับสารสนเทศของเกษตรกร

สารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเจริญในภาคเกษตร แต่จากข้อสังเกต การรับสารสนเทศของเกษตรกรยังมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ คือเป็นในลักษณะการสื่อสารจากพ่อแม่ไปสู่ลูก เพื่อนบ้านไปสู่นบ้านเพื่อน หรือไม่มีวิธีการที่มีต้นทุนต่ำมาก เช่น การพิมพ์ข้อความคำแนะนำลงในถุงปุ๋ย เป็นต้น หมายความว่าเกษตรกรจำนวนมากยังขาดการรับสารสนเทศด้านการเกษตรที่ดี ข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือวิทยาการใหม่ ๆ ด้านการเกษตร หรือการใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการเกษตรยังขาดความเอาใจใส่และพิถีพิถันในการผลิต นั้นหมายความว่ายังไม่เห็นความสำคัญหรือยังไม่ทราบความต้องการสารสนเทศที่แท้จริงของเกษตรกร ดังนั้น จึงมีผู้ศึกษาถึงการรับสารสนเทศของเกษตรกรไว้ ดังนี้

ณรงค์ สมพงษ์ (2543: 24) กล่าวถึง การรับสารสนเทศของเกษตรกรไว้ว่า เกษตรกรจะรับสารสนเทศได้ดีเมื่อเขาต้องการรับหรือต้องการที่จะเรียนรู้ เกษตรกรไม่ต้องการให้ใครมากำหนดว่าจะต้องเรียนรู้ในสิ่งนั้นสิ่งนี้ แต่จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเกิดแรงจูงใจขึ้นในตัวเองและต้องการรับสารสนเทศในสิ่งที่เขาเห็นว่าจำเป็นต่อตนเองเท่านั้น เกษตรกรมักคิดว่าสารสนเทศจะต้องมีคุณสมบัติที่เห็นได้ทันที ดังนั้นหากต้องการส่งเสริมการเกษตรต้องพิจารณาหลายด้านดังนี้

1. การลงมือปฏิบัติจริง เนื่องจากเกษตรกรมีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรหลายด้าน จนทำให้ไม่อาจจดจำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันได้หมด หรือถ้าเกษตรกรมีอายุมาก การได้ลงมือปฏิบัติจริงบ่อยครั้งจะทำให้จดจำในสิ่งนั้นได้นานกว่า

2. เนื้อหาสารสนเทศ ควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงและเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของเกษตรกร และสามารถนำไปใช้ได้จริง เห็นผลได้รวดเร็ว

3. บรรยากาศในการเรียนรู้ ที่มีความเป็นกันเองและสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของเกษตรกร

4. เทคนิคการสอนในหลายรูปแบบ หรือการเลือกใช้สื่อแบบผสม

ในขณะที่วัลลภ พรหมทอง (2541: 61-62) กล่าวถึงลักษณะการรับสารสนเทศของเกษตรกรไว้ 6 ประเภทดังนี้

1. ประเภทรับเร็ว-ทันสมัย หรือที่เรียกว่าเกษตรกรหัวก้าวหน้า เป็นกลุ่มแรกที่จะรับสารสนเทศจากแนวความคิดใหม่ ๆ ไปปฏิบัติตามได้ทันที และชอบทำการทดลองเพื่อให้เกิดผลกับคนหมู่มาก

2. ประเภทไม่รีรอ เกษตรกรกลุ่มนี้จะยอมรับสารสนเทศตามกลุ่มเกษตรกรที่ทันสมัย มีการรับสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว ไม่รีรอชักช้าให้เสียเวลา

3. ประเภทขอให้แน่ใจ เกษตรกรกลุ่มนี้จะเฝ้าดูผลจาก 2 กลุ่มแรกที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งจะใช้เวลาพอสมควร แต่พอแน่ใจแล้วก็สามารถยอมรับและนำไปปฏิบัติได้

4. ประเภทไปทีหลัง กลุ่มนี้จะเป็นพวกอนุรักษนิยม มีความระมัดระวังเป็นอย่างมาก จะไม่ยอมรับสารสนเทศหรือแนวความคิดใหม่ ๆ จนกว่าคนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นจะยอมรับไปก่อนแล้ว

5. ประเภทรี้งท้าย เป็นกลุ่มเกษตรกรกลุ่มสุดท้ายที่จะยอมรับสารสนเทศหรือแนวความคิดใหม่ ๆ หลังจากที่ผู้อื่นยอมรับกันไปหมดแล้ว

6. ประเภทไม่ยอมรับ ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรที่มีอายุมาก การศึกษาน้อยถึงปานกลาง ยึดติดอยู่กับการปฏิบัติแบบดั้งเดิม ไม่ยอมรับความคิดใหม่ ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งๆ ที่ตนเองไม่เคยปฏิบัติมาก่อน เกษตรกรกลุ่มนี้จะเป็นปัญหาและอุปสรรคในเผยแพร่สารสนเทศทางการเกษตรเป็นอย่างยิ่ง

ส่วนดร.ณีย์ วราวิทย์ (2539: 7-8) กล่าวว่า สารสนเทศที่เกษตรกรต้องการรับเพื่อการประกอบอาชีพสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. สารสนเทศด้านการผลิตทางการเกษตร เช่น ความรู้ในการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การบำรุงดูแลรักษา การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ การทำและการใช้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยวผลผลิต การสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

2. สารสนเทศด้านการจัดการไร่นา เช่น ความรู้ที่เกี่ยวกับการใช้ทุนและปัจจัยการผลิตทางการเกษตร การประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ การตลาดสินค้าเกษตร กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตร เป็นต้น

3. สารสนเทศด้านคหกรรมศาสตร์ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปและการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร การถนอมอาหาร โภชนาการศึกษา เป็นต้น

สรุปได้ว่า เกษตรกรจะรับสารสนเทศได้ดีก็ต่อเมื่อเขาต้องการรับหรือต้องการที่จะเรียนรู้ในสารสนเทศนั้น ๆ ด้วยตัวเอง และเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อตัวเองและเห็นผลได้ทันที ซึ่งลักษณะการรับสารสนเทศของเกษตรกรก็แตกต่างกันออกไป เช่น เกษตรกรบางคนสามารถรับสารสนเทศที่ทันสมัยได้อย่างรวดเร็วและสามารถนำไปปฏิบัติได้เลย หรือเกษตรกรบางกลุ่มที่ต้องรอให้คนอื่นปฏิบัติก่อนแล้วตนเองค่อยปฏิบัติตามเมื่อเห็นผล หรือเกษตรกรที่ไม่ยอมรับสารสนเทศใหม่ ๆ เลย เป็นต้น และเนื้อหาสารสนเทศที่เกษตรกรต้องการเพื่อประกอบอาชีพ เช่น สารสนเทศด้านการผลิตทางการเกษตร สารสนเทศด้านการจัดการไร่นา สารสนเทศด้านคหกรรมศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นการจะส่งเสริมหรือเผยแพร่สารสนเทศทางการเกษตรต้องมีการศึกษากลุ่มเกษตรกรเป้าหมายอย่างละเอียดเพื่อให้การเผยแพร่สารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สื่อประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสาร ของหน่วยงาน/องค์กร ไปยังกลุ่มเป้าหมาย จำเป็นต้องใช้สื่อเป็นตัวกลาง ในการถ่ายทอดให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องราวที่เกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ กิจกรรมและการดำเนินงานของสถาบัน องค์กร ให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้รับรู้และเข้าใจ เพื่อสร้างค่านิยม ศรัทธา และเรียกร้องความร่วมมือ สนับสนุนจากประชาชนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นถ้างานประชาสัมพันธ์ขาดการติดต่อสื่อสาร หรือสื่อที่เผยแพร่ข่าวสารแล้ว ไม่สามารถดำเนินการลุล่วงไปได้ สื่อจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่ง ถ้าพิจารณาแล้ว การเลือกใช้สื่อเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ดังนั้นผู้ที่ทำงานประชาสัมพันธ์ต้องเรียนรู้ถึงคุณสมบัติและลักษณะของสื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อเลือกใช้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม จึงสามารถเข้าถึงประชาชนที่เกี่ยวข้องได้ตามเป้าหมาย (วิมลพรรณ ตั้งจิตเพิ่มความดี. 2543: 87)

ความหมายของสื่อประชาสัมพันธ์

สื่อประชาสัมพันธ์มีความหมายหลากหลาย ดังนี้

มาร์สตัน (1979: 120) ให้ความหมายว่า สื่อประชาสัมพันธ์ คือ สิ่งที่ได้สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการนำข่าวสารจากสถาบันไปสู่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2537: 69) กล่าวไว้ว่า สื่อประชาสัมพันธ์ คือ เครื่องมือช่วยในการประชาสัมพันธ์ การส่งข่าวสารและการให้การศึกษาบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ผู้นำเสนอเรื่องราวต้องการ

วีระ อรัญมงคล (2538: 75) กล่าวว่า สื่อประชาสัมพันธ์ คือ ตัวกลางการถ่ายทอด เผยแพร่หรือกระจายข่าวสารต่าง ๆ ในงานประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจ นิยม ศรัทธา และสามารถเรียกร้องความร่วมมือสนับสนุนได้

วัฒนา พุทธางกูรานนท์ (2542: 241) กล่าวว่า สื่อประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือ ถ่ายทอด เรื่องราวต่าง ๆ ในงานประชาสัมพันธ์

เสรี วงษ์มณฑา (2546: 3) กล่าวว่า สื่อประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ใน การกระจายข้อมูลข่าวสารที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่นำไปสู่ภาพพจน์ที่ดี ประกอบด้วย สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีทั้งสิ่งที่เป็นสื่อมวลชนและสื่อที่ไม่ใช่สื่อมวลชน เพราะว่สิ่งที่ไม่ใช่สื่อมวลชน นั้น ก็สามารถสื่อข่าวสารได้ และสามารถสร้างภาพพจน์ได้

จากการกล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า สื่อประชาสัมพันธ์ หมายถึง เครื่องมือตัวกลาง ที่ถ่ายทอดเรื่องราวข่าวสาร เหตุการณ์ ความรู้จากองค์กรไปสู่ประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับ เชื่อถือ ศรัทธา นิยมชมชอบ และให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร หน่วยงานในที่สุด

ความสำคัญของสื่อประชาสัมพันธ์

ถ้าปราศจากสื่อประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งข้อมูลข่าวสารไปสู่ประชาชน ก็อาจจะไม่เกิดขึ้น หรือเกิดแต่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ปฎฐฎาง จันทรบุญเรือง (2547: 56) กล่าวถึง ความสำคัญของสื่อประชาสัมพันธ์ไว้ ดังนี้

1. ถ่ายทอดข่าวสารประชาสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่าในยุคปัจจุบันเป็นยุคไร้พรมแดน ไม่ว่าจะกลุ่มประชาชนเป้าหมายในสังคมจะอยู่ที่ไหน ข่าวสารจะหลั่งไหลไปยังกลุ่มมวลชนนั้น และด้วยความเจริญเติบโตของบ้านเมือง ความก้าวหน้าทันสมัยของสื่อเทคโนโลยี ส่งผลให้ ประชาชนเสาะแสวงหาข่าวสารกันอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อสนองความอยากรู้ อยากรูเห็นและการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ ในส่วนขององค์กร สถาบันก็เช่นเดียวกัน ก็ต้องมีการ สื่อสารถ่ายทอดเรื่องราว ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินกิจการ กิจกรรมและ ผลงานต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ ได้รู้จักคุ้นเคย เมื่อวันข้างหน้าหากมีโอกาสได้ติดต่อสื่อสาร กับองค์กร สถาบัน ก็สามารถติดต่อได้อย่างถูกต้อง ไม่เข้าใจผิด ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อชื่อเสียง ขององค์กร

2. ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง องค์กรสถาบันให้ข่าวสารผ่าน สื่อประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน เพื่อให้ทราบอย่างเดี๋ยวจาจะไม่เพียงพอ ยังต้องตอกย้ำเพื่อให้เกิด ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง หากพบว่ามีความคลาดเคลื่อน ก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไข อย่างเร่งด่วน

3. เสริมสร้างความนิยมและภาพพจน์ที่ดีแก่หน่วยงาน ในการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์เพื่อการกระจายข้อมูล ข่าวสาร และเน้นไปที่ความรู้ความเข้าใจ ก็เป็นส่วนหนึ่ง

ที่เรียกความนิยมและสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่องค์กรได้ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ ควรนำตัวองค์กรเข้าไปใกล้ชิดประชาชนให้มากที่สุด มีส่วนเกื้อกูลส่งเสริมพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าพัฒนา เข้าไปช่วยเหลือสมาชิกของสังคมเมื่อเดือดร้อน มีกิจกรรมที่ร่วมสนับสนุน ซึ่งจากการกระทำดังกล่าวขององค์กรเท่ากับเป็นการสื่อสารเผยแพร่คุณความดีให้ซึมซับในความรู้สึกของประชาชนและจะส่งผลต่อภาพพจน์ที่ดีที่สุด

4. ให้ความบันเทิงแก่ประชาชน เนื่องจากมนุษย์ยังต้องการความเพลิดเพลินสนุกสนาน ดังนั้นการดำเนินงานควรมีส่วนที่เป็นกิจกรรมคลายเครียด เพื่อให้ประชาชนได้พักผ่อนหย่อนใจหรืออาจให้ความสนับสนุนรายการบันเทิงต่าง ๆ แก่ประชาชน เป็นวิธีที่ช่วยให้องค์กรสร้างความนิยมได้อีกทางหนึ่ง

จากคำอธิบายข้างต้นสรุปได้ว่า สื่อประชาสัมพันธ์นอกจากช่วยให้เกิดการถ่ายทอดข่าวสารประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีของหน่วยงาน ทั้งยังช่วยให้ความบันเทิงแก่ประชาชน เพื่อก่อให้เกิดความนิยมและทัศนคติที่ดีงามให้กับองค์กรอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์

การใช้สื่อประชาสัมพันธ์นั้น จะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อให้บรรลุผลตามความต้องการ มีผู้ศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ไว้ ดังนี้

วิรัช ลภีรัตนกุล (2546: 260) กล่าวว่า การนำสื่อประชาสัมพันธ์มาใช้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการกระจาย แจ้งความ เสนอข่าว ประกาศ ให้การศึกษา ความรู้ ความเข้าใจที่ดีที่ถูกต้องแก่ประชาชน เพื่อโน้มน้าวจูงใจให้เกิดความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร

2. เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการประชาสัมพันธ์อันดีและเกิดความสามัคคี ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3. เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในกระบวนการสื่อสารของการส่งข้อมูลจากองค์กรไปสู่ประชาชน และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมายังองค์กรในรูปแบบของประชามติเพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

4. เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยกระตุ้นให้เกิดความน่าเชื่อถือและมุ่งหวังที่จะให้มีหรือเกิดการปฏิบัติ

ส่วนเสรี วงษ์มณฑา (2546: 29) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์มีดังนี้

1. เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด
2. เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการสื่อสาร

3. เพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ การยอมรับ การชื่นชม หรือความพร้อม ความยินดีที่จะทำตามข้อแนะนำหรือการชักชวนขององค์กร

4. เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการประชาสัมพันธ์ ช่วยกระตุ้นให้เกิดความเชื่อมั่น และนำไปสู่การปฏิบัติ

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สื่อประชาสัมพันธ์นอกจากจะนำมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการประชาสัมพันธ์ การกระจายความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ความเข้าใจอันดีแก่ประชาชนและ เกิดความต่อเนื่องในการประชาสัมพันธ์แล้ว ยังเป็นเครื่องมือช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในกระบวนการสื่อสารระหว่างองค์กรกับประชาชนและการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับ หรือความยินดีที่จะทำตามข้อแนะนำหรือชักชวนขององค์กร

หลักการใช้สื่อประชาสัมพันธ์

สำหรับหลักในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ มีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

ปถุฎฎาง จันทรบุญเรื่อง. (2547: 19) กล่าวว่า หลักการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน เป็นการกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้สื่อ อาทิเช่น การเลือกสื่อประเภทต่าง ๆ ขั้นตอนการใช้สื่อ งบประมาณ บุคลากรที่รับผิดชอบ อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการนำเสนอสื่อ สถานที่ ระยะเวลา รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอันมีผลกระทบต่อสื่อ เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้สอดคล้อง ดำเนินไปอย่างเรียบร้อย ตรงกับนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

2. ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนหลังจากการวางแผน คือการจะจัดเตรียมความพร้อมในการใช้สื่อ การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่จะใช้สื่อ รวมทั้งการเตรียมสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ

3. การนำเสนอสื่อ เป็นขั้นการนำสื่อมาใช้ในวงงาน ซึ่งควรใช้สื่อเรียงลำดับก่อนหลัง เวลาที่ใช้ควรเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ดูผู้ชมร่วมทำกิจกรรม ชูสื่อให้เป็นจุดเด่นศูนย์รวมความสนใจ ควบคุมสื่อให้นำเสนอได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจ ไม่สับสน

4. การติดตามผล เป็นขั้นการตรวจสอบสื่อ หลังจากนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจะได้ทราบถึงผลลัพธ์ว่าเป็นอย่างไร สนองประโยชน์ต่อผู้รับมากน้อยขนาดไหน สื่อมีจุดบกพร่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงในครั้งต่อไป

ส่วนเสรี วงษ์มณฑา (2546: 30) กล่าวว่า ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ต้องมีหลักการในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ดังนี้

1. ศึกษาแผนงานการประชาสัมพันธ์ให้รู้กลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ ข้อความที่จะต้องสื่อออกไป ยุทธวิธีของการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ การเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม
2. คำนึงถึงข้อจำกัดของงบประมาณ
3. เลือกสื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด
4. เลือกสื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายของข้อมูล ข่าวสารที่ต้องการสื่อออกไป
5. เลือกสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถควบคุมได้มากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อความที่ต้องการสื่อออกไป มีความถูกต้องและครบถ้วน
6. สร้างความน่าสนใจให้สื่อมวลชน เพื่อให้มีการเผยแพร่สิ่งที่ยังต้องการทำอย่างต่อเนื่อง เป็นการขยายผลให้กว้างขวางมากขึ้น
7. เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์แต่ละชนิดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ
8. พิจารณาทั้งสื่อมวลชนและเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สื่อมวลชน เพื่อจะได้พิจารณาสื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมอย่างครบถ้วน ไม่มองข้ามเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สื่อมวลชน
9. พิจารณาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในการบริโภคสื่อ เพื่อให้การใช้สื่อประชาสัมพันธ์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและเป็นที่น่าสนใจของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง
10. พิจารณาถึงจำนวนครั้งในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสม ไม่ควรให้น้อยเกินไปจนไม่เกิดความสัมฤทธิ์ และอย่าให้มากเกินไปจนเกิดความเบื่อหน่าย

จากคำอธิบายข้างต้นสรุปได้ว่า ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์จำเป็นต้องพิจารณาถึงหลักการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านรายละเอียดของสื่อประชาสัมพันธ์ที่จะเลือกใช้ และการศึกษากลุ่มเป้าหมายเพื่อเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม รวมไปถึงเรื่องงบประมาณ และท้ายที่สุดควรมีการติดตามถึงผลลัพธ์ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

สื่อประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร

สื่อประชาสัมพันธ์เป็นตัวกลางในการส่งข้อมูลข่าวสารไปยังเกษตรกร ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (ธัญญชัย คำขำ. 2544: 9)

1. สื่อบุคคล เป็นการส่งข้อมูลข่าวสารโดยตรงตัวต่อตัว ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารแต่ละคน ซึ่งจะมีประโยชน์มากในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้นำชุมชน เช่น เกษตรกรผู้นำ ผู้นำชุมชน เป็นต้น โดยการส่งข้อมูลข่าวสารอาจแบ่งเป็นหลายวิธีด้วยกัน คือ

- 1.1 การเยี่ยมเยียนบ้านและไร่นา
- 1.2 เกษตรกรมาพบเจ้าหน้าที่ที่สำนักงาน
- 1.3 การติดต่อทางโทรศัพท์
- 1.4 การติดต่อทางจดหมายเป็นรายบุคคล

2. สื่อกิจกรรม เป็นวิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่นิยมใช้มากกว่าสื่อบุคคล เพราะสามารถเข้าถึงกลุ่มเกษตรกรได้มากกว่า ประหยัดเวลาว่า ที่สำคัญจะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องขาดแคลนเจ้าหน้าที่ และมีประสิทธิภาพมากในการชักจูงกลุ่มเป้าหมายให้เกิดการยอมรับในความคิดใหม่ ๆ ตลอดจนการนำไปทดลองใช้ ส่วนใหญ่จะใช้ส่งเสริมผ่านสถาบันเกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะนำความรู้ ข่าวสาร และแนวคิดใหม่ ๆ ไปเผยแพร่ต่อเพื่อนบ้าน การประชาสัมพันธ์แบบนี้มักจะใช้สื่อหรือสื่อกิจกรรมประกอบบรรยาย และเปิดให้มีการซักถามปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีการแบ่งกลุ่ม ได้แก่

- 2.1 การประชุม โดยการจัดบรรยาย
- 2.2 การฝึกอบรม
- 2.3 การสาธิต โดยการสาธิตวิธีการและให้เห็นผลที่ชัดเจน
- 2.4 การทัศนศึกษา
- 2.5 การจัดประกวด

3. สื่อมวลชน วิธีการนี้ใช้เมื่อต้องการติดต่อกับบุคคลจำนวนมาก จะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ไปสเตอร์ หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ผ่านการละเล่นพื้นบ้าน เช่น ละคร เป็นต้น การติดต่อสื่อสารผ่านสื่อมวลชนจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรมาก เนื่องจากมีความรวดเร็ว และใช้เวลาน้อยในการติดต่อกับคนกลุ่มใหญ่ ครอบคลุมเนื้อหาที่กว้างกว่า เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า เมื่อเทียบกับจำนวนค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายในการประชาสัมพันธ์แบบรายบุคคล

สรุปได้ว่า เกษตรกรมีความสนใจและความต้องการสารสนเทศที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้ข้อมูลเข้าถึงเกษตรกรและสามารถนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพของเกษตรกรมากที่สุด การใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลไปยังเกษตรกรจึงจำเป็นต้องมีความหลากหลาย อาจจะต้องใช้สื่อผสมคือ ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในหลาย ๆ รูปแบบต่อการประชาสัมพันธ์ในแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

บัญชีครัวเรือน

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันและในการประกอบอาชีพ ด้วยการใช้บัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือช่วย เนื่องจากบัญชีจะเป็นจุดเริ่มต้นและผลักดันให้ผู้ทำบัญชีครัวเรือนเรียนรู้ที่จะเลือกเส้นทางชีวิตที่เหมาะสม เพราะเมื่อรู้ตนเองแล้วก็สามารถก้าวสู่ระดับความพอเพียง โดยข้อมูลในบัญชีครัวเรือนจะชี้ให้เห็นรายรับรายจ่าย ตลอดจนหนี้สินในครัวเรือน จึงนำไปสู่การปลดหนี้ ดังนั้นปลายทางของผู้ทำบัญชีจึงมักมีเงินออม ชีวิตมีความมั่นคง สามารถรู้ทิศทางและกำหนดการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม (สำนักพัฒนาการบัญชีเกษตรกร. 2551: 5)

ความหมายของบัญชีครัวเรือน

บัญชีครัวเรือนมีความหมายหลากหลายดังนี้

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2548: 11) ระบุความหมายของบัญชีครัวเรือนไว้ว่า การแสดงหรือบันทึกจำนวนเงินรับ-จ่ายประจำวันของครัวเรือน โดยแสดง วัน เดือน ปี รายการรับ-จ่าย และจำนวนเงิน บัญชีครัวเรือนมีทั้งแบบบันทึกอย่างง่าย และแบบบันทึกที่ซับซ้อน

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2550: 4) ระบุว่าบัญชีครัวเรือนเป็นการบันทึกการรายรับ - รายจ่ายประจำวัน เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาของรายรับและรายจ่าย และนำมาวิเคราะห์สถานะทางการเงินของตนเองและครอบครัวได้ หากเกษตรกรจดบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้รู้ค่าใช้จ่าย รู้ต้นทุนในการประกอบอาชีพ สามารถปรับลดค่าใช้จ่ายลง จะทำให้มีกำไรเพิ่มขึ้น สามารถวางแผนการประกอบอาชีพในระยะยาวได้ โดยไม่เสี่ยงต่อการขาดทุนตลอดระยะเวลาเก็บเกี่ยวหรือจำหน่ายผลผลิต ไม่เกิดการกู้หนี้ยืมสินมาลงทุน

สุภาคย์ อินทองคง (2550: 13) สรุปว่า การทำบัญชี คือการจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขปัจจัยในการดำรงชีวิต ชุมชนและประเทศของเรา ข้อมูลที่ได้จากการบันทึก จะเป็นตัวบ่งชี้อดีต ปัจจุบันและอนาคต จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ บัญชีครัวเรือนไม่ได้หมายถึงการทำบัญชีหรือบันทึกการรายรับรายจ่ายประจำเท่านั้น แต่อาจหมายถึงการบันทึกข้อมูลด้านอื่น ๆ ในชีวิตของเราและครอบครัวด้วย

วรรณา โชติโยธิน (2550: 5) สรุปว่า บัญชีครัวเรือน คือ การบันทึกข้อมูลรายการรับเงิน รายการจ่ายเงินที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ซึ่งข้อมูลที่เกิดจากการบันทึกบัญชีสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นว่ารายได้ได้นั้นได้มาจากไหน อะไรบ้าง มีจำนวนมากน้อยเท่าใด เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหรือไม่ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมีรายการใดบ้างที่จ่ายมากและไม่จำเป็น สามารถลดค่าใช้จ่ายประเภทนั้นได้หรือไม่ ถ้าวลดรายจ่ายส่วนนั้นได้จะมีผลให้เกิดการออม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บัญชีครัวเรือนเป็นศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเงิน ทั้งรายรับและรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ผลขั้นสุดท้ายของการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนคือ ทราบข้อมูลทางการเงินของตนเองและครอบครัว สามารถนำมาวิเคราะห์สถานะทางการเงินของตนเองและครอบครัวได้ เพื่อนำมาวางแผนการใช้จ่าย วางแผนการประกอบอาชีพ โดยไม่เสี่ยงต่อการลงทุน ไม่เกิดการก่อหนี้และมีเงินออมเกิดขึ้น

ความสำคัญของบัญชีครัวเรือน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร เพื่อเตรียมรับมือผลกระทบต่าง ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง หนทางสำคัญที่ทำให้การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จ ประการหนึ่ง คือ การบริโภคตามความจำเป็นและเหมาะสมของแต่ละครัวเรือน ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการวางแผนและบริหารการเงินอย่างรอบคอบ มีเหตุผลและใช้สติในการดำรงชีวิต ดังนั้นการทำบัญชีครัวเรือนจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถบริหารจัดการด้านการเงินของครัวเรือนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถบรรลุถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จะเห็นความสำคัญของบัญชีครัวเรือนได้ชัดเจนจากพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2550: 3) ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต วันที่ 4 ธันวาคม 2540 ความตอนหนึ่งว่า

เมื่อ 40 กว่าปี มีผู้หนึ่งเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยมาขอเงิน ที่จริงเคยได้ให้เงินเขาเล็ก ๆ น้อย ๆ เขาบอกว่าไม่พอเขาก็มาขยืมเงิน ขอกู้เงิน ก็บอกเอาไว้ แต่ขอให้เขาทำบัญชี บัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย รายรับคือเงินเดือนของเขา และรายรับที่อุดหนุนเขา ส่วนรายจ่ายก็เป็นของที่ใช้ในครอบครัว ...ทีหลังเขาทำบัญชีมา เขาไม่ขาดทุนแล้ว เขาสามารถที่จะมีเงินพอใช้ เพราะว่ามีเงินเดือนเท่าไร จะต้องใช้ภายในเงินเดือนของเรา

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2553: 1) ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2541 ความตอนหนึ่งว่า “ทำบัญชีให้เห็นว่าสมดุลง่ายไม่ขาดทุน ถ้าทุกคนสามารถที่จะทำให้พอดีไม่ขาดทุน ประเทศชาติไม่ขาดทุนแน่ และประเทศชาติขาดทุนอย่างนี้ ไม่ขาดทุน อยู่รอด ข้อสำคัญเป็นอย่างนี้ ที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่ว่าพอเพียงในการบริโภค แต่ให้พอเพียงในการมีชีวิตอยู่ บางคนก็อาจจะรวยได้ที่เดียว”

ส่วนเกศสุตา สิทธิสันติกุล (2550: 1) กล่าวไว้ในหนังสือบัญชีครัวเรือนเปลี่ยนชีวิต ว่า บัญชีครัวเรือน ไม่ใช่เพียงแต่ตัวเลข แต่สะท้อนถึงพฤติกรรม การดำเนินชีวิต และหลักคิด เบื้องหลัง การดำรงอยู่ของชุมชน ตลอดจนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตที่ดีกว่า โดยการตัดสินใจ ของชุมชนเอง

ขณะที่เรื่องชัย บุญญานันต์ (2551: 2) สรุปว่า การทำบัญชีอาชีพนั้นไม่ว่าจะอยู่ใน อาชีพใด จะมีส่วนสำคัญอย่างมากในการช่วยเตือนเกษตรกรแต่ละรายให้ทราบถึงสถานะทาง การเงิน ทั้งส่วนของการใช้จ่ายในครัวเรือนและต้นทุนในการประกอบอาชีพ หากพบว่าเริ่มมีรายจ่าย หรือหนี้สินเพิ่มมากขึ้นจากการประกอบอาชีพ เกษตรกรรายนั้นก็จะได้ทราบว่าหนี้สินหรือรายจ่ายที่ เพิ่มขึ้นเกิดจากสาเหตุใด และหากพบว่าหนี้สินพอกพูนจากการประกอบอาชีพทุกปี เกษตรกร รายนั้นก็อาจพิจารณาปรับเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นหรืออาจมีอาชีพเสริมอื่นเข้ามาเพื่อเพิ่มรายได้ ให้กับครอบครัว

ส่วนสมศักดิ์ สิงห์ทองแท้ (2552: 1) กล่าวว่า บัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือที่ทำให้มีสติ รู้ตัวตนทุกขณะจิต สามารถเปลี่ยนเส้นทางชีวิตจากการเดินไปสู่หายนะภัย มาสู่เส้นทางของชีวิต การทำเกษตรผสมผสาน แม้ระยะเริ่มต้นจะยังไม่มี ความมั่นใจในสถานการณ์ที่ใหม่นั้น แต่จากการนำ ตัวเลขในบัญชีมาสังเกต เปรียบเทียบ ทำให้เห็นอนาคตที่ดีกว่า และแม้ก้าวเดินอย่างมั่นใจ แล้วก็ตาม บัญชีครัวเรือนยังช่วยกำกับชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดำเนินไปในครรลองของ ความพอเพียงได้อย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุป การทำบัญชีครัวเรือน ถือว่ามีความสำคัญยิ่ง นอกจากจะทำให้ ผู้ทำบัญชีรู้ตนเอง เกิดแรงจูงใจที่จะปรับเปลี่ยนไปสู่ชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว บางคนได้เกิดแนวคิด การพัฒนาอาชีพ หรือรวมกลุ่มในระดับชุมชน เกิดความเข้มแข็งระดับตัวเองและชุมชน ท้ายที่สุด นำไปสู่การออมเงิน จึงนับได้ว่าบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสุข ความสมดุล ความมั่นคง และยังยืนให้แก่ประชาชนได้

ประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือน

ปัจจุบันเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางที่ดีที่สุดใน การดำเนินชีวิตเป็นฐานรากที่มั่นคง ยั่งยืน ผู้นำนำไปใช้ไม่ว่าจะอาชีพใด อายุมากน้อยเพียงใด ก็สามารถปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะนอกจากการทำบัญชีครัวเรือนจะช่วยให้รู้จักตนเองแล้ว บัญชีครัวเรือนยังเป็นเครื่องมือที่จะ นำไปสู่ความสุขให้กับประชาชน (เรื่องชัย บุญญานันต์. 2551: 4) ดังนั้น จึงสามารถกล่าวถึง ประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือนได้ ดังนี้

1. ทำให้ทราบรายรับ รายจ่าย และหนี้สินของครัวเรือน

1.1. รายรับเป็นเงินหรือของที่มีค่าในครัวเรือน ได้รับจากการประกอบอาชีพ หรือผลตอบแทนที่ได้จากการแลกเปลี่ยน เช่น เงินเดือน ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร รายได้จาก การขายสิ่งของเหลือใช้ เป็นต้น

1.2. รายจ่ายเป็นเงินหรือของมีค่าที่จ่ายออกไปเพื่อให้ได้สิ่งของหรือบริการ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าอาหาร เป็นต้น

1.3. หนี้สินเป็นเงินหรือของมีค่าที่ครัวเรือนได้รับจากแหล่งภายนอก โดยมีภาระที่ต้องชดใช้คืนในอนาคต เช่น การกู้ยืมเงินจากธนาคาร การกู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้าน การรับเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ที่ต้องชดใช้คืนภายในระยะเวลาที่กำหนด การซื้อเงินผ่อน การเช่าซื้อและการเช่า

2. ทำให้ทราบว่าครัวเรือนมีเงินเหลือเท่าไรในแต่ละวัน

3. นำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการเงิน จัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย และวางแผนการใช้จ่ายว่ารายจ่ายใดที่จำเป็น รายจ่ายใดที่ไม่จำเป็นสามารถตัดออกได้

4. สามารถนำตัวเลขมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการประกอบอาชีพ หาอาชีพเสริมสร้างรายได้ และสร้างนิสัยรักการออม

ในขณะที่ประชุม สุรียา (2552: 10-11) กล่าวถึงประโยชน์จากการบันทึกบัญชีครัวเรือนว่า

1. ทำให้เราทราบว่าในแต่ละเดือน ครอบครัวมีรายรับ-รายจ่ายอะไรบ้าง คนเราส่วนมากมักจะหลงลืม เวลาใช้จ่ายเงินออกไปหรือรับเงินเข้ามา พอเวลาผ่านไป 2-3 วันก็ลืมแล้ว ดังนั้น บัญชีครัวเรือนจะช่วยเตือนความจำให้เรารู้ถึงการใช้จ่ายเงิน

2. นำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน ให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้

3. ช่วยให้เราสามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินในเดือนถัดไปได้ การรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินจะช่วยให้สถานการณ์การเงินของครอบครัวดีขึ้น

4. ทำให้มองเห็นหนทางในการนำข้อมูลบัญชีครัวเรือนไปประยุกต์ในการวางแผนการประกอบอาชีพ เพื่อลดต้นทุน และเพิ่มรายได้

ส่วนแสงทอง เกตุอยู่ทอง (2551: 4) สรุปว่า การทำบัญชีครัวเรือน มีประโยชน์หลายด้าน เพราะจะทำให้เราทราบว่าในแต่ละเดือนครอบครัวมีรายรับและรายจ่ายอะไรไปแล้วบ้าง ซึ่งคนเราส่วนมากมักจะหลงลืมหรือไม่สนใจที่จะจดจำกับสิ่งที่ต้องใช้จ่ายเงินออกไปหรือรับเงินเข้ามา ดังนั้น บัญชีครัวเรือน จะเป็นตัวช่วยเตือนความจำให้เรารู้ถึงการใช้จ่ายเงิน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้

กล่าวโดยสรุป การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ผู้จัดทำรู้จักการบริหารเงินในครัวเรือนให้มีระบบ ทำให้รับรู้ถึงที่มาของรายรับและรายจ่าย ทำให้รู้จักบริหารเงินในครอบครัวให้มีความพอเพียง พอดี เหลือไว้ใช้และออม รวมทั้งนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงและหาทางเพิ่มรายได้ เป็นการวางแผนทางการเงินเพื่ออนาคตที่ดีของชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างง่าย

วัตถุประสงค์	รายการ		รวม รายรับ รวม (1)+(2) (3)	รายจ่ายในการประกอบอาชีพ		ค่า อาหาร	ค่า ของใช้	ค่าน้ำ ค่าไฟ	ค่าน้ำมันรถ	ให้เงินลูก	ฝากเงิน	ชำระเงินกู้	อื่น ๆ	รวมราย จ่าย (4) ถึง (14) (15)
	ประกอบ อาชีพ (1)	ราย รับอื่น ๆ (2)		ค่าใช้จ่ายในการ ประกอบอาชีพ (4)	ซื้อสินค้า ทรัพย์สิน ทรัพย์สินถาวร (5)									
1 มิ.ย.		รับเงินค่าเช่าม้าน	1,000											
		ขายมะม่วงได้เงิน	2,000											
		ได้เงินมา	1,500											
		จ่ายค่ากับข้าว				300								300
2 มิ.ย.		จ่ายค่าจ้างชุดบอลล่า												2,000
		ซื้อปุ๋ยใส่มะม่วง					400							400
		ซื้อของใช้ในครัว						500						500
3 มิ.ย.		รับเงินค่าจ้างทาสีบ้าน	1,000											
		ซื้อพืชรูปล่า												1,000
		ซื้ออาหารปลา												600
		ขายปลาในบ่อที่ 1	3,000											
		ให้เงินลูก								300				300
		ชำระเงินกู้										2,000		2,000
		รวมเดือนมิถุนายน	5,000	3,500	2,000	300	500			300		2,000		7,100

รายการยกมา เดือนมิถุนายน รวมรายรับ 8,500 บาท หักรวมรายจ่าย 7,100 บาท คงเหลือ 1,400 บาท

ภาพประกอบ 1 ตัวอย่างการบันทึกบัญชีครัวเรือน

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2553). สมุดบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน. หน้า 2.

จากภาพประกอบ 1 มีรายละเอียดที่ต้องบันทึกข้อมูลดังนี้

1. ช่องวัน/เดือน/ปี ใช้บันทึกวันที่ เดือน และปี พ.ศ. ที่มีรายการรับเงิน และรายการจ่ายเงินเกิดขึ้น
2. ช่องรายการ ใช้บันทึกรายละเอียดของรายการรับเงิน เช่น รับเงินค่าขายของ รับเงินจากค่าจ้าง รับเงินกู้ รับเงินที่ลูกส่งให้ เป็นต้น หรือใช้บันทึกรายละเอียดของรายการจ่าย เช่น ชำระหนี้เงินกู้ จ่ายเงินค่าซื้อปุ๋ย เงินจ่ายค่าอาหาร เงินให้ลูกไปโรงเรียน ค่าข่าวสาร ชื่อของใช้ในบ้าน เป็นต้น
3. ช่องรายรับ ใช้บันทึก “จำนวนเงิน” ที่ได้รับเข้ามาให้ตรงกับรายละเอียดในช่องรายการ ซึ่งจะแบ่งรายรับออกเป็น 3 ประเภท คือ
 - 3.1 รายรับจากการประกอบอาชีพ (1) เขียนจำนวนเงินที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ เช่น การขายข้าวเปลือก ขายผัก ขายผลไม้ ขายไก่ ขายปลา เป็นต้น
 - 3.2 รายรับอื่น ๆ (2) เงินจำนวนเงินที่ได้รับ โดยเป็นเงินที่ไม่ได้เกิดจากการประกอบอาชีพ เช่น รับเงินรางวัล เงินกู้ยืม ถอนเงินฝากมาจากสหกรณ์ เป็นต้น
 - 3.3 รวมรายรับ (3) เขียนจำนวนเงินที่ได้รับทั้งสิ้น โดยรวมยอดจากช่องที่ (1) และ (2)
4. ช่องรายการจ่าย ใช้บันทึก “จำนวนเงิน” ที่จ่ายออกไปเป็นเงินสด และเงินเชื่อทุกรายการ ให้ตรงกับรายละเอียดในช่องรายการ ซึ่งสามารถแบ่งรายการจ่ายออกเป็น 2 ประเภทคือ
 - 4.1 รายการจ่ายในการประกอบอาชีพ
 - 4.1.1 รายการจ่ายในการประกอบอาชีพ (4) เขียนจำนวนเงินที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์ข้าว ค่าพันธุ์ปลา ค่าอาหารปลา เป็นต้น
 - 4.1.2 ซื้อสินทรัพย์ถาวร (5) เขียนจำนวนเงินที่จ่าย เพื่อซื้อหรือสร้างเครื่องใช้ที่ใช้งานได้หลายปีและมีราคาสูง รวมถึงลงทุนในการประกอบอาชีพ เช่น ซื้อรถไถนา เครื่องสูบน้ำ ขุดบ่อเลี้ยงปลา เป็นต้น
 - 4.2 รายการจ่ายในครัวเรือน
 - 4.2.1 รายการจ่าย เขียนจำนวนเงินที่จ่ายตามประเภทรายการจ่ายในครัวเรือนที่แยกไว้ โดยรายการจ่ายในครัวเรือนจะเป็นรายการจ่ายที่ไม่ได้เกิดจากการประกอบอาชีพ เช่น ค่าอาหาร ค่าของใช้ ค่าน้ำมันรถ ให้เงินลูก ชำระเงินต้นเงินกู้ เป็นต้น (6) ถึง (14)
 - 4.2.2 รวมรายการจ่าย เขียนจำนวนเงินที่จ่ายทั้งสิ้น โดยรวมยอดเงินจากรายการจ่ายในครัวเรือนทั้งหมด (15)
5. รวมเงินในแต่ละเดือน ทุกวันสิ้นเดือนให้รวมจำนวนเงินที่ได้รับ และจำนวนเงินที่จ่ายไปในแต่ละเดือน เขียนยอดรวมจำนวนเงินแต่ละช่อง ไว้ในบรรทัด “รวมเดือน.....” และระบุชื่อเดือนไว้ด้วย

6. วิธีรวมเงินในแต่ละเดือน คือ นำช่อง รวมรายรับ (3) ลบ ช่องรวมรายจ่าย (15) หากผลออกมาเป็นบวก คือ รายรับสูงกว่ารายจ่าย หมายความว่ายังมีเงินคงเหลือเป็นเงินออม หากผลออกมาเป็นลบ คือรายจ่ายสูงกว่ารายรับ ซึ่งจะเขียนไว้ในตอนท้ายของบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประวัติกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เริ่มมีขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2459 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ซึ่งในขณะนั้นงานการตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในความรับผิดชอบของ แผนกงานสหกรณ์ กรมพาณิชย์ และสถิติพยากรณ์ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ และต่อมา เมื่อมีการปรับปรุงกระทรวง ทบวงกรมใหม่ จึงได้รับการเลื่อนฐานะเป็นกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในสังกัดของกระทรวงการสหกรณ์ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2495 ต่อมา ก็ได้เปลี่ยนไปขึ้นอยู่กับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2506 และเมื่อมีการยุบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติในปี พ.ศ. 2515 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ก็เปลี่ยนมาอยู่ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จนถึงปัจจุบันนี้

ระบบการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ แต่เดิมนั้น ผู้ตรวจสอบบัญชีทั้งหมดจะรวมกันอยู่ที่สำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ เพียงแห่งเดียว และจะเดินทางออกไปเพื่อทำการตรวจบัญชี ในจังหวัดต่างๆ เพียงปีละครั้ง หรือสองครั้งเท่านั้น แต่แต่ละครั้งจะใช้เวลาประมาณ 60 ถึง 90 วันซึ่งก็เป็นผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปไม่คล่องตัวเท่าที่ควร จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2524 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้เริ่มกระจายงานการตรวจสอบบัญชีออกไปยังส่วนภูมิภาค โดยการจัดตั้งสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ประจำจังหวัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำด้านการเงินการบัญชี ให้สถาบันเกษตรกรได้อย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ปัจจุบัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ประจำอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยมีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 ทำหน้าที่คอยกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งอยู่ในสังกัด (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2545: 31)

วิสัยทัศน์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (พ.ศ. 2552 - 2555)

"เป็นองค์กรที่พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชี ของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรให้โปร่งใส เข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้"

พันธกิจ

1. พัฒนาและวางระบบบัญชีให้เหมาะสมกับธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
2. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้มีการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชีที่ดี

3. ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
4. กำกับดูแลการสอบบัญชีสหกรณ์ โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน
5. พัฒนาเทคโนโลยีและเผยแพร่สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
6. เสริมสร้างความรู้ด้านการจัดทำบัญชีแก่เกษตรกร เยาวชน ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพระราชดำริ
7. พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านการบัญชี และการสอบบัญชีแก่ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี ผู้ตรวจสอบกิจการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจ

1. ดำเนินการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดระบบบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีให้เหมาะสมกับธุรกิจของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร
3. ให้คำปรึกษาแนะนำให้ความรู้ด้านบริหารการเงินการบัญชีแก่คณะกรรมการและสมาชิกของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และบุคลากรเครือข่าย
4. ถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ วิชากิจ ชุมชน และกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพระราชดำริ เกษตรกรและประชาชนทั่วไป
5. กำกับดูแลการสอบบัญชีสหกรณ์ โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน
6. จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
7. ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

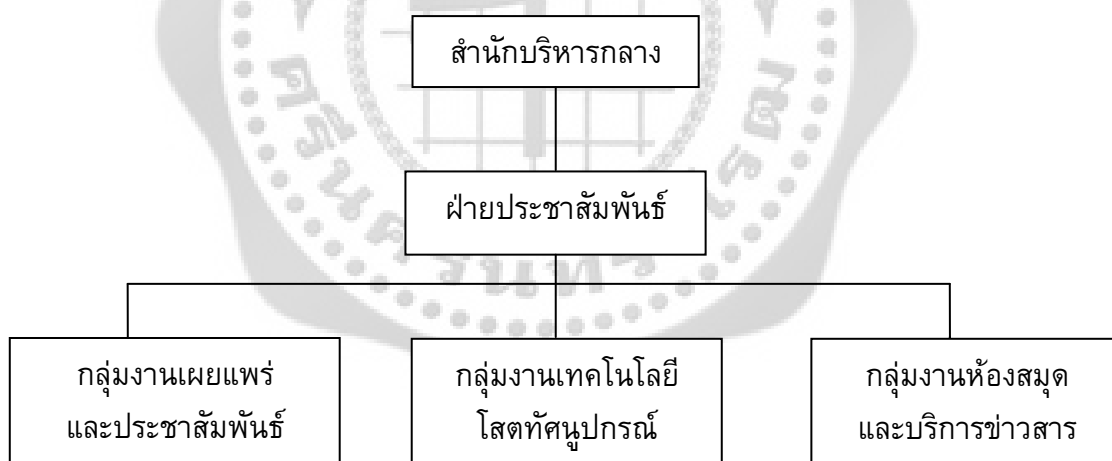
ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2552: 2) ได้รับการสถาปนาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 แต่ไม่ได้กำหนดงานประชาสัมพันธ์อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา งานประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีการพัฒนาอย่างจริงจัง กล่าวคือ ข่าวสาร ความรู้ บทบาท ภารกิจ และผลงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้รับการเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย จนทำให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นที่รู้จักแก่สาธารณชนทั่วไปและเพื่อให้งานประชาสัมพันธ์ดำเนินงานไปอย่างมีทิศทาง มีความคล่องตัว บรรลุภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้กำหนดอำนาจหน้าที่ตามโครงสร้างการดำเนินงานภายในไว้ดังนี้

1. กลุ่มงานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบวิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เป็นบรรณาธิการข่าวสาร เขียนและบริการข่าว ผลิตและจัดทำเอกสารและสื่อต่าง ๆ ให้บริการตอบข้อซักถามประชาชนผู้มาติดต่อ เผยแพร่ข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต เป็นศูนย์กลางในการประสานงานให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงานภายในกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์

2. กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศฯ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตสื่อสารสนเทศฯ จัดนิทรรศการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นศูนย์กลางในการประสานงานให้คำปรึกษา แนะนำ การนำเสนอแนวคิด และการจัดนิทรรศการ ออกแบบ และผลิตงานศิลปกรรม

3. กลุ่มงานห้องสมุดและบริการข่าวสาร มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการห้องสมุดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และการให้บริการ จัดสร้างเครือข่ายห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ภายในหน่วยงานของกรมและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บและให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 เป็นศูนย์กลางให้บริการข้อมูลสารสนเทศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในรูปแบบ E-Library จัดต้อนรับและเปิดเยี่ยมชมหน่วยงาน รวมทั้งเป็นศูนย์บริการรับฝาก – ยืม เอกสาร

ภาพประกอบ 2 แผนผังโครงสร้างฝ่ายประชาสัมพันธ์

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2553). รายงานประจำปี 2553. หน้า 4.

ในส่วนของงบประมาณ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ 2553 ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์		
1.1 โทรทัศน์	950,000	บาท
1.2 วิทยุ	400,000	บาท
1.3 หนังสือพิมพ์	1,400,000	บาท
1.4 วารสาร	91,000	บาท
1.5 วัสดุทัศน	300,000	บาท
รวม	3,441,000	บาท
2. ค่าวัสดุเผยแพร่โฆษณา		
2.1 นิตรรศการ	1,200,000	บาท
2.2 แผ่นพับ	200,000	บาท
2.3 โปสเตอร์	300,000	บาท
รวม	1,700,000	บาท

สื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายเพื่อเผยแพร่กิจกรรมของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งเป็น 5 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. สื่อบุคคล นับว่าเป็นสื่อที่มีความเก่าแก่มากที่สุดของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เนื่องจากเป็นสื่อที่มีความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดงบประมาณ โดยสื่อบุคคลของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้แก่

1.1 เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คือ ข้าราชการและพนักงานราชการ ในสังกัดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งทำหน้าที่ให้ความรู้ คำแนะนำ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน และบริการสมุดบัญชีแก่เกษตรกร ชาวชน ประชาชนทั่วไป รูปแบบการให้ความรู้ก็จะแตกต่างกันไปตามแต่ความเหมาะสม เช่น การสัมมนา การประชุม จัดนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนออกเยี่ยมเกษตรกรตามบ้าน ชักชวนพูดคุยให้หันมาเห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน

1.2 คุรุบัญญัติอาสา คือ เกษตรกรที่ได้รับการเรียนรู้เรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในทางที่ดีขึ้น จึงอาสาสมัครมาเป็น คุรุบัญญัติอาสา หน้าที่ของคุรุบัญญัติอาสา คือ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ สร้างเครือข่าย คุรุบัญชี ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้รายบุคคล เปรียบเสมือนตัวแทนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2. สื่อมวลชน เป็นสื่อที่มีบทบาทและความสำคัญยิ่งในงานประชาสัมพันธ์ เพราะโดยลักษณะของสื่อมวลชนเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความน่าเชื่อถือในความคิดของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นที่นิยมขององค์กร หน่วยงานที่ใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ถ่ายทอดความรู้สู่กลุ่มเป้าหมาย สื่อมวลชนที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ใช้ได้แก่

2.1 หนังสือพิมพ์ รูปแบบที่ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางหนังสือพิมพ์ เป็นการซื้อพื้นที่ในหนังสือพิมพ์ โดยผ่านตัวแทนจำหน่ายเป็นครั้ง ๆ ไป ตามสถานการณ์ ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ ข่าวสด กรุงเทพธุรกิจ ซึ่งจะมีข้อตกลงในการเลือกตีพิมพ์ เดือนละ 4 ชิ้นงาน / 4 ฉบับ เป็นอย่างน้อย และมีเนื้อหาตีพิมพ์ 4 รูปแบบ ดังนี้

2.1.1 ข่าวแจก เป็นข่าวที่มีเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับนโยบายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โครงการ กิจกรรม การดำเนินงานและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ โดยเนื้อหาจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย

2.1.2 ภาพข่าวประชาสัมพันธ์ คือ การนำเสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ บอกเล่าเรื่องราวแทนตัวหนังสือได้

2.1.3 บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์ คือการเขียนความเรียงชนิดหนึ่ง เพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องหรือเหตุการณ์โดยละเอียดผสมผสานความคิดเห็นของผู้เขียน อาจจะเป็นบทความเชิงวิชาการ บทความกึ่งวิชาการ

2.1.4 การซื้อพื้นที่โฆษณา เป็นการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ เน้นภาพมากกว่าตัวหนังสือ ดึงดูดความสนใจ เช่น เปิดตัวโครงการใหม่ ๆ เปิดงานสัมมนาวิชาการ มีกำหนดเผยแพร่ไม่ต่อเนื่อง

2.2 วิทยู การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เรื่องบัญชีครัวเรือน ผ่านทางวิทยู มีอยู่ 2 รูปแบบคือ

2.2.1 รายการวิทยู คลื่นเกษตรกร AM1386 Khz ชื่อรายการคุยคุยคุย ออกอากาศเวลา 10.30 – 11.00 น. ทุกวันอังคาร รูปแบบรายการเป็นรายการสนทนา ระหว่างผู้ดำเนินรายการ 2 คน เนื้อหาเชิญชวนให้ผู้ฟังเห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี และเผยแพร่ภารกิจกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2.2.2 บทโฆษณาทางวิทยุ เป็นการจัดทำบทสนทนาสั้น ๆ เชิญชวนให้ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายสนใจทำบัญชีครัวเรือน มีความยาวประมาณ 10-15 วินาที จำนวน 2 บท รูปแบบการเผยแพร่ คือ ขอความอนุเคราะห์ทางสถานีวิทยุคลื่นเกษตรกร และคลื่นอื่น ๆ ในเครือข่าย เปิดค้นรายการเป็นระยะ หรือเปิดในงานเสวนาต่าง ๆ เพื่อสร้างแรงดึงดูดใจให้กับผู้เข้าร่วมงาน

2.3 โทรทัศน์ เป็นสื่อที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ใช้งบประชาสัมพันธ์ซื้อเวลาทางสถานีโทรทัศน์เพื่อเผยแพร่ภารกิจกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และส่วนของสถานีที่ออกอากาศ จะมีเกณฑ์การพิจารณาตามสถานการณ์และความเหมาะสม ของช่วงเวลาออกอากาศ และงบประมาณที่ใช้ในแต่ละครั้ง มี 2 รูปแบบ คือ

2.3.1 การจัดทำสารคดีสั้นความยาว 10-15 นาที นำเสนอบทบาทภารกิจกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐบาล เช่น โครงการภูมิปัญญาทางบัญชี โครงการพลิกฟื้นธุรกิจสถาบันเกษตรกรผ่านกลไกการบัญชี ปี 2553 โครงการตามพระราชดำริ เป็นต้น

2.3.2 การเช่าเวลาออกอากาศ เพื่อเชิญผู้บริหารไปให้สัมภาษณ์ตามวาระสำคัญต่าง ๆ เช่น การเปิดตัวโครงการใหม่ ๆ เป็นต้น ช่วงเวลาและระยะเวลาการออกอากาศ ไม่สม่ำเสมอเพราะจัดตามโอกาส

3. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข่าวสารความรู้ในโอกาสที่แตกต่างกันออกไป มีทั้งหมด 3 ประเภทดังนี้

3.1 วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์ มีลักษณะเป็นรูปเล่มขนาด A4 มีจำนวน 16 หน้า เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในรอบ 1 เดือน มีกำหนดออกทุกวันที่ 1 ของเดือน เนื้อหาที่นำเสนอเป็นรูปแบบของข่าว กิจกรรม และบทความเชิงวิชาการ เผยแพร่โดยการส่งไปรษณีย์ไปยังสหกรณ์ทุกประเภททั่วประเทศ หน่วยงานราชการต่าง ๆ และมีบริการที่ห้องสมุดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

3.2 แผ่นพับ มีลักษณะเป็นกระดาษแผ่นเดียวนำมาพับ ขึ้นอยู่กับความต้องการและความเหมาะสมของเนื้อหา และการจัดพิมพ์มีสีสันทันที่ดึงดูดใจ นำเสนอเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโครงการสำคัญต่าง ๆ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และความรู้เรื่องการทำบัญชี วิธีการเผยแพร่ คือ มีบริการที่กลุ่มประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนที่มาติดต่อราชการและเป็นเอกสารแจกในงานสัมมนา ประชุมต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3.3 โปสเตอร์ มีลักษณะเป็นกระดาษแผ่นเดียวขนาดใหญ่ ขึ้นอยู่กับความต้องการ และความเหมาะสมของเนื้อหา เน้นสื่อความหมายด้วยภาพมากกว่าตัวอักษร กะทัดรัด สะดุดตา เมื่อพบเห็นสามารถจดจำได้ดี วิธีการเผยแพร่คือ จะจัดส่งไปยังหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เผยแพร่และส่งไปยังสมาชิกสหกรณ์ทั่วประเทศผ่านสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนภูมิภาค

4. สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่

4.1 เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามที่อยู่ <http://www.cad.go.th>
เผยแพร่ ภารกิจ นโยบาย โครงการสำคัญ และข่าวสารความเคลื่อนไหวทั้งในส่วนกลาง
และส่วนภูมิภาค

4.2 วิทยุทัศน์ เป็นการรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน
ในรูปแบบของสารคดี รูปแบบการสอน บรรจุในแผ่นซีดี/ดีวีดี และเผยแพร่ไปยังสำนักงาน
ตรวจบัญชีสหกรณ์ทั่วประเทศเพื่อเปิดประชาสัมพันธ์ในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

5. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ใช้เพื่อสร้าง
ความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย โดยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ
เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีและจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ที่
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จัดขึ้น มีทั้งหมด 4 ประเภท ดังนี้

5.1 การสัมมนา เป็นการเชิญบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและ
มีความน่าเชื่อถือมาเป็นผู้นำ/วิทยากร แก่เกษตรกร เพื่อให้ความรู้ อธิบาย และสอดแทรกความรู้
เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน จะจัดขึ้นปีละ 2 ครั้งในเดือนมีนาคม ซึ่งเป็นวันครบรอบแห่ง
การสถาปนากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และเดือนพฤษภาคม ในวันพีชมงคลของทุกปี

5.2 การอบรม เป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถของเกษตรกรให้
เพิ่มมากขึ้นเพื่อความก้าวหน้า ความมีคุณธรรม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้ โดยการจัดอบรมเกษตรกร จะจัดที่สำนักงานส่วนภูมิภาค เพื่อความสะดวก
ทั้งการเดินทางของเกษตรกรและวิทยากร

5.3 การศึกษาดูงาน เป็นการนำกลุ่มเกษตรกรเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ
เพื่อให้ได้พบเห็นสิ่งใหม่ ๆ พร้อมเก็บเกี่ยวสะสมและบันทึกไว้ในความทรงจำ และหล่อหลอมให้
กลายเป็นประสบการณ์ นำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตลอดจนการปฏิบัติงาน เช่น
การศึกษาดูงานบ้านเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จทั้งการประกอบอาชีพและชีวิตครอบครัวด้วย
การจดบันทึกบัญชีครัวเรือน หรือศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ ที่มีการบริหารจัดการอย่าง
เป็นระบบ มีระบบบัญชีที่ได้มาตรฐาน รวมถึงสมาชิกมีวินัยทางการเงิน เป็นต้น

5.4 การจัดนิทรรศการ เป็นการเผยแพร่ผลงานที่โดดเด่นและภารกิจของ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจให้ประชาชนอยากมี
ส่วนร่วมในกิจกรรมของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งจะจัดขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
ตามโครงการต่าง ๆ ภารกิจของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และโครงการที่ได้รับมอบหมายจาก
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารและการรับสารสนเทศของเกษตรกร มีจำนวน 6 เรื่อง ดังนี้

มาลินดี (Malindi. 1997: Online) ศึกษาเรื่องรูปแบบการสื่อสารเพื่อเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับเกษตรกรในประเทศมาลาวี เพื่อให้การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเกษตรมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะการติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรเลือกติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและผู้นำเกษตรกรโดยตรง เพราะเห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวางและสามารถเข้ากับเกษตรกรได้ดี และยังพบว่าเกษตรกรทั้งเพศชายและเพศหญิง เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากหัวหน้าครอบครัวที่เป็นเพศชายมากกว่า ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารคือ ดูนานจากฟาร์มสาธิต และรับฟังรายการเกษตรทางสถานีวิทยุ นอกจากนั้นสารสนเทศที่เกษตรกรต้องการคือ การเตรียมพื้นที่ทางการเกษตร การเตรียมเมล็ดพันธุ์ รวมถึงการใส่ปุ๋ยบำรุงและการดูแลรักษาพันธุ์พืช

โคไทล (Kotile. 1998: Online) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำจัดวัชพืช ในงานส่งเสริมการเกษตร ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรในรัฐโอไอโอวา ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรเห็นว่ายโยบายของรัฐไม่มีสิ่งจูงใจ ไม่มีแนวทางที่สามารถทำให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการเกษตรประสบความสำเร็จ และข่าวสารที่เกษตรกรมีความสนใจคือข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการสาธิตในฟาร์ม การดูงานจากฟาร์มที่ประสบความสำเร็จ และรับรู้ข่าวสารจากนิตยสาร ตามลำดับ

มันโร (Munro. 1999: Online) ศึกษาเรื่องสื่อที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในงานส่งเสริมการเกษตร ประเทศอูกันดา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือเกษตรกรในประเทศอูกันดา จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไม่รู้หนังสือ และมีหนังสือจำนวนจำกัด สื่อประชาสัมพันธ์ที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือ โทรทัศน์ เป็นวิธีที่ใช้ถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรได้มากที่สุด กล่าวคือเมื่อเกษตรกรดูโทรทัศน์ เกษตรกรก็เกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้หรือเทคโนโลยีไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการแสดงเป็นสื่อที่ใช้ถ่ายทอดไปยังกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง และผสมผสานกับสังคมข่าวสารของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

เว็บสเตอร์ (Webster. 2002: Online) ศึกษาเรื่องการรับสารสนเทศจากหน่วยบริการข้อมูลทางการเกษตรของเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำการเกษตรขนาดเล็กในภาคเหนือของแอฟริกาใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกร จาก 2 หมู่บ้านทางตอนเหนือของ

แอฟริกาใต้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรไม่ได้รับข้อมูลทางการเกษตรจากหน่วยบริการข้อมูลทางการเกษตร และเกษตรกรบางรายที่ได้รับข้อมูล แต่ข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการกับการประกอบอาชีพ ขาดความสม่ำเสมอของการส่งข้อมูล ขาดการเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ และไม่มีการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ช่องทางที่เกษตรกรต้องการรับข้อมูลมากที่สุดคือ การได้พูดคุยโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ทั้งทางตรงและผ่านทางโทรศัพท์ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างทันทั่วถึง และติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ทันทีที่ต้องการคำแนะนำ รองลงมาคือ การฝึกอบรม สัมมนา ให้ความรู้เรื่องการเกษตร และได้รับความสนับสนุนตามลักษณะของอาชีพ

เอ็นซ์ (Enz. 2009: Online) ศึกษาการใช้แหล่งสารสนเทศของเกษตรกรในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินของเกษตรกรในเมืองแกรนท์ ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกรที่เป็นผู้ถือครองที่ดิน จำนวน 268 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งสารสนเทศที่เกษตรกรเลือกใช้มากที่สุดคือ แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล ได้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและเพื่อนบ้านที่เป็นเกษตรกร รองลงมาคือ แหล่งสารสนเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ นิตยสาร โดยให้เหตุผลว่าข้อมูลที่ได้อาจมีความน่าเชื่อถือ ในขณะที่เกษตรกรบางส่วนเลือกใช้แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีความสะดวกและรวดเร็วในค้นหาข้อมูล

มาติน (Martin. 2010: Online) ศึกษาการใช้โทรศัพท์มือถือและวิถีชีวิตของเกษตรกรในชนบท โดยสำรวจการรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลางในประเทศอูกันดา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกร จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตร ทั้งด้านการผลิตทางการเกษตร ด้านราคาสินค้าเกษตร การติดต่อซื้อขายผลผลิตทางการเกษตร รวมถึงการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร ทั้งนี้ เกษตรกรเพศชายใช้โทรศัพท์มือถือในการรับข้อมูลด้านการเกษตรมากกว่าเกษตรกรหญิง ส่วนลักษณะการใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อการรับข้อมูลด้านการเกษตรได้แก่ การใช้เมนูถ่ายภาพเพื่อบันทึกการสาธิตวิธีการทำการเกษตร การใช้เมนูบันทึกเสียงเพื่อบันทึกเสียงการประชุม และการใช้โทรศัพท์เพื่อขอคำปรึกษาหรือด้านการเกษตร เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของการติดต่อสื่อสารของเกษตรกร รูปแบบการเลือกรับสารสนเทศของเกษตรกร ช่องทางการรับสารสนเทศของเกษตรกร แหล่งสารสนเทศทางการเกษตร รวมทั้งความต้องการสารสนเทศด้านการเกษตรที่สอดคล้องกับอาชีพ เช่น การผลิตทางการเกษตร ด้านราคาสินค้าเกษตร เป็นต้น และผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรในประเทศพัฒนาส่วนใหญ่รับสารสนเทศทางการเกษตรจากนิตยสาร และอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือการดูงานจากฟาร์มสาธิต ส่วนเกษตรกรในประเทศกำลังพัฒนา ส่วนใหญ่รับสารสนเทศทางการเกษตรจากสื่อบุคคลและหน่วยบริการข้อมูลทางการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือ โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ ตามลำดับ

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับสารสนเทศด้านการเกษตร มีจำนวน 3 เรื่อง และการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร จำนวน 2 เรื่อง รวมทั้งหมด 5 เรื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ดรุณีย์ วราวิทย์ (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการรับสารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกรหมู่บ้านหลักในการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ใน 4 จังหวัดภาคตะวันออก คือ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด โดยสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวจำนวน 282 คน ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรได้รับเนื้อหาสารสนเทศทางการเกษตร ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านคหกรรมศาสตร์ ด้านการผลิตทางการเกษตร และด้านการจัดการ ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่รับสารสนเทศจากการดูโทรทัศน์ รองลงมาจากการสนทนาโดยการพูดคุยกับเพื่อนบ้าน ญาติ และรับจากหอกระจายข่าวสารประจำตำบล ตามลำดับ เกษตรกรประสบปัญหาในการรับสารสนเทศในด้านการอ่าน ได้แก่ ไม่มีเวลาอ่าน ความสามารถในการอ่านจำกัด และหาซื้อสารสนเทศไม่สะดวก ด้านการดู ได้แก่ ไม่มีเวลาดูหรือเข้าร่วมกิจกรรม มีรายการที่เกี่ยวกับการเกษตรจำนวนน้อย ความสามารถในการดูจำกัด และเนื้อหาไม่ตรงตามความต้องการ ด้านการฟัง พบปัญหาในเรื่อง ไม่มีเวลาฟังหรือเข้าร่วมกิจกรรม ความสามารถในการได้ยินจำกัด และใช้ภาษายาก ด้านการสนทนา พบปัญหาในเรื่อง ไม่มีเวลาสนทนาหรือเข้าร่วมกิจกรรม ขาดความเชื่อมั่นในผู้ให้ข่าวสาร และเนื้อหายากแก่การเข้าใจและไม่น่าสนใจ

กมลสร ลีสมมติ (2544 : 105-107) ศึกษาการรับรู้ข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมของสหกรณ์การเกษตรไชยปราการ จำกัด เพื่อส่งเสริมการบริโภคนม จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาจากประชาชนผู้บริโภคโคนมในตำบลปงดำ และตำบลแม่ทะลบ จำนวน 140 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยสอบถามก่อนและหลังดำเนินกิจกรรมการรณรงค์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารความรู้การบริโภคนมจากการดูโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เสียงตามสาย แผ่นพับ ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าโทรทัศน์ได้เข้ามามีบทบาทในการรับรู้ข่าวสารมาก จึงเป็นที่น่าสนใจว่าสื่อโทรทัศน์จะเป็นสื่อที่ใช้ในการรณรงค์มากที่สุด

พีระชัย พิศชวนชม (2545: 85-90) ศึกษาการรับสื่อภาคการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า สื่อที่เกษตรกรได้รับมากที่สุด คือ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่มีความเร็วมากที่สุด แต่ในเรื่องของระดับความเข้าใจง่ายถึงเนื้อหาสาระ พบว่า สื่อวีดิทัศน์ เป็นสื่อที่มีความเข้าใจง่ายกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ ส่วนระดับการนำไปสู่การปฏิบัติและการใช้ประโยชน์ได้จริง พบว่า สื่อการอบรมและสื่อบุคคลเป็นสื่อที่เกษตรกรนำไปสู่การปฏิบัติและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมากกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ

ปราณี เนรมิต และคณะ (2551: 82-83) ศึกษาอิทธิพลของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรในเขตอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรที่ได้รับการแจกสมุดบัญชีครัวเรือนจาก 12 ตำบล จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้และแนวทางการปฏิบัติการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากสื่อบุคคลมากที่สุด เพราะเกษตรกรสามารถเข้าไปติดต่อสื่อสารได้โดยตรง และเลือกรับสารสนเทศเกี่ยวกับวิธีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ประโยชน์ของการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด รองลงมาคือภาพประกอบ ข้อความจากสื่อ เนื้อเรื่องของโฆษณา และน้อยที่สุดคือเพลงประกอบโฆษณา ส่วนสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด คือ การให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ รองลงมา คือ ข้อความจากสื่อ ภาพประกอบ เนื้อเรื่องของโฆษณา และน้อยที่สุด คือ เพลงประกอบโฆษณา นอกจากนี้ยังพบว่าสาเหตุที่เกษตรกรไม่จัดทำบัญชีครัวเรือน คือ ไม่มีเวลาในการจัดทำ

สุพรรณิ ต่อนรับ (2551: 38-41) ศึกษาการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกคณาธิการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่เป็นลูกคณาธิการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จาก 5 อำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ สันป่าตอง สันกำแพง สันทราย แม่ริม หางดง จำนวน 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ทำบัญชีครัวเรือนมาก่อน แต่พบว่าสื่อประชาสัมพันธ์ที่เกษตรกรต้องการรับสารสนเทศมากที่สุด คือ สื่อบุคคล เห็นได้จากเกษตรกรต้องการให้เจ้าหน้าที่ เข้ามาจัดฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอและคอยรับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่เกษตรกรพบเจอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ทางเจ้าหน้าที่ควรที่จะประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้เกษตรกรจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่เป็นประจำโดยใช้สื่อต่าง ๆ นอกจากนี้ควรใช้สื่อประชาสัมพันธ์แบบผสมผสานเพื่อให้เกษตรกรสามารถรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนจากสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีหลากหลาย สามารถเข้าใจได้ง่ายและนำไปปฏิบัติได้จริง

การศึกษางานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับสารสนเทศของเกษตรกร การใช้และปัญหาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเกษตรกร รวมไปถึงสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร โดยผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกรับสารสนเทศจากโทรทัศน์และวิทยุมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อบุคคล หอกระจายข่าว หนังสือพิมพ์ และแผ่นพับ ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 99,358 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่สุ่มมาจากประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) จำนวนไม่น้อยกว่า 384 คน ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 606-610) จำแนกตามจังหวัด ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามจังหวัด

จังหวัด	สมาชิกสหกรณ์การเกษตร	กลุ่มตัวอย่าง
กรุงเทพมหานคร	10,209	9
นนทบุรี	34,507	134
นครปฐม	13,679	53
ปทุมธานี	19,627	76
สมุทรสาคร	14,584	56
สมุทรปราการ	6,752	26
รวม	99,358	384

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2553, มิถุนายน). *ฐานข้อมูลสหกรณ์*. (ออนไลน์).

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อประชาสัมพันธ์ การรับสารสนเทศของเกษตรกร และการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการและหลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่ศึกษามาวิเคราะห์ เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

4. สร้างข้อคำถามแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา บทบาทในชุมชน ประสบการณ์ในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน เป็นแบบเลือกตอบ และสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการเผยแพร่สารสนเทศ ใช้แบบสอบถามเป็นแบบเรียงอันดับความสำคัญ

ตอนที่ 2 การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีข้อคำถามเกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้

1. การรับสารสนเทศด้านบัญชี ผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2. การรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน

ใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ คือ มาก (3) ปานกลาง (2) น้อย (1)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณ 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด/ไม่มีปัญหา (1)

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขด้านเนื้อหา การใช้ภาษา การจัดพิมพ์ และความสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 คน คือ

6.1 นางบุษกร ศิริมงคล ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

6.2 นางฉัตรนลิน ศรีเทพ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการบัญชีครัวเรือน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

6.3 นายภากร มหุตติการ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการเรียนรู้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง

8. นำแบบสอบถามมาแก้ไขแล้วนำมาทดลองใช้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จังหวัดละ 5 คน รวม 30 คน และนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืน มาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.98

9. นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขออนุมัติใช้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปแจกกลุ่มตัวอย่างจริงที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปถึงอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขออนุญาตแจกแบบสอบถามต่อสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยผู้วิจัยไปติดต่อกับตนเอง

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกและรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 26 ตุลาคม – 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 จำนวนทั้งหมด 420 ชุด ได้รับคืนมา 390 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93 เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 2 ชุด ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 388 ชุด ผู้วิจัยคัดเลือกมาวิเคราะห์ 384 ชุด

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+(Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อ 1-5 เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ ส่วนข้อ 6 เป็นคำถามแบบเรียงลำดับความสำคัญ มีการคิดค่าคะแนนดังนี้

อันดับที่ 1	มีคะแนนเป็น	5
อันดับที่ 2	มีคะแนนเป็น	4
อันดับที่ 3	มีคะแนนเป็น	3
อันดับที่ 4	มีคะแนนเป็น	2
อันดับที่ 5	มีคะแนนเป็น	1

จากนั้นหาค่าความสำคัญ โดยนำความถี่คูณน้ำหนักค่าคะแนน และจัดเรียงอันดับค่าความสำคัญสูงสุดเป็นอันดับ 1 และรองลงไป 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ

1.2 นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนนการตอบในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ระดับน้อย/ไม่เคยได้รับ	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

ในการแปลผลค่าเฉลี่ยถือเกณฑ์ดังนี้

2.34 - 3.00	หมายความว่า	มาก
1.67 - 2.33	หมายความว่า	ปานกลาง
1.00 - 1.66	หมายความว่า	น้อย/ไม่เคยได้รับ

1.3 นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 ปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ นำมาเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนนการตอบในแต่ละระดับ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

ระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหาเลย	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

ในการแปลผลค่าเฉลี่ยคือเกณฑ์ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายความว่า	มีปัญหามากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายความว่า	มีปัญหามาก
2.50 – 3.49	หมายความว่า	มีปัญหปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายความว่า	มีปัญหาน้อย
1.00 – 1.49	หมายความว่า	มีปัญหาน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหา

1.4 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนและปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยจำแนกตาม

1.4.1 ตัวแปรอายุ และระดับการศึกษา โดยใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance - ANOVA) ใช้สถิติ F-test และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะนำไปตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ (Sheffe)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 สถิติอนุมาน ได้แก่ F-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
a	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยที่มี b กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05
b	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยที่มี a กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
3. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

3.1 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ

3.2 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

4. การรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

5. ปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

5.1 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ

5.2 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

6. ข้อเสนอแนะจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

6.1 รูปแบบบัญชีครัวเรือนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ยากเกินไป

6.2 การทำบัญชีครัวเรือนไม่เห็นความเปลี่ยนแปลงในด้านการใช้จ่ายในครัวเรือนในช่วงแรก ๆ จึงทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวนทั้งหมด 420 ชุด ได้รับคืนมา 390 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93 เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 2 ชุด ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 388 ชุด ผู้วิจัยคัดเลือกมาวิเคราะห์ 384 ชุด

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 ต่ำกว่า 20 ปี	44	11.4
1.2 21 – 30 ปี	27	7.0
1.3 31 – 40 ปี	61	15.9
1.4 41 – 50 ปี	145	37.8
1.5 51 ปีขึ้นไป	107	27.9
รวม	384	100.0
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ประถมศึกษา	127	33.1
2.2 มัธยมศึกษา	209	54.4
2.3 ปริญญาตรี	40	10.4
2.4 สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.1
รวม	384	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3. บทบาทในชุมชน		
3.1 แกนนำเกษตร	25	6.5
3.2 เกษตรกรดีเด่น	8	2.1
3.3 สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	65	16.9
3.4 อาสาสมัครเกษตรกรด้านบัญชี	17	4.4
3.5 สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	61	15.9
3.6 เกษตรกร	208	54.2
รวม	384	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 41–50 ปี (ร้อยละ 37.8) มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา (ร้อยละ 54.4) และมีบทบาทในชุมชน คือเป็นเกษตรกร (ร้อยละ 54.2) รองลงมาคือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 27.9) มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 33.1) และมีบทบาทในชุมชน คือเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ร้อยละ 16.9)

2. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปราบกฏผล ดังตาราง 3-4

ตาราง 3 ประสิทธิภาพการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประสิทธิภาพการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1. เคยรับ	380	98.96
2. ไม่เคยรับ	4	1.04
รวม	384	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ เคยรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ร้อยละ 98.96) ส่วนที่เหลือไม่เคยรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน (ร้อยละ 1.04)

ตาราง 4 สาเหตุที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรไม่เคยรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สนใจด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน	3	75
2. มีความรู้ด้านบัญชีครัวเรือนอยู่แล้ว	1	25
รวม	4	100

จากตาราง 4 แสดงว่าสาเหตุส่วนใหญ่ที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรไม่เคยรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพราะไม่สนใจด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน (ร้อยละ 75) ส่วนที่เหลือมีความรู้ด้านบัญชีครัวเรือนอยู่แล้ว (ร้อยละ 25)

ตาราง 5 สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน

ลำดับที่	สื่อประชาสัมพันธ์	ค่าความสำคัญ	อันดับ
1	ครูบัญชีอาสา	1,110	1
2	เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	756	2
3	การฝึกอบรม/การสาธิต	644	3
4	โทรทัศน์	472	4
5	การศึกษาดูงาน	363	5
6	หนังสือพิมพ์	312	6
7	การสัมมนา	238	7
8	วีดิทัศน์เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน	237	8
9	นิทรรศการ	232	9
10	แผ่นพับ	204	10
11	วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์	171	11
12	วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร	136	12
13	เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	99	13
14	โปสเตอร์	83	14

จากตาราง 5 แสดงว่าสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนสูงสุด 5 อันดับแรก คือ ครูบัญชีอาสา เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การฝึกอบรม/การสาธิต โทรทัศน์ และการศึกษาดูงาน ตามลำดับ

3. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปรากฏผล ดังตาราง 6

ตาราง 6 การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชี
สหกรณ์

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สื่อบุคคล			
1. เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	1.55	0.72	น้อย
2. ครูบัญชีอาสา	1.87	0.76	ปานกลาง
รวม	1.70	0.62	ปานกลาง
สื่อมวลชน			
1. หนังสือพิมพ์	1.50	0.69	น้อย
2. วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร	1.52	0.70	น้อย
3. โทรทัศน์	1.62	0.71	น้อย
รวม	1.59	0.61	น้อย
สื่อสิ่งพิมพ์			
1. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์	1.58	0.71	ปานกลาง
2. แผ่นพับ	1.56	0.66	น้อย
3. โปสเตอร์	1.54	0.69	น้อย
รวม	1.58	0.57	น้อย
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่			
1. เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	1.57	0.65	น้อย
2. วิกิทัศน์ความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน	1.60	0.67	น้อย
รวม	1.63	0.54	น้อย
สื่อกิจกรรม			
1. การสัมมนา	1.69	0.73	ปานกลาง
2. การฝึกอบรม/การสาธิต	1.67	0.74	ปานกลาง
3. การศึกษาดูงาน	1.57	0.70	น้อย
4. นิทรรศการ	1.44	0.65	น้อย
รวม	1.65	0.65	น้อย
รวมทั้งหมด	1.74	0.41	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.74$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ยกเว้นสื่อบุคคลซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ใน 4 หัวข้อ คือ คุรุบัญชีอาสา วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์ การสัมมนา และการฝึกอบรม/การสาธิต

3.1 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ ปรากฏผล ดังตาราง 7 - 9

ตาราง 7 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	
สื่อบุคคล	1. เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	4	5.88	1.47	3.06*
		ภายในกลุ่ม	379	182.03	0.48	
		รวม	383	187.91		
	2. คุรุบัญชีอาสา	ระหว่างกลุ่ม	4	5.22	1.31	2.09
		ภายในกลุ่ม	379	237.01	0.63	
		รวม	383	242.23		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	3.84	0.96	2.64*	
	ภายในกลุ่ม	379	138.04	0.36		
	รวม	383	141.89			
สื่อมวลชน	1. หนังสือพิมพ์	ระหว่างกลุ่ม	4	16.08	4.02	10.87**
		ภายในกลุ่ม	379	140.16	0.37	
		รวม	383	156.24		

ตาราง 7 (ต่อ)

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
2. วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร	ระหว่างกลุ่ม	4	22.52	5.63	17.66**
	ภายในกลุ่ม	379	120.82	0.32	
	รวม	383	143.33		
3. โทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	4	10.56	2.64	6.05**
	ภายในกลุ่ม	379	165.31	0.44	
	รวม	383	175.87		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	15.83	3.96	14.76**
	ภายในกลุ่ม	379	101.62	0.27	
	รวม	383	117.45		
สื่อสิ่งพิมพ์					
1. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	4	10.92	2.73	6.70**
	ภายในกลุ่ม	379	154.41	0.07	
	รวม	383	165.33		
2. แผ่นพับ	ระหว่างกลุ่ม	4	7.49	1.87	5.07*
	ภายในกลุ่ม	379	139.85	0.37	
	รวม	383	147.33		
3. โปสเตอร์	ระหว่างกลุ่ม	4	10.52	2.63	7.30**
	ภายในกลุ่ม	379	136.67	0.36	
	รวม	383	147.19		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	9.44	2.36	8.98**
	ภายในกลุ่ม	379	99.69	0.26	
	รวม	383	109.13		
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่					
1. เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	4	23.46	5.87	27.97**
	ภายในกลุ่ม	379	78.84	0.21	
	รวม	383	102.30		
2. วิดีทัศน์ความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน	ระหว่างกลุ่ม	4	5.40	1.35	4.01*
	ภายในกลุ่ม	379	127.54	0.34	
	รวม	383	132.94		

ตาราง 7 (ต่อ)

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	12.25	3.06	15.83**
	ภายในกลุ่ม	379	73.31	0.19	
	รวม	383	85.56		
สื่อกิจกรรม					
1. การสัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	4	10.79	2.70	6.32**
	ภายในกลุ่ม	379	161.95	0.43	
	รวม	383	172.74		
2. การฝึกอบรม/การสาธิต	ระหว่างกลุ่ม	4	11.03	2.76	5.97**
	ภายในกลุ่ม	379	174.96	0.46	
	รวม	383	185.99		
3. การศึกษาดูงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	19.41	4.85	14.99**
	ภายในกลุ่ม	379	122.72	0.32	
	รวม	383	142.12		
4. นิทรรศการ	ระหว่างกลุ่ม	4	15.89	3.97	14.40**
	ภายในกลุ่ม	379	104.60	0.28	
	รวม	383	120.49		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	13.52	3.38	14.17**
	ภายในกลุ่ม	379	90.41	0.24	
	รวม	383	103.93		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	4	10.50	2.63	16.92**
	ภายในกลุ่ม	379	58.81	0.16	
	รวม	383	69.31		

$$F_{(.05;df 4, 379)} = 2.39$$

$$F_{(.01;df 4, 379)} = 3.37$$

จากตาราง 7 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีอายุต่างกัน รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกันรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน 4 ด้าน คือ สื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสื่อกิจกรรม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สื่อบุคคล

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร โทรศัพท์ วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์ ไปสเตอร์ เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การสัมมนา การฝึกอบรม/การสาธิต การศึกษาดูงาน และนิทรรศการ และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แพนพับ และวีดิทัศน์ความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีครัวเรือน

เพื่อให้ทราบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรอายุต่างกันคูใดที่รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน จึงนำไปเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe) โดยตั้งค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุในแต่ละด้านที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์	\bar{X}	อายุ				
		ต่ำกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
1. สื่อมวลชน	\bar{X}	1.96 ^a	1.42 ^b	1.30 ^b	1.31 ^b	1.36 ^b
2. สื่อสิ่งพิมพ์	\bar{X}	1.83 ^a	1.41 ^b	1.34 ^b	1.31 ^b	1.41 ^b
3. สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่	\bar{X}	1.78 ^a	1.30 ^b	1.27 ^b	1.19 ^b	1.30 ^b
4. สื่อกิจกรรม	\bar{X}	1.90 ^a	1.37 ^b	1.37 ^b	1.28 ^b	1.38 ^b
รวม	\bar{X}	1.88 ^a	1.39 ^b	1.39 ^b	1.33 ^b	1.41 ^b

จากตาราง 8 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี
รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในทุกด้าน
มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรทุกช่วงอายุ

ตาราง 9 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของ
กรมบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ ในแต่ละรายข้อที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์		อายุ				
		ต่ำกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
สื่อบุคคล						
1. เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	\bar{X}	1.77 ^a	1.41	1.54	1.37 ^b	1.50
สื่อมวลชน						
1. หนังสือพิมพ์	\bar{X}	1.95 ^a	1.44 ^b	1.25 ^b	1.32 ^b	1.36 ^b
2. วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร	\bar{X}	2.00 ^a	1.30 ^b	1.21 ^b	1.22 ^b	1.29 ^b
3. โทรทัศน์	\bar{X}	1.93 ^a	1.52 ^b	1.44 ^b	1.39 ^b	1.44 ^b
สื่อสิ่งพิมพ์						
1. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์	\bar{X}	1.86 ^a	1.41 ^b	1.31 ^b	1.32 ^b	1.43 ^b
2. แผ่นพับ	\bar{X}	1.80 ^a	1.44	1.36 ^b	1.34 ^b	1.39 ^b
3. โปสเตอร์	\bar{X}	1.82 ^a	1.37	1.36 ^b	1.26 ^b	1.40 ^b
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่						
1. เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	\bar{X}	1.93 ^a	1.33 ^b	1.18 ^b	1.11 ^b	1.20 ^b
2. วีดิทัศน์ความรู้เรื่องการบันทึกบัญชี ครัวเรือน	\bar{X}	1.66 ^a	1.26	1.36	1.27 ^b	1.34 ^b
สื่อกิจกรรม						
1. การสัมมนา	\bar{X}	1.89 ^a	1.33 ^b	1.44 ^b	1.33 ^b	1.44 ^b
2. การฝึกอบรม/การสาธิต	\bar{X}	1.93 ^a	1.48	1.56	1.37 ^b	1.50 ^b
3. การศึกษาดูงาน	\bar{X}	1.98 ^a	1.37 ^b	1.28 ^b	1.26 ^b	1.27 ^b
4. นิทรรศการ	\bar{X}	1.82 ^a	1.30 ^b	1.20 ^b	1.14 ^b	1.13 ^b

จากตาราง 9 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านเจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 41-50 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านหนังสือพิมพ์ วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร โทรทัศน์ วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์ เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การสัมมนา การศึกษาดูงาน และนิทรรศการ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านแผ่นพับ และโปสเตอร์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านวิดิทัศน์ความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีครัวเรือน และการฝึกอบรม/การสาธิต มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป

3.2 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 10 - 12

ตาราง 10 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จำแนกตามระดับการศึกษา

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	4.85	1.62	3.56*
	ภายในกลุ่ม	380	183.06	0.49	
	รวม	383	187.91		
2. ครูบัญชีอาสา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.70	0.56	0.89
	ภายในกลุ่ม	380	240.54	0.63	
	รวม	383	242		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.39	0.13	0.35
	ภายในกลุ่ม	380	141.49	0.37	
	รวม	383	141.89		

ตาราง 10 (ต่อ)

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อมวลชน					
1. หนังสือพิมพ์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.52	0.17	0.42
	ภายในกลุ่ม	380	155.72	0.41	
	รวม	383	156.24		
2. วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.97	0.32	0.86
	ภายในกลุ่ม	380	142.37	0.38	
	รวม	383	143.33		
3. โทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	3	2.23	0.74	1.63
	ภายในกลุ่ม	380	173.64	0.46	
	รวม	383	175.87		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.45	0.15	0.48
	ภายในกลุ่ม	380	117.00	0.31	
	รวม	383	117.45		
สื่อสิ่งพิมพ์					
1. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	1.98	0.66	1.54
	ภายในกลุ่ม	380	163.35	0.43	
	รวม	383	165.33		
2. แผ่นพับ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.04	1.35	3.57*
	ภายในกลุ่ม	380	143.30	0.38	
	รวม	383	147.33		
3. โปสเตอร์	ระหว่างกลุ่ม	3	3.41	1.13	3.00*
	ภายในกลุ่ม	380	143.78	0.38	
	รวม	383	147.19		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.69	0.90	3.19*
	ภายในกลุ่ม	380	106.45	0.28	
	รวม	383	109.13		

ตาราง 10 (ต่อ)

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่					
1. เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	2.27	0.76	2.87*
	ภายในกลุ่ม	380	100.23	0.26	
	รวม	383	102.50		
2. วิดีทัศน์ความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.12	0.37	1.07
	ภายในกลุ่ม	380	131.82	0.35	
	รวม	383	132.94		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.33	0.44	2.00
	ภายในกลุ่ม	380	84.23	0.22	
	รวม	383	85.56		
สื่อกิจกรรม					
1. การสัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.72	0.58	1.28
	ภายในกลุ่ม	380	171.02	0.45	
	รวม	383	172.74		
2. การฝึกอบรม/การสาธิต	ระหว่างกลุ่ม	3	2.60	0.87	1.80
	ภายในกลุ่ม	380	183.39	0.48	
	รวม	383	185.99		
3. การศึกษาดูงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	3.19	1.06	2.91
	ภายในกลุ่ม	380	138.93	0.37	
	รวม	383	142.12		
4. นิทรรศการ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.73	1.24	4.05**
	ภายในกลุ่ม	380	116.76	0.31	
	รวม	383	120.49		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.42	0.14	0.52
	ภายในกลุ่ม	380	103.50	0.27	
	รวม	383	103.93		

ตาราง 10 (ต่อ)

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	3	0.31	0.10	0.56
	ภายในกลุ่ม	380	69.00	0.18	
	รวม	383	69.31		

$$F_{(.05;df 3, 380)} = 2.63$$

$$F_{(.01;df 3, 380)} = 3.83$$

จากตาราง 10 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีระดับการศึกษาต่างกัน รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีระดับการศึกษาต่างกัน รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สื่อสิ่งพิมพ์

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีระดับการศึกษาต่างกันรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 6 หัวข้อ คือ เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แผ่นพับโปสเตอร์ เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และส่วนข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ นิทรรศการ

เพื่อให้ทราบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรอายุต่างกันคู่ใดที่รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน จึงนำไปเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe) โดยตั้งค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จำแนกตามระดับการศึกษาในแต่ละรายชื่อที่พบความแตกต่าง
เป็นรายคู่

รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์		ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
สื่อบุคคล					
1. เจ้าหน้าที่ของกรมตรวจ บัญชีสหกรณ์	\bar{X}	1.46 ^b	1.47 ^b	1.50	2.25 ^a
สื่อกิจกรรม					
1. การศึกษาดูงาน	\bar{X}	1.33	1.42 ^a	1.13 ^b	1.25

จากตาราง 11 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี
รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนจากเจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รับสารสนเทศด้านบัญชี
ครัวเรือนจากการศึกษาดูงาน มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

4. การรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปรากฏผลดังตาราง 12

ตาราง 12 การรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชี
สหกรณ์

ลักษณะเนื้อหาสารสนเทศ	การรับสารสนเทศ			
	ได้รับ		ไม่ได้รับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีครัวเรือน	291	81.1	68	18.9
2. ประเภทของสมุดบัญชีครัวเรือน	306	85.2	53	14.8
3. การเลือกสมุดบัญชีครัวเรือนให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับการ ประกอบอาชีพ	293	81.6	66	18.4
4. การเลือกสมุดบัญชีครัวเรือนให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับประเภทบุคคล	281	78.3	78	21.7
5. ประโยชน์ของการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน	314	87.5	45	12.5
6. การนำตัวเลขจากการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน มาวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจในครอบครัว	292	81.3	67	18.7
7. สถานที่มารับบริการสมุดบัญชีครัวเรือน	305	85.0	54	15.0
8. วิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือน	318	88.6	41	11.4
9. รายการที่จำเป็น เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าอาหาร	307	85.5	52	14.5
10. รายการฟุ่มเฟือย เช่น ค่าห่วย ค่าเหล้า	302	84.1	57	15.9
11. การลดรายการที่ไม่จำเป็น	315	87.7	44	12.3
12. การออมเงิน	323	90.0	36	10.0
13. ช่องทางการหาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	293	81.6	66	18.4
14. การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	301	83.8	58	16.2

จากตาราง 12 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่าน
สื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มากที่สุด 5 อันดับคือ การออมเงิน (ร้อยละ 90)
วิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือน (ร้อยละ 88.6) การลดรายการที่ไม่จำเป็น (ร้อยละ 87.7)
ประโยชน์ของการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน (ร้อยละ 87.5) และรายการที่จำเป็น เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร
ค่าอาหาร (ร้อยละ 85.5)

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ น้อยที่สุด 5 อันดับ คือ การเลือกสมุดบัญชีครัวเรือนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับประเภทบุคคล (ร้อยละ 78.3) วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีครัวเรือน (ร้อยละ 81.1) และการนำตัวเลขจากการจัดบันทึกบัญชีครัวเรือนมาวิเคราะห์ สภาวะเศรษฐกิจในครอบครัว (ร้อยละ 81.3) ช่องทางการหาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ (ร้อยละ 81.6) และการเลือกสมุดบัญชีครัวเรือนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 81.6)

5. ปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปรากฏผล ดังตาราง 13

ตาราง 13 ปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สื่อบุคคล			
1. เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์			
1.1 ความกระตือรือร้นในการให้บริการ	3.93	1.08	มาก
1.2 มนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ	3.86	1.05	มาก
1.3 วิธีการให้บริการ	3.86	1.02	มาก
1.4 การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่	3.85	1.05	มาก
1.5 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	3.83	1.11	มาก
1.6 เวลาในการให้บริการ	3.83	1.04	มาก
รวม	3.86	0.99	มาก
2. ครูบัญชีอาสา			
2.1 ความกระตือรือร้นในการให้บริการ	3.94	1.10	มาก
2.2 มนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ	3.90	1.13	มาก
2.3 วิธีการให้บริการ	3.91	1.10	มาก
2.4 การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่	3.91	1.14	มาก
2.5 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	3.90	1.15	มาก
2.6 เวลาในการให้บริการ	3.92	1.11	มาก
รวม	3.92	1.06	มาก
รวมสื่อบุคคล	3.89	0.96	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สื่อมวลชน			
1. หนังสือพิมพ์ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน เป็นต้น			
1.1 มีคอลัมน์ที่เกี่ยวกับเรื่องบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน น้อย	3.79	1.04	มาก
1.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	3.76	1.02	มาก
1.3 มีราคาแพง	3.71	1.01	มาก
1.4 แหล่งอ่านหนังสือพิมพ์ในชุมชนมีน้อย	3.64	1.12	มาก
1.5 เวลาในการอ่าน	3.74	1.01	มาก
1.6 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	3.65	1.09	มาก
1.7 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ	3.55	1.25	มาก
รวม	3.69	0.94	มาก
2. วิทยู AM 1386 คลื่นเกษตรกร			
2.1 ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป	3.98	1.03	มาก
2.2 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	3.95	1.05	มาก
2.3 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ	3.95	1.04	มาก
2.4 ความน่าสนใจของเนื้อหา	3.91	1.10	มาก
2.5 ระยะเวลาในการออกอากาศ (30 นาที)	3.94	1.09	มาก
2.6 ช่วงเวลาในการออกอากาศ (10.30-11.00 น.)	3.86	1.18	มาก
2.7 ความถี่ในการออกอากาศ	3.88	1.19	มาก
รวม	3.92	1.03	มาก
3. โทรทัศน์ ข่าวเที่ยงวันทันเหตุการณ์			
3.1 ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป	3.85	1.01	มาก
3.2 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	3.83	1.01	มาก
3.3 ความชัดเจนในการใช้ภาษา	3.81	1.01	มาก
3.4 ความน่าสนใจของเนื้อหา	3.78	1.05	มาก
3.5 พิธีกรประจำรายการ	3.77	1.04	มาก
3.6 วิทยากรที่เชิญมาออกรายการ	3.78	1.04	มาก
3.7 ระยะเวลาในการออกอากาศ (5 นาที)	3.74	1.12	มาก
3.8 ช่วงเวลาในการออกอากาศ	3.70	1.16	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3.9 ความถี่ในการออกอากาศ	3.68	1.16	มาก
รวม	3.77	0.97	มาก
รวมสื่อมวลชน	3.79	0.84	มาก
สื่อสิ่งพิมพ์			
1. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์			
1.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	3.92	1.02	มาก
1.2 แหล่งอ่านวารสารในชุมชนมีน้อย	3.88	1.03	มาก
1.3 เวลาในการอ่าน	3.93	1.00	มาก
1.4 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	3.84	1.09	มาก
1.5 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ	3.76	1.19	มาก
รวม	3.87	0.97	มาก
2. แผ่นพับ			
2.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	3.91	1.05	มาก
2.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	3.87	1.09	มาก
2.3 ความชัดเจนของภาพ	3.91	1.05	มาก
2.4 เรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	3.91	1.02	มาก
2.5 การออกแบบแผ่นพับ	3.88	1.08	มาก
2.6 การแจกจ่ายแผ่นพับ	3.87	1.11	มาก
รวม	3.89	1.00	มาก
3. โปสเตอร์			
3.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	3.95	1.05	มาก
3.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	3.97	1.05	มาก
3.3 ความชัดเจนของภาพ	3.96	1.06	มาก
3.4 เรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	4.01	1.02	มาก
3.5 การออกแบบโปสเตอร์	3.98	1.02	มาก
3.6 การแจกจ่ายโปสเตอร์	3.93	1.10	มาก
รวม	3.97	1.00	มาก
รวมสื่อสิ่งพิมพ์	3.91	0.90	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่			
1. เว็บไซต์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์			
1.1 ทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต	4.25	1.07	มาก
1.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	4.21	1.12	มาก
1.3 ความชัดเจนของรูปภาพ	4.20	1.13	มาก
1.4 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	4.21	1.12	มาก
1.5 ความครอบคลุมของเนื้อหา	4.20	1.13	มาก
1.6 ความทันสมัยของเนื้อหา	4.20	1.13	มาก
1.7 การออกแบบเว็บไซต์	4.20	1.13	มาก
1.8 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	4.18	1.17	มาก
รวม	4.21	1.09	มาก
2. วิดีทัศน์ความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน			
2.1 ทักษะในการใช้วีดิทัศน์	3.99	1.13	มาก
2.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	3.98	1.11	มาก
2.3 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	4.00	1.13	มาก
2.4 ความน่าสนใจของการนำเสนอ	3.97	1.14	มาก
2.5 ความครอบคลุมของเนื้อหา	3.97	1.16	มาก
2.6 ความทันสมัยของเนื้อหา	3.97	1.16	มาก
รวม	3.98	1.11	มาก
รวมสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่	3.82	0.94	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สื่อกิจกรรม			
1. การสัมมนา			
1.1 ความสะดวกในการเดินทาง	3.93	1.14	มาก
1.2 การบรรยายของวิทยากร	3.97	1.10	มาก
1.3 เวลาในการสัมมนา	3.99	1.08	มาก
1.4 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	4.03	1.08	มาก
1.5 ความน่าสนใจของเนื้อหา	4.00	1.09	มาก
1.6 อายุของผู้เข้ารับการสัมมนา	3.94	1.15	มาก
รวม	3.98	1.05	มาก
2. การฝึกอบรม/การสาธิต			
2.1 ความสะดวกในการเดินทาง	3.72	1.20	มาก
2.2 การบรรยายของวิทยากร	3.83	1.13	มาก
2.3 เวลาในการฝึกอบรม/การสาธิต	3.84	1.08	มาก
2.4 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	3.85	1.10	มาก
2.5 ความน่าสนใจของเนื้อหา	3.81	1.15	มาก
2.6 อายุของผู้เข้ารับการอบรม/สาธิต	3.74	1.17	มาก
รวม	3.80	1.08	มาก
3. การศึกษาดูงาน			
3.1 การบรรยายของวิทยากร	3.93	1.14	มาก
3.2 ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน	3.96	1.11	มาก
3.3 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	3.97	1.12	มาก
3.4 ความน่าสนใจของสถานที่ศึกษาดูงาน	3.99	1.12	มาก
3.5 อายุของผู้เข้ารับการศึกษาดูงาน	3.98	1.13	มาก
รวม	3.97	1.08	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. นิทรรศการ			
4.1 การออกแบบ	3.97	1.12	มาก
4.2 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	3.99	1.09	มาก
4.3 ความน่าสนใจของการนำเสนอ	4.00	1.07	มาก
4.4 ความทันสมัยของเนื้อหา	3.99	1.07	มาก
4.5 ความเหมาะสมของสถานที่	3.90	1.21	มาก
รวม	3.97	1.06	มาก
รวมสื่อกิจกรรม	3.74	0.90	มาก
รวมทั้งหมด	3.76	0.75	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมากในทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมากในทุกหัวข้อ

5.1 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน
ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ ปรากฏผล ดังตาราง 14 -16

ตาราง 14 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์
ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อบุคคล					
1. เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์					
1.1 ความกระตือรือร้นในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	19.53	4.88	4.34*
	ภายในกลุ่ม	379	426.71	1.13	
	รวม	383	446.24		
1.2 มนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	18.23	4.56	4.29*
	ภายในกลุ่ม	379	402.73	1.06	
	รวม	383	420.96		
1.3 วิธีการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	13.22	3.26	3.26*
	ภายในกลุ่ม	379	384.47		
	รวม	383	397.69		
1.4 การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	4	17.93	4.48	4.21*
	ภายในกลุ่ม	379	403.90	1.07	
	รวม	383	421.83		
1.5 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	4	17.36	4.34	3.64*
	ภายในกลุ่ม	379	452.63	1.19	
	รวม	383	470.00		
1.6 เวลาในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	22.81	5.70	5.55**
	ภายในกลุ่ม	379	389.19	1.03	
	รวม	383	412.00		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	17.37	4.34	4.64*
	ภายในกลุ่ม	379	354.72	0.93	
	รวม	383	372.09		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
2. ระบุปัญหา					
2.1 ความกระตือรือร้นในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	7.04	1.76	1.47
	ภายในกลุ่ม	379	454.59	1.20	
	รวม	383	461.62		
2.2 มนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.43	1.11	0.86
	ภายในกลุ่ม	379	487.00	1.29	
	รวม	383	491.44		
2.3 วิธีการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	6.46	1.61	1.35
	ภายในกลุ่ม	379	453.70	1.20	
	รวม	383	460.16		
2.4 การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	4	6.10	1.52	1.18
	ภายในกลุ่ม	379	49.053	1.29	
	รวม	383	496.63		
2.5 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	4	11.05	2.76	2.13
	ภายในกลุ่ม	379	492.38	1.30	
	รวม	383	503.44		
2.6 เวลาในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	14.57	3.64	3.03*
	ภายในกลุ่ม	379	456.24	1.20	
	รวม	383	470.81		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	7.05	1.12	1.58
	ภายในกลุ่ม	379	423.28	2.78	
	รวม	383	430.33		
รวมสื่อบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	4	11.13	2.78	3.07*
	ภายในกลุ่ม	379	343.17	0.91	
	รวม	383	354.30		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อมวลชน					
1. หนังสือพิมพ์ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน เป็นต้น					
1.1 มีคอลัมน์ที่เกี่ยวกับเรื่องบัญชี รับจ่ายในครัวเรือนน้อย	ระหว่างกลุ่ม	4	14.43	3.61	3.45*
	ภายในกลุ่ม	379	394.24	1.05	
	รวม	383	408.66		
1.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	4	24.98	6.25	6.38**
	ภายในกลุ่ม	379	370.98	0.98	
	รวม	383	395.96		
1.3 มีราคาแพง	ระหว่างกลุ่ม	4	18.71	4.68	4.79*
	ภายในกลุ่ม	379	370.63	0.98	
	รวม	383	389.33		
1.4 แหล่งอ่านหนังสือพิมพ์ในชุมชน มีน้อย	ระหว่างกลุ่ม	4	21.31	5.33	4.40*
	ภายในกลุ่ม	379	458.82	1.21	
	รวม	383	480.12		
1.5 เวลาในการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	4	24.10	6.02	6.24**
	ภายในกลุ่ม	379	365.86	0.97	
	รวม	383	389.96		
1.6 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	13.30	3.32	2.85*
	ภายในกลุ่ม	379	441.64	1.17	
	รวม	383	454.94		
1.7 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น โทรศัพท์วิชาการ	ภายในกลุ่ม	4	13.69	3.42	2.21
	ระหว่างกลุ่ม	379	585.07	1.55	
	รวม	383	598.76		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	16.34	4.08	4.82*
	ภายในกลุ่ม	379	318.77	0.85	
	รวม	383	335.11		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
2. วิทย์ AM 1386 คลื่นเกษตรกร					
2.1 ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	4	20.42	5.10	5.05*
	ภายในกลุ่ม	379	383.49	1.01	
	รวม	383	403.91		
2.2 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	21.68	5.42	5.13**
	ภายในกลุ่ม	379	400.18	1.06	
	รวม	383	421.85		
2.3 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	23.55	5.89	5.67**
	ภายในกลุ่ม	379	393.41	1.04	
	รวม	383	416.96		
2.4 ความน่าสนใจของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	22.31	5.58	4.76*
	ภายในกลุ่ม	379	443.86	1.17	
	รวม	383	466.16		
2.5 ระยะเวลาในการออกอากาศ (30 นาที)	ระหว่างกลุ่ม	4	25.53	6.38	5.61**
	ภายในกลุ่ม	379	431.21	1.14	
	รวม	383	456.74		
2.6 ช่วงเวลาในการออกอากาศ (10.30-11.00 น.)	ระหว่างกลุ่ม	4	20.55	5.14	3.83*
	ภายในกลุ่ม	379	508.57	1.34	
	รวม	383	529.12		
2.7 ความถี่ในการออกอากาศ	ระหว่างกลุ่ม	4	19.05	4.76	3.45*
	ภายในกลุ่ม	379	523.44	1.38	
	รวม	383	542.49		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	21.29	5.32	5.25**
	ภายในกลุ่ม	379	383.93	1.01	
	รวม	383	405.22		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3. โทรทัศน์ ข่าวยิงวันทันเหตุการณ์					
3.1 ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	4	32.20	8.05	8.50**
	ภายในกลุ่ม	379	359.04	0.95	
	รวม	383	391.24		
3.2 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	36.68	9.17	9.74**
	ภายในกลุ่ม	379	356.63	0.94	
	รวม	383	393.31		
3.3 ความชัดเจนในการใช้ภาษา	ระหว่างกลุ่ม	4	26.43	6.61	6.89**
	ภายในกลุ่ม	379	363.31	0.96	
	รวม	383	389.74		
3.4 ความน่าสนใจของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	35.15	8.79	8.59**
	ภายในกลุ่ม	379	387.91	1.02	
	รวม	383	423.06		
3.5 พิธีกรประจำรายการ	ระหว่างกลุ่ม	4	22.80	5.70	5.56**
	ภายในกลุ่ม	379	388.49	1.03	
	รวม	383	411.29		
3.6 วิทยากรที่เชิญมาออกรายการ	ระหว่างกลุ่ม	4	24.39	6.10	5.88**
	ภายในกลุ่ม	379	392.68	1.04	
	รวม	383	417.06		
3.7 ระยะเวลาในการออกอากาศ (5 นาที)	ระหว่างกลุ่ม	4	21.74	5.43	4.47*
	ภายในกลุ่ม	379	460.70	1.22	
	รวม	383	482.44		
3.8 ช่วงเวลาในการออกอากาศ	ระหว่างกลุ่ม	4	20.18	5.05	3.89*
	ภายในกลุ่ม	379	491.17	1.30	
	รวม	383	511.35		
3.9 ความถี่ในการออกอากาศ	ระหว่างกลุ่ม	4	22.02	5.51	4.22*
	ภายในกลุ่ม	379	493.94	1.30	
	รวม	383	515.96		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	25.68	6.42	7.21**
	ภายในกลุ่ม	379	337.66	0.89	
	รวม	383	363.34		
รวมสื่อมวลชน	ระหว่างกลุ่ม	4	17.53	4.38	7.91**
	ภายในกลุ่ม	379	208.82	0.55	
	รวม	383	226.35		
สื่อสิ่งพิมพ์					
1. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์					
1.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	11.93	2.98	2.92*
	ภายในกลุ่ม	379	386.57	1.02	
	รวม	383	398.50		
1.2 แหล่งอ่านวารสารในชุมชนมีน้อย	ระหว่างกลุ่ม	4	12.04	3.01	2.90*
	ภายในกลุ่ม	379	393.96	1.04	
	รวม	383	406.00		
1.3 เวลาในการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	4	19.61	4.90	5.11**
	ภายในกลุ่ม	379	363.49	0.96	
	รวม	383	383.10		
1.4 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	6.20	1.55	1.32
	ภายในกลุ่ม	379	446.42	1.18	
	รวม	383	452.63		
1.5 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	12.49	3.12	2.25
	ภายในกลุ่ม	379	525.98	1.39	
	รวม	383	538.48		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	11.07	3.77	2.99*
	ภายในกลุ่ม	379	350.46	0.93	
	รวม	383	361.53		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
2 แผ่นพับ					
2.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	25.39	6.35	6.05**
	ภายในกลุ่ม	379	397.60	1.05	
	รวม	383	422.99		
2.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	4	25.93	6.48	5.75**
	ภายในกลุ่ม	379	427.56	1.13	
	รวม	383	453.49		
2.3 ความชัดเจนของภาพ	ระหว่างกลุ่ม	4	22.96	5.74	5.50**
	ภายในกลุ่ม	379	395.66	1.04	
	รวม	383	418.63		
2.4 เรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	10.07	2.52	2.46*
	ภายในกลุ่ม	379	388.09	1.02	
	รวม	383	398.16		
2.5 การออกแบบแผ่นพับ	ระหว่างกลุ่ม	4	15.99	4.00	3.55*
	ภายในกลุ่ม	379	427.26	1.13	
	รวม	383	443.25		
2.6 การแจกจ่ายแผ่นพับ	ระหว่างกลุ่ม	4	12.65	3.16	2.62*
	ภายในกลุ่ม	379	457.35	1.21	
	รวม	383	470.00		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	17.64	4.41	4.53*
	ภายในกลุ่ม	379	369.08	0.97	
	รวม	383	386.72		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3. โปสเตอร์					
3.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	37.49	9.37	9.21**
	ภายในกลุ่ม	379	385.47	1.02	
	รวม	383	422.96		
3.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	4	45.85	11.46	11.47**
	ภายในกลุ่ม	379	378.71	1.00	
	รวม	383	424.56		
3.3 ความชัดเจนของภาพ	ระหว่างกลุ่ม	4	23.43	5.86	5.48**
	ภายในกลุ่ม	379	404.99	1.07	
	รวม	383	428.41		
3.4 เรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	24.42	6.10	6.21**
	ภายในกลุ่ม	379	372.56	0.98	
	รวม	383	396.98		
3.5 การออกแบบโปสเตอร์	ระหว่างกลุ่ม	4	21.32	5.33	5.36**
	ภายในกลุ่ม	379	376.58	0.99	
	รวม	383	397.91		
3.6 การแจกจ่ายโปสเตอร์	ระหว่างกลุ่ม	4	19.09	4.77	4.04*
	ภายในกลุ่ม	379	448.01	1.18	
	รวม	383	467.10		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	27.54	6.88	7.39**
	ภายในกลุ่ม	379	353.30	0.93	
	รวม	383	380.84		
รวมสื่อสิ่งพิมพ์	ระหว่างกลุ่ม	4	17.83	4.46	5.80**
	ภายในกลุ่ม	379	291.17	0.77	
	รวม	383	309.00		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่					
1. เว็บไซต์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์					
1.1 ทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต	ระหว่างกลุ่ม	4	58.09	14.52	14.43**
	ภายในกลุ่ม	379	381.41	1.01	
	รวม	383	439.50		
1.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	4	55.84	13.96	12.50**
	ภายในกลุ่ม	379	423.50	1.12	
	รวม	383	479.33		
1.3 ความชัดเจนของรูปภาพ	ระหว่างกลุ่ม	4	69.14	17.29	15.68**
	ภายในกลุ่ม	379	417.82	1.10	
	รวม	383	486.96		
1.4 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	55.22	13.81	12.30**
	ภายในกลุ่ม	379	425.27	1.12	
	รวม	383	480.49		
1.5 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	60.12	15.03	13.27**
	ภายในกลุ่ม	379	429.44	1.13	
	รวม	383	489.56		
1.6 ความทันสมัยของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	48.40	12.10	10.40**
	ภายในกลุ่ม	379	441.16	1.16	
	รวม	383	489.56		
1.7 การออกแบบเว็บไซต์	ระหว่างกลุ่ม	4	52.77	13.19	11.37**
	ภายในกลุ่ม	379	439.58	1.16	
	รวม	383	492.55		
1.8 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	55.00	13.75	11.02**
	ภายในกลุ่ม	379	472.96	1.25	
	รวม	383	527.96		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	56.22	14.06	13.43**
	ภายในกลุ่ม	379	396.53	1.05	
	รวม	383	452.756		
2. วิถีทัศนความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน					
2.1 ทักษะในการใช้วิถีทัศน	ระหว่างกลุ่ม	4	46.35	11.59	9.97**
	ภายในกลุ่ม	379	440.59	1.16	
	รวม	383	386.94		
2.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	4	32.75	8.19	7.05**
	ภายในกลุ่ม	379	440.12	1.16	
	รวม	383	472.87		
2.3 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	31.48	7.87	6.52**
	ภายในกลุ่ม	379	457.52	1.21	
	รวม	383	489.00		
2.4 ความน่าสนใจของการนำเสนอ	ระหว่างกลุ่ม	4	31.40	7.85	6.42**
	ภายในกลุ่ม	379	463.28	1.22	
	รวม	383	494.69		
2.5 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	36.20	9.05	7.17**
	ภายในกลุ่ม	379	478.36	1.26	
	รวม	383	514.56		
2.6 ความทันสมัยของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	41.41	10.35	8.24**
	ภายในกลุ่ม	379	476.21	1.26	
	รวม	383	517.63		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	37.11	9.28	8.17**
	ภายในกลุ่ม	379	430.58	1.14	
	รวม	383	467.69		
รวมสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่	ระหว่างกลุ่ม	4	41.52	10.38	13.40**
	ภายในกลุ่ม	379	293.51	0.77	
	รวม	383	335.04		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อกิจกรรม					
1. การสัมมนา					
1.1 ความสะดวกในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	4	45.41	11.35	9.44**
	ภายในกลุ่ม	379	455.69	1.20	
	รวม	383	501.10		
1.2 การบรรยายของวิทยากร	ระหว่างกลุ่ม	4	40.68	10.17	9.16**
	ภายในกลุ่ม	379	420.95	1.11	
	รวม	383	461.63		
1.3 เวลาในการสัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	4	44.70	11.17	10.63**
	ภายในกลุ่ม	379	398.24	1.05	
	รวม	383	442.94		
1.4 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	4	31.81	7.95	7.26**
	ภายในกลุ่ม	379	414.88	1.10	
	รวม	383	446.69		
1.5 ความน่าสนใจของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	44.20	11.05	10.20**
	ภายในกลุ่ม	379	410.80	1.08	
	รวม	383	455.00		
1.6 อายุของผู้เข้ารับการสัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	4	35.00	8.75	7.02**
	ภายในกลุ่ม	379	472.62	1.25	
	รวม	383	507.62		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	39.72	9.93	9.82**
	ภายในกลุ่ม	379	383.15	1.01	
	รวม	383	422.87		
2. การฝึกอบรม/การสาธิต					
2.1 ความสะดวกในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	4	41.07	10.27	7.60**
	ภายในกลุ่ม	379	512.56	1.35	
	รวม	383	553.63		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
2.2 การบรรยายของวิทยากร	ระหว่างกลุ่ม	4	53.38	13.34	11.62**
	ภายในกลุ่ม	379	435.28	1.15	
	รวม	383	488.66		
2.3 เวลาในการฝึกอบรม/การสาธิต	ระหว่างกลุ่ม	4	42.12	10.53	9.80**
	ภายในกลุ่ม	379	407.19	1.07	
	รวม	383	449.31		
2.4 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	4	33.40	8.35	7.36**
	ภายในกลุ่ม	379	429.85	1.13	
	รวม	383	463.24		
2.5 ความน่าสนใจของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	43.16	10.79	8.88**
	ภายในกลุ่ม	379	460.58	1.22	
	รวม	383	503.74		
2.6 อายุของผู้เข้ารับการฝึกอบรม/ การสาธิต	ระหว่างกลุ่ม	4	44.16	11.04	8.74**
	ภายในกลุ่ม	379	478.83	1.26	
	รวม	383	523.00		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	42.25	10.56	9.99**
	ภายในกลุ่ม	379	400.75	1.06	
	รวม	383	443.00		
3 การศึกษาดูงาน					
3.1 การบรรยายของวิทยากร	ระหว่างกลุ่ม	4	44.98	11.24	9.40**
	ภายในกลุ่ม	379	453.26	1.20	
	รวม	383	498.24		
3.2 ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	56.33	14.08	12.77**
	ภายในกลุ่ม	379	417.92	1.10	
	รวม	383	474.25		
3.3 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	4	48.62	12.16	10.57**
	ภายในกลุ่ม	379	436.06	1.15	
	รวม	383	484.69		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3.4 ความน่าสนใจของสถานที่ศึกษา ดูงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	45.77	11.44	10.01**
	ภายในกลุ่ม	379	433.21	1.14	
	รวม	383	478.98		
3.5 อายุของผู้เข้ารับการศึกษาดูงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	51.67	12.92	11.28**
	ภายในกลุ่ม	379	434.23	1.15	
	รวม	383	485.91		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	48.91	12.23	11.66**
	ภายในกลุ่ม	379	397.35	1.05	
	รวม	383	446.27		
4. นวัตกรรม					
4.1 การออกแบบ	ระหว่างกลุ่ม	4	74.15	18.54	17.20**
	ภายในกลุ่ม	379	408.41	1.08	
	รวม	383	482.56		
4.2 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	66.86	16.72	16.28**
	ภายในกลุ่ม	379	389.13	1.03	
	รวม	383	456.00		
4.3 ความน่าสนใจของการนำเสนอ	ระหว่างกลุ่ม	4	62.30	15.58	15.55**
	ภายในกลุ่ม	379	379.70	1.00	
	รวม	383	442.00		
4.4 ความทันสมัยของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	4	53.50	13.37	13.05**
	ภายในกลุ่ม	379	388.46	1.03	
	รวม	383	441.96		
4.5 ความเหมาะสมของสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	4	61.59	15.40	11.66**
	ภายในกลุ่ม	379	500.65	1.32	
	รวม	383	562.24		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	62.89	15.72	16.13**
	ภายในกลุ่ม	379	369.37	0.98	
	รวม	383	432.26		

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมสื่อกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4	40.69	10.17	14.42**
	ภายในกลุ่ม	379	267.32	0.71	
	รวม	383	308.00		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	4	20.98	5.24	10.16**
	ภายในกลุ่ม	379	194.59	0.52	
	รวม	383	215.56		

$$F_{(.05;df 4, 379)} = 2.39$$

$$F_{(.01;df 4, 379)} = 3.37$$

จากตาราง 14 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่อายุต่างกันมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน 4 ด้าน คือ สื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสื่อกิจกรรม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สื่อบุคคล

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่อายุต่างกันมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน 9 หัวข้อ คือ วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร โทรทัศน์ ไปสเตอร์ เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทัศนคติความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีครัวเรือน การสัมมนา การฝึกอบรม/การสาธิต การศึกษาดูงาน และนิทรรศการ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 หัวข้อ คือ เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หนังสือพิมพ์ วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์ และแผ่นพับ

เพื่อให้ทราบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรอายุต่างกันคู่ใดที่มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน จึงนำไปเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) โดยตั้งค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังตาราง 15 – 16

ตาราง 15 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุในแต่ละด้านที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ปัญหาในการรับสารสนเทศ		อายุ				
		ต่ำกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
สื่อบุคคล	X	3.53 ^b	4.03	4.14 ^a	3.82	3.95
สื่อมวลชน	X	2.95 ^b	3.12	3.62 ^a	3.45 ^a	3.65 ^a
สื่อสิ่งพิมพ์	X	3.34 ^b	3.88	4.04 ^a	3.93 ^a	4.05 ^a
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่	X	2.96 ^b	3.57	3.90 ^a	4.00 ^a	3.95 ^a
สื่อกิจกรรม	X	2.87 ^b	3.96 ^a	4.01 ^a	3.85 ^a	3.75 ^a
รวม	X	3.13 ^b	3.75 ^a	3.94 ^a	3.81 ^a	3.76 ^a

จากตาราง 15 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31- 40 ปี มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อบุคคล มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31- 40 ปี 41 - 50 ปี และ 51 ปี ขึ้นไป มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีในทุกช่วงอายุ มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อกิจกรรม มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอายุต่ำกว่า 20 ปี

ตาราง 16 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์
ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุในแต่ละข้อที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ปัญหาในการรับสารสนเทศ		อายุ				
		ต่ำกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
สื่อบุคคล						
1. เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์						
1.1 ความกระตือรือร้นใน การให้บริการ	\bar{X}	3.41 ^b	4.19	4.21 ^a	3.88	4.00 ^a
1.2 มนุษยสัมพันธ์ในการ ให้บริการ	\bar{X}	3.48 ^b	4.22	4.20 ^a	3.77	3.88
1.3 การตอบคำถามของ เจ้าหน้าที่	\bar{X}	3.43 ^b	4.04	4.15 ^a	3.73	3.98
1.4 เวลาในการให้บริการ	\bar{X}	3.39 ^b	4.11	4.18 ^a	3.68 ^a	3.94
2. ครูบัญชีอาสา						
2.1 เวลาในการให้บริการ	\bar{X}	3.45 ^b	3.89	4.10	3.88	4.08 ^a
สื่อมวลชน						
1. หนังสือพิมพ์ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน เป็นต้น						
1.1 มีคอลัมน์ที่เกี่ยวกับเรื่อง บัญชีรับจ่ายในครัวเรือนน้อย	\bar{X}	3.39 ^b	3.52	3.92	3.77	3.99 ^a
1.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	\bar{X}	3.23 ^b	3.56	4.05 ^a	3.68	3.98 ^a
1.3 มีราคาแพง	\bar{X}	3.32 ^b	3.44	3.77	3.63	4.00 ^a
1.4 แหล่งอ่านหนังสือพิมพ์ใน ชุมชนมีน้อย	\bar{X}	3.18 ^b	3.44	3.75	3.56	3.93 ^a
1.5 เวลาในการอ่าน	\bar{X}	3.27 ^b	3.59	3.75	3.65 ^b	4.08 ^a

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาการรับสารสนเทศ		อายุ				
		ต่ำกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
2. วิทย์ AM 1386 คลื่นเกษตรกร						
2.1 ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป	\bar{X}	3.36 ^b	3.96	4.13 ^a	4.01 ^a	4.12 ^a
2.2 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	\bar{X}	3.34 ^b	3.78	4.02 ^a	4.01 ^a	4.01 ^a
2.3 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ	\bar{X}	3.34 ^b	3.78	4.21 ^a	3.94 ^a	4.09 ^a
2.4 ความน่าสนใจของเนื้อหา	\bar{X}	3.36 ^b	3.70	4.20 ^a	3.88 ^a	4.07 ^a
2.5 ระยะเวลาในการออกอากาศ (30 นาที)	\bar{X}	3.36 ^b	3.78	4.28 ^a	3.89 ^a	4.10 ^a
2.6 ช่วงเวลาในการออกอากาศ (10.30-11.00 น.)	\bar{X}	3.30 ^b	3.74	4.11 ^a	3.83 ^a	4.00 ^a
2.7 ความถี่ในการออกอากาศ	\bar{X}	3.34 ^b	3.70	4.11 ^a	3.88 ^a	4.02 ^a
3. โทรทัศน์ ข่าวเที่ยงวันทันเหตุการณ์						
3.1 ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป	\bar{X}	3.11 ^b	3.59	3.95 ^a	3.91 ^a	4.07 ^a
3.2 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	\bar{X}	3.02 ^b	3.63	4.03 ^a	3.87 ^a	4.03 ^a
3.3 ความชัดเจนในการใช้ภาษา	\bar{X}	3.11 ^b	3.70	3.98 ^a	3.84 ^a	3.97 ^a
3.4 ความน่าสนใจของเนื้อหา	\bar{X}	3.00 ^b	3.59	4.03 ^a	3.83 ^a	3.95 ^a
3.5 พิธีกรประจำรายการ	\bar{X}	3.18 ^b	3.56	3.97 ^a	3.77 ^a	3.96 ^a
3.6 วิทยากรที่เชิญมาออกรายการ	\bar{X}	3.14 ^b	3.67	3.93 ^a	3.79 ^a	3.98 ^a
3.7 ระยะเวลาในการออกอากาศ (5 นาที)	\bar{X}	3.16 ^b	3.67	3.82	3.71	3.98 ^a

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาการรับสารสนเทศ	\bar{X}	อายุ				
		ต่ำกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
3.8 ช่วงเวลาในการออกอากาศ	\bar{X}	3.18 ^b	3.59	3.85 ^a	3.63 ^a	3.93 ^a
3.9 ความถี่ในการออกอากาศ	\bar{X}	3.14 ^b	3.67	3.84 ^a	3.59 ^a	3.93 ^a
สื่อสิ่งพิมพ์						
1. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์						
1.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	\bar{X}	3.45 ^b	3.78	4.00	4.00 ^a	3.99
1.2 แหล่งอ่านวารสารในชุมชนมี น้อย	\bar{X}	3.48 ^b	3.74	3.93	3.85	4.07 ^a
1.3 เวลาในการอ่าน	\bar{X}	3.34 ^b	3.81	3.98 ^a	3.97 ^a	4.11 ^a
2. แผ่นพับ						
2.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	\bar{X}	3.25 ^b	3.93	4.21 ^a	3.93 ^a	3.98 ^a
2.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	\bar{X}	3.18 ^b	3.93	4.11 ^a	3.88 ^a	3.98 ^a
2.3 ความชัดเจนของภาพ	\bar{X}	3.27 ^b	3.85	4.18 ^a	3.95 ^a	3.91 ^a
2.4 การออกแบบแผ่นพับ	\bar{X}	3.32 ^b	3.89	4.02 ^a	3.95 ^a	3.93 ^a
2.5 การแจกจ่ายแผ่นพับ	\bar{X}	3.39 ^b	3.85	3.89	3.93	4.00 ^a
3. โปสเตอร์						
3.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	\bar{X}	3.11 ^b	3.96	4.13 ^a	3.97 ^a	4.16 ^a
3.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	\bar{X}	3.07 ^b	3.96	4.21 ^a	3.95 ^a	4.21 ^a
3.3 ความชัดเจนของภาพ	\bar{X}	3.32 ^b	3.93	4.15 ^a	3.96 ^a	4.13 ^a
3.4 เรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	\bar{X}	3.34 ^b	4.07	4.13 ^a	4.01 ^a	4.20 ^a
3.5 การออกแบบโปสเตอร์	\bar{X}	3.41 ^b	4.04	4.11 ^a	3.93 ^a	4.21 ^a
3.6 การแจกจ่ายโปสเตอร์	\bar{X}	3.36 ^b	3.96	4.15 ^a	3.90 ^a	4.07 ^a
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่						
1. เว็บไซต์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์						
1.1 ทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต	\bar{X}	3.23 ^b	3.93	4.43 ^a	4.45 ^a	4.37 ^a
1.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	\bar{X}	3.20 ^b	3.96	4.30 ^a	4.45 ^a	4.31 ^a
1.3 ความชัดเจนของรูปภาพ	\bar{X}	3.07 ^b	3.96	4.26 ^a	4.44 ^a	4.36 ^a
1.4 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	\bar{X}	3.25 ^b	3.81	4.30 ^a	4.44 ^a	4.36 ^a

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาการรับสารสนเทศ		ต่ำกว่า 20 ปี	อายุ			
			21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
1.5 ความครอบคลุมของเนื้อหา	\bar{X}	3.18 ^b	3.81	4.33 ^a	4.43 ^a	4.34 ^a
1.6 ความทันสมัยของเนื้อหา	\bar{X}	3.30 ^b	3.89	4.20 ^a	4.43 ^a	4.35 ^a
1.7 การออกแบบเว็บไซต์	\bar{X}	3.25 ^b	3.85	4.21 ^a	4.43 ^a	4.35 ^a
1.8 การเรียบเรียงและลำดับ เนื้อหา	\bar{X}	3.25 ^b	3.74	4.20 ^a	4.45 ^a	4.29 ^a
2. วิธีทัศนความรู้เรื่องการทำบัญชี ครัวเรือน						
2.1 ทักษะในการใช้วิธีทัศน	\bar{X}	3.07 ^b	3.74	4.07 ^a	4.14 ^a	4.18 ^a
2.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	\bar{X}	3.20 ^b	3.78	4.10 ^a	4.11 ^a	4.11 ^a
2.3 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	\bar{X}	3.23 ^b	3.89	4.02 ^a	4.14 ^a	4.14 ^a
2.4 ความน่าสนใจของการ นำเสนอ	\bar{X}	3.20 ^b	3.81	4.15 ^a	4.07 ^a	4.09 ^a
2.5 ความครอบคลุมของเนื้อหา	\bar{X}	3.14 ^b	3.81	4.10 ^a	4.10 ^a	4.08 ^a
2.6 ความทันสมัยของเนื้อหา	\bar{X}	3.09 ^b	3.78	4.16 ^a	4.12 ^a	4.07 ^a
สื่อกิจกรรม						
1. การสัมมนา						
1.1 ความสะดวกในการเดินทาง	\bar{X}	3.05 ^b	4.00 ^a	4.33 ^a	4.02 ^a	3.93 ^a
1.2 การบรรยายของวิทยากร	\bar{X}	3.16 ^b	4.11 ^a	4.38 ^a	4.05 ^a	3.93 ^a
1.3 เวลาในการสัมมนา	\bar{X}	3.09 ^b	4.11 ^a	4.34 ^a	4.08 ^a	4.00 ^a
1.4 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	\bar{X}	3.27 ^b	4.07 ^a	4.33 ^a	4.12 ^a	4.04 ^a
1.5 ความน่าสนใจของเนื้อหา	\bar{X}	3.09 ^b	4.11 ^a	4.28 ^a	4.14 ^a	4.01 ^a
1.6 อายุของผู้เข้ารับการสัมมนา	\bar{X}	3.14 ^b	4.11 ^a	4.16 ^a	4.08 ^a	3.92 ^a
2. การฝึกอบรม/การสาธิต						
2.1 ความสะดวกในการเดินทาง	\bar{X}	2.98 ^b	4.04 ^a	4.18 ^a	3.76 ^a	3.63 ^a
2.2 การบรรยายของวิทยากร	\bar{X}	2.93 ^b	4.19 ^a	4.28 ^a	3.92 ^a	3.73 ^a
2.3 เวลาในการฝึกอบรม/การ สาธิต	\bar{X}	3.00 ^b	4.19 ^a	4.18 ^a	3.91 ^a	3.81 ^a
2.4 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	\bar{X}	3.11 ^b	4.22 ^a	4.15 ^a	3.90 ^a	3.82 ^a

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาการรับสารสนเทศ		อายุ				
		ต่ำกว่า 20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
2.5 ความน่าสนใจของเนื้อหา	\bar{X}	2.95 ^b	4.11 ^a	4.15 ^a	3.90 ^a	3.76 ^a
2.6 อายุของผู้เข้ารับการอบรม/ การสาธิต	\bar{X}	2.86 ^b	4.07 ^a	4.05 ^a	3.84 ^a	3.72 ^a
3 การศึกษาดูงาน						
3.1 การบรรยายของวิทยากร	\bar{X}	3.02 ^b	4.15 ^a	4.16 ^a	4.10 ^a	3.90 ^a
3.2 ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน	\bar{X}	2.91 ^b	4.15 ^a	4.21 ^a	4.10 ^a	4.00 ^a
3.3 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	\bar{X}	3.02 ^b	4.19 ^a	4.28 ^a	4.09 ^a	3.97 ^a
3.4 ความน่าสนใจของสถานที่ ศึกษาดูงาน	\bar{X}	3.07 ^b	4.15 ^a	4.26 ^a	4.14 ^a	3.98 ^a
3.5 อายุของผู้เข้ารับการศึกษาดู งาน	\bar{X}	3.05 ^b	4.11 ^a	4.26 ^a	4.20 ^a	3.89 ^a
4. นิทรรศการ						
4.1 การออกแบบ	\bar{X}	2.75 ^b	4.26 ^a	4.15 ^a	4.11 ^a	4.09 ^a
4.2 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	\bar{X}	2.84 ^b	4.30 ^a	4.13 ^a	4.14 ^a	4.12 ^a
4.3 ความน่าสนใจของการ นำเสนอ	\bar{X}	2.89 ^b	4.22 ^a	4.11 ^a	4.18 ^a	4.09 ^a
4.4 ความทันสมัยของเนื้อหา	\bar{X}	2.95 ^b	4.15 ^a	4.07 ^a	4.14 ^a	4.13 ^a
4.5 ความเหมาะสมของสถานที่	\bar{X}	2.82 ^b	4.30 ^a	3.97 ^a	3.97 ^a	4.11 ^a

จากตาราง 16 แสดงว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31-40 ปี และ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องความกระตือรือร้นในการให้บริการมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31-40 ปี มีปัญหาเรื่องมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ และการตอบคำถามของเจ้าหน้าที่มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31-40 ปี และ 41-50 ปี มีปัญหาเรื่องเวลาในการให้บริการมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

2. คุรุบัญชีอาสา

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องเวลาในการให้บริการมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

3. หนังสือพิมพ์ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน เป็นต้น

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องมีคอลัมน์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบัญชีครัวเรือนน้อย มีราคาแพง และแหล่งอ่านหนังสือพิมพ์ในชุมชนมีน้อย มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31- 40 ปี และ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องความชัดเจนของตัวอักษร มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องเวลาในการอ่าน มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

4. วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป ปัญหาในทุกเรื่องมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

5. โทรทัศน์

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา ความชัดเจนในการใช้ภาษา ความน่าสนใจของเนื้อหา พิธีกรประจำรายการ วิทยากรที่เชิญมาออกรายการ ช่วงเวลาในการออกอากาศ และความถี่ในการออกอากาศ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องระยะเวลาในการออกอากาศ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

6. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 41-50 ปี มีปัญหาเรื่องความครอบคลุมของเนื้อหา มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องแหล่งอ่านวารสารในชุมชนมีน้อย มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31- 40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องเวลาในการอ่าน มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

7. แผ่นพับ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31- 40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนของตัวอักษร ความชัดเจนของภาพ และการออกแบบแผ่นพับ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาเรื่องการแจกจ่าย
แผ่นพับ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

8. โปสเตอร์

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป
มีปัญหาในทุกเรื่อง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

9. เว็บไซต์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 41-50 ปีและ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาในทุกเรื่อง
มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

10. ทัศนคติความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีครัวเรือน

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป
มีปัญหาในทุกเรื่อง มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

11. การสัมมนา

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ มีปัญหาในทุกเรื่อง มากกว่าสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

12. การฝึกอบรม/การสาธิต

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ มีปัญหาในทุกเรื่อง มากกว่าสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

13. การศึกษาดูงาน

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ มีปัญหาในทุกเรื่อง มากกว่าสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

14. นิทรรศการ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ มีปัญหาในทุกเรื่อง มากกว่าสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

5.2 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์
ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏผล ดังตาราง 17-18

ตาราง 17 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อบุคคล					
1. เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์					
1.1 ความกระตือรือร้นในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.04	1.01	0.87
	ภายในกลุ่ม	380	443.20	1.17	
	รวม	383	446.24		
1.2 มนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.05	2.00	1.83
	ภายในกลุ่ม	380	414.95	1.09	
	รวม	383	420.96		
1.3 วิธีการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.63	0.88	0.84
	ภายในกลุ่ม	380	395.05	1.04	
	รวม	383	397.69		
1.4 การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	3	0.43	0.14	.013
	ภายในกลุ่ม	380	421.40	1.11	
	รวม	383	421.83		
1.5 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	3	5.93	1.98	1.62
	ภายในกลุ่ม	380	464.07	1.22	
	รวม	383	470.00		
1.6 เวลาในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.55	0.18	0.17
	ภายในกลุ่ม	380	411.45	1.08	
	รวม	383	412.00		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	17.37	4.34	4.64*
	ภายในกลุ่ม	380	354.72	0.94	
	รวม	383	372.09		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
2. คุรุบัญญัติอาสา					
2.1 ความกระตือรือร้นในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.90	2.63	2.21
	ภายในกลุ่ม	380	453.72	1.19	
	รวม	383	461.62		
2.2 มนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	11.86	3.95	3.13
	ภายในกลุ่ม	380	479.58	1.26	
	รวม	383	491.44		
2.3 วิธีการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	8.03	2.68	2.25
	ภายในกลุ่ม	380	452.14	1.19	
	รวม	383	460.16		
2.4 การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	3	6.80	2.27	1.76
	ภายในกลุ่ม	380	489.83	1.29	
	รวม	383	496.63		
2.5 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	3	9.95	3.32	2.56
	ภายในกลุ่ม	380	493.48	1.30	
	รวม	383	503.44		
2.6 เวลาในการให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.47	1.49	1.22
	ภายในกลุ่ม	380	466.34	1.23	
	รวม	383	470.81		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	7.05	1.76	1.58
	ภายในกลุ่ม	380	423.28	1.12	
	รวม	383	430.33		
รวมสี่บุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	11.13	2.78	3.07*
	ภายในกลุ่ม	380	343.17	0.91	
	รวม	383	354.30		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อมวลชน					
1. หนังสือพิมพ์ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน เป็นต้น					
1.1 มีคอลัมน์ที่เกี่ยวกับเรื่องบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนน้อย	ระหว่างกลุ่ม	3	3.10	1.03	0.96
	ภายในกลุ่ม	380	405.57	1.07	
	รวม	383	408.66		
1.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	3	1.93	0.64	0.62
	ภายในกลุ่ม	380	394.03	1.04	
	รวม	383	395.96		
1.3 มีราคาแพง	ระหว่างกลุ่ม	3	6.24	2.08	2.06
	ภายในกลุ่ม	380	383.10	1.01	
	รวม	383	389.33		
1.4 แหล่งอ่านหนังสือพิมพ์ในชุมชนมีน้อย	ระหว่างกลุ่ม	3	4.61	1.54	1.23
	ภายในกลุ่ม	380	475.52	1.25	
	รวม	383	480.12		
1.5 เวลาในการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	3	8.05	2.68	2.67
	ภายในกลุ่ม	380	381.92	1.01	
	รวม	383	389.96		
1.6 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	5.47	1.82	1.54
	ภายในกลุ่ม	380	449.47	1.18	
	รวม	383	454.94		
1.7 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.41	2.14	1.37
	ภายในกลุ่ม	380	592.35	1.56	
	รวม	383	598.76		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	16.34	4.08	4.82*
	ภายในกลุ่ม	380	318.77	0.85	
	รวม	383	335.11		
2. วิทย์ AM 1386 คลื่นเกษตรกร					
2.1 ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	3	3.70	1.23	1.17
	ภายในกลุ่ม	380	400.20	1.05	
	รวม	383	403.91		
2.2 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.40	1.47	1.33
	ภายในกลุ่ม	380	417.46	1.10	
	รวม	383	421.85		
2.3 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.19	1.06	0.98
	ภายในกลุ่ม	380	413.77	1.09	
	รวม	383	416.96		
2.4 ความน่าสนใจของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.60	0.87	0.71
	ภายในกลุ่ม	380	463.67	1.22	
	รวม	383	466.16		
2.5 ระยะเวลาในการออกอากาศ(30 นาที)	ระหว่างกลุ่ม	3	4.71	1.57	1.32
	ภายในกลุ่ม	380	452.03	1.19	
	รวม	383	456.74		
2.6 ช่วงเวลาในการออกอากาศ (10.30 - 11.00 น.)	ระหว่างกลุ่ม	3	10.21	3.40	2.49
	ภายในกลุ่ม	380	518.91	1.37	
	รวม	383	529.12		
2.7 ความถี่ในการออกอากาศ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.93	2.64	1.88
	ภายในกลุ่ม	380	534.56	1.41	
	รวม	383	542.49		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	21.29	5.32	5.25**
	ภายในกลุ่ม	380	383.93	1.01	
	รวม	383	405.22		
3. โทรทัศน์ ข่าวยิ่งวันทันเหตุการณ์					
3.1 ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	3	7.68	2.56	2.54
	ภายในกลุ่ม	380	383.56	1.01	
	รวม	383	391.24		
3.2 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	15.97	5.32	5.36**
	ภายในกลุ่ม	380	377.34	0.99	
	รวม	383	393.31		
3.3 ความชัดเจนในการใช้ภาษา	ระหว่างกลุ่ม	3	12.03	4.01	4.04*
	ภายในกลุ่ม	380	377.71	0.99	
	รวม	383	389.74		
3.4 ความน่าสนใจของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	11.25	3.75	3.46*
	ภายในกลุ่ม	380	411.81	1.08	
	รวม	383	423.06		
3.5 พิธีกรประจำรายการ	ระหว่างกลุ่ม	3	9.64	3.21	3.04*
	ภายในกลุ่ม	380	401.65	1.06	
	รวม	383	411.29		
3.6 วิทยาการที่เชิญมาออกรายการ	ระหว่างกลุ่ม	3	9.08	3.03	2.82*
	ภายในกลุ่ม	380	407.98	1.07	
	รวม	383	417.06		
3.7 ระยะเวลาในการออกอากาศ(5 นาที)	ระหว่างกลุ่ม	3	7.01	2.34	1.87
	ภายในกลุ่ม	380	475.42	1.25	
	รวม	383	482.44		
3.8 ช่วงเวลาในการออกอากาศ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.46	2.49	1.88
	ภายในกลุ่ม	380	503.89	1.33	
	รวม	383	511.35		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
2.3.9 ความถี่ในการออกอากาศ	ระหว่างกลุ่ม	3	11.28	3.76	2.83*
	ภายในกลุ่ม	380	504.68	1.33	
	รวม	383	515.96		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	25.68	6.42	7.21**
	ภายในกลุ่ม	380	337.66	0.89	
	รวม	383	363.34		
รวมสื่อมวลชน	ระหว่างกลุ่ม	3	17.53	4.38	7.91**
	ภายในกลุ่ม	380	208.82	0.55	
	รวม	383	226.35		
สื่อสิ่งพิมพ์					
1. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์					
1.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	5.96	1.99	1.92
	ภายในกลุ่ม	380	392.54	1.03	
	รวม	383	398.50		
1.2 แหล่งอ่านวารสารในชุมชนมีน้อย	ระหว่างกลุ่ม	3	2.98	0.99	0.94
	ภายในกลุ่ม	380	403.02	1.06	
	รวม	383	406.00		
1.3 เวลาในการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.34	2.45	2.47
	ภายในกลุ่ม	380	375.76	0.99	
	รวม	383	383.10		
1.4 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.68	1.56	1.32
	ภายในกลุ่ม	380	447.94	1.18	
	รวม	383	452.63		
1.5 การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.62	1.54	1.10
	ภายในกลุ่ม	380	533.85	1.41	
	รวม	383	538.48		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	11.07	2.77	2.99*
	ภายในกลุ่ม	380	350.46	0.93	
	รวม	383	361.53		
3. แผ่นพับ					
3.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.15	0.72	0.65
	ภายในกลุ่ม	380	420.84	1.11	
	รวม	383	423.00		
3.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	3	1.49	0.50	0.42
	ภายในกลุ่ม	380	452.00	1.19	
	รวม	383	453.49		
3.3 ความชัดเจนของภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.11	0.37	0.34
	ภายในกลุ่ม	380	417.51	1.10	
	รวม	383	418.63		
3.4 เรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.96	0.99	0.95
	ภายในกลุ่ม	380	395.21	1.04	
	รวม	383	398.16		
3.5 การออกแบบแผ่นพับ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.51	0.17	0.15
	ภายในกลุ่ม	380	442.74	1.17	
	รวม	383	443.25		
3.6 การแจกจ่ายแผ่นพับ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.60	0.53	0.43
	ภายในกลุ่ม	380	468.40	1.23	
	รวม	383	470.00		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	17.64	4.41	4.53*
	ภายในกลุ่ม	380	369.08	0.97	
	รวม	383	386.72		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3. โปสเตอร์					
3.1 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	7.58	2.53	2.31
	ภายในกลุ่ม	380	415.38	1.109	
	รวม	383	422.96		
3.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	3	11.75	3.92	3.61*
	ภายในกลุ่ม	380	412.81	1.09	
	รวม	383	424.56		
3.3 ความชัดเจนของภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	10.42	3.47	3.16*
	ภายในกลุ่ม	380	418.00	1.10	
	รวม	383	428.41		
3.4 เรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	11.86	3.95	3.90*
	ภายในกลุ่ม	380	385.11	1.01	
	รวม	383	396.98		
3.5 การออกแบบโปสเตอร์	ระหว่างกลุ่ม	3	8.14	2.71	2.65*
	ภายในกลุ่ม	380	389.77	1.03	
	รวม	383	397.91		
3.6 การแจกจ่ายโปสเตอร์	ระหว่างกลุ่ม	3	6.57	2.19	1.81
	ภายในกลุ่ม	380	460.53	1.21	
	รวม	383	467.10		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	27.54	6.88	7.39**
	ภายในกลุ่ม	380	353.30	0.93	
	รวม	383	380.84		
รวมสื่อสิ่งพิมพ์	ระหว่างกลุ่ม	3	17.83	4.46	5.80**
	ภายในกลุ่ม	380	291.17	0.77	
	รวม	383	309.00		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่					
1. เว็บไซต์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์					
1.1 ทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต	ระหว่างกลุ่ม	3	3.54	1.18	1.03
	ภายในกลุ่ม	380	435.96	1.15	
	รวม	383	439.50		
1.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	3	2.82	0.94	0.75
	ภายในกลุ่ม	380	476.52	1.25	
	รวม	383	479.33		
1.3 ความชัดเจนของรูปภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.64	1.21	0.96
	ภายในกลุ่ม	380	483.32	1.27	
	รวม	383	486.96		
1.4 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	6.25	2.08	1.67
	ภายในกลุ่ม	380	474.24	1.25	
	รวม	383	480.49		
1.5 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	5.30	1.77	1.39
	ภายในกลุ่ม	380	484.26	1.27	
	รวม	383	489.56		
1.6 ความทันสมัยของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	6.63	2.21	1.74
	ภายในกลุ่ม	380	482.93	1.27	
	รวม	383	489.56		
1.7 การออกแบบเว็บไซต์	ระหว่างกลุ่ม	3	5.67	1.89	1.48
	ภายในกลุ่ม	380	486.68	1.28	
	รวม	383	492.35		
1.8 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	5.72	1.91	1.39
	ภายในกลุ่ม	380	522.24	1.37	
	รวม	383	527.96		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	56.22	14.06	13.43**
	ภายในกลุ่ม	380	396.353	1.05	
	รวม	383	452.6		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
2. วิถีทัศนความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน					
2.1 ทักษะในการใช้วิถีทัศน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.49	1.83	1.44
	ภายในกลุ่ม	380	481.45	1.27	
	รวม	383	486.94		
2.2 ความชัดเจนของตัวอักษร	ระหว่างกลุ่ม	3	5.14	1.71	1.39
	ภายในกลุ่ม	380	467.74	1.23	
	รวม	383	472.87		
2.3 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา.	ระหว่างกลุ่ม	3	4.16	1.39	1.09
	ภายในกลุ่ม	380	484.84	1.28	
	รวม	383	489.00		
2.4 ความน่าสนใจของการนำเสนอ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.79	1.60	1.24
	ภายในกลุ่ม	380	489.90	1.29	
	รวม	383	494.69		
2.5 ความครอบคลุมของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.33	0.78	0.58
	ภายในกลุ่ม	380	512.23	1.35	
	รวม	383	514.56		
2.6 ความทันสมัยของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	5.68	1.89	1.41
	ภายในกลุ่ม	380	511.95	1.35	
	รวม	383	517.63		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	37.11	9.28	8.17**
	ภายในกลุ่ม	380	430.58	1.14	
	รวม	383	467.69		
รวมสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่	ระหว่างกลุ่ม	3	41.52	10.38	13.40**
	ภายในกลุ่ม	380	293.51	0.77	
	รวม	383	335.04		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สื่อกิจกรรม					
1. การสัมมนา					
1.1 ความสะดวกในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	3	1.72	0.57	0.44
	ภายในกลุ่ม	380	499.38	1.31	
	รวม	383	501.10		
1.2 การบรรยายของวิทยากร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.94	0.31	0.26
	ภายในกลุ่ม	380	460.68	1.21	
	รวม	383	461.63		
1.3 เวลาในการสัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.14	0.38	0.33
	ภายในกลุ่ม	380	441.80	1.16	
	รวม	383	442.94		
1.4 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.51	0.50	0.43
	ภายในกลุ่ม	380	445.17	1.17	
	รวม	383	446.69		
1.5 ความน่าสนใจของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.52	0.51	0.42
	ภายในกลุ่ม	380	453.48	1.19	
	รวม	383	455.00		
1.6 อายุของผู้เข้ารับการสัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	3	0.59	0.20	0.15
	ภายในกลุ่ม	380	507.04	1.33	
	รวม	383	507.62		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	39.72	9.93	9.82**
	ภายในกลุ่ม	380	383.15	1.01	
	รวม	383	422.87		
2. การฝึกอบรม/การสาธิต					
2.1 ความสะดวกในการเดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	3	2.55	0.85	0.59
	ภายในกลุ่ม	380	551.08	1.45	
	รวม	383	553.63		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
2.2 การบรรยายของวิทยากร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.85	0.28	0.22
	ภายในกลุ่ม	380	487.81	1.28	
	รวม	383	488.66		
2.3 เวลาในการฝึกอบรม/การสาธิต	ระหว่างกลุ่ม	3	1.02	0.34	0.29
	ภายในกลุ่ม	380	448.29	1.18	
	รวม	383	449.31		
2.4 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.88	0.29	0.24
	ภายในกลุ่ม	380	462.36	1.22	
	รวม	383	463.24		
2.5 ความน่าสนใจของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.48	0.50	0.37
	ภายในกลุ่ม	380	502.26	1.32	
	รวม	383	503.74		
2.6 อายุของผู้เข้ารับการอบรม/การสาธิต	ระหว่างกลุ่ม	3	1.36	0.45	0.33
	ภายในกลุ่ม	380	521.63	1.37	
	รวม	383	522.99		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	42.25	10.56	9.99**
	ภายในกลุ่ม	380	400.75	1.06	
	รวม	383	443.00		
3. การศึกษาดูงาน					
3.1 การบรรยายของวิทยากร	ระหว่างกลุ่ม	3	2.23	0.74	0.67
	ภายในกลุ่ม	380	496.01	1.31	
	รวม	383	498.24		
3.2 ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.97	0.66	0.53
	ภายในกลุ่ม	380	472.27	1.24	
	รวม	383	474.25		
3.3 การเปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.70	0.24	0.18
	ภายในกลุ่ม	380	483.98	1.27	
	รวม	383	484.69		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3.4 ความน่าสนใจของสถานที่ศึกษา ดูงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.34	0.11	0.09
	ภายในกลุ่ม	380	478.64	1.26	
	รวม	383	478.98		
3.5 อายุของผู้เข้ารับการศึกษาดูงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.65	0.22	0.17
	ภายในกลุ่ม	380	485.26	1.28	
	รวม	383	485.91		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	48.91	12.23	11.66**
	ภายในกลุ่ม	380	397.35	1.05	
	รวม	383	446.27		
4. นวัตกรรม					
4.1 การออกแบบ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.24	1.08	0.86
	ภายในกลุ่ม	380	479.33	1.26	
	รวม	383	482.56		
4.2 รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.96	0.65	0.55
	ภายในกลุ่ม	380	454.03	1.20	
	รวม	383	455.99		
4.3 ความน่าสนใจของการนำเสนอ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.35	1.12	0.97
	ภายในกลุ่ม	380	438.65	1.15	
	รวม	383	442.00		
4.4 ความทันสมัยของเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.37	1.46	1.26
	ภายในกลุ่ม	380	437.59	1.15	
	รวม	383	441.96		
4.5 ความเหมาะสมของสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	3	10.77	3.59	2.47
	ภายในกลุ่ม	380	551.47	1.45	
	รวม	383	562.24		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	62.89	15.72	16.13**
	ภายในกลุ่ม	380	369.37	0.98	
	รวม	383	432.26		

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมสื่อกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	40.69	10.17	14.42**
	ภายในกลุ่ม	380	267.32	0.71	
	รวม	383	308.01		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	3	20.98	5.24	10.16**
	ภายในกลุ่ม	380	194.59	0.52	
	รวม	383	215.56		

$$F_{(.05;df 3, 380)} = 2.63$$

$$F_{(.01;df 3, 380)} = 3.83$$

จากตาราง 17 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ สื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสื่อกิจกรรม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สื่อบุคคล

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร โทรทัศน์โปสเตอร์ เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทัศนศึกษาความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีครัวเรือน การสัมมนา การฝึกอบรม/การสาธิต การศึกษาดูงาน และนิทรรศการ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หนังสือพิมพ์ วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์ และแผ่นพับ

เพื่อให้ทราบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกันคู่ใดที่มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน จึงนำไปเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe) โดยตั้งค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษาในแต่ละรายข้อที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ปัญหาในการรับสารสนเทศ		ระดับการศึกษา			
		ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
สื่อมวลชน					
1. โทรทัศน์					
1.1 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	\bar{X}	4.06 ^a	3.78	3.48 ^b	3.13
1.2 ความถี่ในการออกอากาศ	\bar{X}	3.93 ^a	3.64 ^b	3.65	3.63
สื่อสิ่งพิมพ์					
1. โปสเตอร์					
1.1 ความชัดเจนของตัวอักษร	\bar{X}	4.13 ^a	3.96	3.53 ^b	3.75
1.2 ความชัดเจนของภาพ	\bar{X}	4.06 ^a	4.00	3.50 ^b	3.75
1.3 การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา	\bar{X}	4.09 ^a	4.06	3.50 ^b	3.88

จากตาราง 18 แสดงว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน จากโทรทัศน์ เรื่อง การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน จากโทรทัศน์ เรื่องความถี่ในการออกอากาศ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน จากโปสเตอร์ เรื่องความชัดเจนของตัวอักษร ความชัดเจนของภาพ การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

6. ข้อเสนอแนะจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

6.1 รูปแบบบัญชีครัวเรือนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ยากเกินไป

6.2 การทำบัญชีครัวเรือนไม่เห็นความเปลี่ยนแปลงในด้านการใช้จ่ายในครัวเรือนในช่วงแรก ๆ จึงทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สรุปผลตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา

สมมุติฐานในการวิจัย

1. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน มีการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกัน
2. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกัน
3. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกัน
4. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 99,358 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่สุ่มมาจากประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จำนวน 384 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 ตอนดังนี้ 1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 3) ปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคำนวณสำเร็จ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้สถิติ F-test

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. สถานภาพของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีบทบาทในชุมชน คือ เป็นเกษตรกร รองลงมา คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ อายุ 51 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา และมีบทบาทในชุมชน คือ เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
2. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ เคยรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำหรับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ที่ไม่เคยได้รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน เนื่องจากไม่สนใจด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความเห็นว่า สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน 5 อันดับแรก คือ คุรุบัญชีอาสา เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การฝึกอบรม/การสาธิต โทรทัศน์ และการศึกษาดูงาน ตามลำดับ
3. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ยกเว้นสื่อบุคคลซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อ

ประชาสัมพันธย์อยู่ในระดับปานกลาง ใน 4 หัวข้อ คือ คุรุบัญญัติอาสา วารสารตรวจบัญญัติสหกรณ์ การสัมมนา และการฝึกอบรม/การสาธิต

3.1 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธย์ของกรมตรวจบัญญัติสหกรณ์ จำแนกตามอายุ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน รับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธย์กรมตรวจบัญญัติสหกรณ์ โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร รับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธย์กรมตรวจบัญญัติสหกรณ์แตกต่างกัน 4 ด้าน คือ สื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสื่อกิจกรรม แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน รับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธย์แตกต่างกัน คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร โทรทัศน์ วารสารตรวจบัญญัติสหกรณ์ ไปสเตอร์ เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญญัติสหกรณ์ การสัมมนา การฝึกอบรม/การสาธิต การศึกษาดูงาน นิทรรศการ เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญญัติสหกรณ์ แผ่นพับ และวีดิทัศน์ความรู้เรื่องการบันทึกบัญญัติครัวเรือน

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านเจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญญัติสหกรณ์มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 41-50 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านหนังสือพิมพ์ วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร โทรทัศน์ วารสารตรวจบัญญัติสหกรณ์ เว็บไซต์ กรมตรวจบัญญัติสหกรณ์ การสัมมนา การศึกษาดูงาน และนิทรรศการ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านแผ่นพับ และไปสเตอร์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านวีดิทัศน์ความรู้เรื่องการบันทึกบัญญัติครัวเรือน และการฝึกอบรม/การสาธิต มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป

3.2 เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธย์ของกรมตรวจบัญญัติสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน รับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธย์กรมตรวจบัญญัติสหกรณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีระดับการศึกษาต่างกัน รับสารสนเทศด้านบัญญัติครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธย์กรมตรวจบัญญัติสหกรณ์แตกต่างกัน คือ สื่อสิ่งพิมพ์ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบ

การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนจากเจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และยังพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนจากการศึกษาดูงาน มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

4. การรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีมากที่สุด 5 อันดับ คือ 1) การออมเงิน 2) วิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือน 3) การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น 4) ประโยชน์ของการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน และ 5) รายจ่ายที่จำเป็น เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าอาหาร และน้อยที่สุด 5 อันดับ คือ 1) การเลือกสมุดบัญชีครัวเรือนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับประเภทบุคคล 2) วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีครัวเรือน และการนำตัวเลขจาก 3) การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนมาวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจในครอบครัว 4) ช่องทางการหาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และ 5) การเลือกสมุดบัญชีครัวเรือนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการประกอบอาชีพ

5. ปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมากในทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมากในทุกหัวข้อ

5.1 เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกันมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่อายุต่างกันมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกันในทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่อายุต่างกันมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกัน คือ วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร โทรทัศน์ ไปสเตอร์ เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ วัตถุประสงค์ความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีครัวเรือน การสัมมนา การฝึกอบรม/การสาธิต การศึกษาดูงาน นิทรรศการ เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หนังสือพิมพ์ วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์ และแผ่นพับ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31- 40 ปี มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อบุคคล มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุ 31- 40 ปี 41 - 50 ปี และ 51 ปี ขึ้นไป มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อกิจกรรม มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอายุต่ำกว่า 20 ปี

5.2. เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แตกต่างกันในทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการรับสารสนเทศแตกต่างกัน คือ วิทยู AM 1386 คลื่นเกษตรกร โทรทัศน์ โปสเตอร์ เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ วิดิทัศน์ความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีครัวเรือน การสัมมนา การฝึกอบรม/การสาธิต การศึกษาดูงาน นิทรรศการ เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หนังสือพิมพ์ วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์ และแผ่นพับ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน จากโทรทัศน์ ข่าวเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เรื่องการเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน จากโทรทัศน์ เรื่องความถี่ในการออกอากาศ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน จากโปสเตอร์ เรื่องความชัดเจนของตัวอักษร ความชัดเจนของภาพ การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

จากผลวิจัยพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรซึ่งเคยรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะเข้าไปวางระบบบัญชีสำหรับใช้ในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งสอนและแนะนำการจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นรายบุคคลให้แก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ส่วนสาเหตุที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรไม่เคยได้รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เนื่องจากไม่มีความสนใจด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะต้องมีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพหลายด้าน อาจจะต้องออกจากบ้านตั้งแต่เช้า กลับถึงบ้านตอนค่ำ และเหน็ดเหนื่อยจากการประกอบอาชีพ จึงต้องการพักผ่อน จึงไม่มีเวลาในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เนมิต (2551: 82-83) ที่พบว่าสาเหตุที่เกษตรกรไม่จัดทำบัญชีครัวเรือน คือไม่มีเวลาในการจัดทำ

ส่วนสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ 5 อันดับแรก ได้แก่ ครูบัญชี เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การฝึกอบรม/ การสาธิต โทรทัศน์ การศึกษาดูงาน ตามลำดับ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพใน 2 อันดับแรก มีลักษณะเป็นสื่อบุคคล ถือเป็นบุคลากรของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่มีค่าใช้จ่ายน้อย เนื่องจากครูบัญชีอาสาเป็นบุคคลที่ได้รับการสอนแนะนำการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และประสบความสำเร็จทำให้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงได้อาสาตนเองเพื่อเป็นตัวแทนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในการเผยแพร่ความรู้ด้านบัญชีครัวเรือนไปยังผู้อื่นต่อไป ซึ่งเป็นกลุ่มที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำลังเร่งพัฒนาเพิ่มจำนวนครูบัญชีอาสาให้มากขึ้น เนื่องจากครูบัญชีอาสาเป็นกลุ่มคนที่อยู่ในพื้นที่ในชุมชนนั้น ๆ สามารถที่จะเข้าถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านและเข้าถึงชาวบ้านได้มาก รวมถึงเจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ได้มีโอกาสลงพื้นที่ พูดคุยกับชาวบ้านและให้ความรู้เรื่องบัญชีครัวเรือน ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรได้รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนจากสื่อบุคคลบ่อยครั้งกว่าสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่อง ดังนี้ งานวิจัยของ เอ็นซ์ (Enz. 2009: Online) ที่พบว่า แหล่งสารสนเทศที่เกษตรกรเลือกใช้มากที่สุดคือ แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเพื่อนบ้านที่เป็นเกษตรกร ส่วนงานวิจัยของสุพรรณิ ต้อนรับ (2551: 38-41) พบว่า สื่อประชาสัมพันธ์ที่เกษตรกรต้องการรับสารสนเทศมากที่สุด คือสื่อบุคคล เห็นจากเกษตรกรต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้ามาจัดฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ และคอยรับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่เกษตรกรพบในการจัดทำบัญชีครัวเรือน และปราณี เนมิต และคณะ (2551: 82-83) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากสื่อบุคคล

มากที่สุด เพราะเกษตรกรสามารถเข้าไปติดต่อสื่อสารได้โดยตรง

ส่วนสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ในอันดับ 3 คือ การฝึกอบรม/การสาธิต แม้ว่าจะเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถให้ความรู้ด้านบัญชีครัวเรือนกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแบบปฏิบัติจริง แต่ก็มีข้อจำกัดในเรื่องของการเดินทาง เนื่องจากระยะทางจากบ้านไปยังสถานที่จัดฝึกอบรม/การสาธิตอยู่ห่างไกล นอกจากนี้ อาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดอีกประการหนึ่งคือ เรื่องเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรม/การสาธิต เนื่องจากการฝึกอบรม/การสาธิต บางครั้งอาจจะต้องใช้เวลา 1-2 วัน แต่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพต่างกัน จึงมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลินดี (1997: Online) ที่พบว่า เกษตรกรเลือกติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและผู้นำเกษตรกรโดยตรง เพราะเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้กว้างขวางและสามารถเข้ากับเกษตรกรได้ดี และยังพบว่าเกษตรกรทั้งเพศชายและเพศหญิง เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากการดูงานในฟาร์มสาธิต ส่วนงานวิจัยของเว็บสเตอร์ (2002: Online) พบว่า ช่องทางที่เกษตรกรต้องการรับรู้ข้อมูลมากที่สุดคือ การได้พูดคุยโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ทั้งทางตรงและผ่านทางโทรศัพท์ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างทันท่วงที และติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ทันทีที่ต้องการคำแนะนำ รองลงมาคือ การฝึกอบรม สัมมนาให้ความรู้เรื่องการเกษตร และได้รับการสนับสนุนตามลักษณะของอาชีพ

2. เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในทุกด้านมากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ อาจจะเป็นเพราะสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ยังอยู่ในวัยที่กำลังศึกษาหาความรู้ จึงมีการเปิดรับสารสนเทศผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ทั้งในเรื่องของการศึกษา และการดำเนินชีวิต จึงทำให้มีการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในทุกช่วงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของยุบล เบญจรงค์กิจ (2542: 64-65) ที่ว่า อายุเป็นลักษณะประการหนึ่งที่ใช้วิเคราะห์ผู้รับสารสนเทศ อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม นอกจากนี้อายุยังเป็นตัวกำหนดในเรื่องของความยากง่ายในการชักจูงใจอีกด้วย กล่าวคือ คนอายุมากขึ้น โอกาสที่จะเปลี่ยนใจหรือถูกชักจูงจะน้อยลง

3. เปรียบเทียบการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนจากการศึกษาดูงาน มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาจเป็นเพราะสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ที่กว้างขวางกว่า จึงสามารถเลือกรับสารสนเทศจากสื่อที่มีความหลากหลายมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุบล เบญจรงค์กิจ (2542: 64-65) พบว่า การศึกษาสัมพันธ์

สูงกับการรับสารสนเทศ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ และยังพบว่า คนที่มีระดับการศึกษาสูงเท่าใดยิ่งสนใจในข่าวสารที่มีเนื้อหาวิชาการ

4. การรับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร รับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมาก

5 อันดับแรก คือ 1) การออมเงิน 2) วิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือน 3) การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น 4) ประโยชน์ของการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน และ 5) รายจ่ายที่จำเป็น เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าอาหาร เป็นต้น ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากการออมเงินเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญในการจัดทำบัญชีครัวเรือนและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต หากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรรู้จักการออมเงิน ก็สามารถนำเงินที่เกิดจากการออมไปใช้หนี้หรือเพื่อเป็นต้นทุนในการผลิตต่อไปได้ และวิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือนมีความจำเป็นต่อสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เนื่องจากหากทราบวิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือนที่ถูกต้องจะสะดวกต่อการรวมยอดเงินคงเหลือในทุก ๆ เดือน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุของค่าใช้จ่ายและวิเคราะห์เศรษฐกิจทางการเงินในครอบครัวได้ ส่วนการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น สมาชิกสหกรณ์สามารถทราบถึงความจำเป็นในครอบครัว สิ่งใดควรลด ละ เลิก ก็จะสามารถลดค่าใช้จ่ายลงได้ และประโยชน์ของการจัดทำบัญชีครัวเรือน หากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรทราบถึงประโยชน์ในสิ่งที่ตนเองทำอยู่ ก็จะเป็นแรงผลักดันให้ทำได้ด้วยความสมัครใจ ส่วนรายจ่ายที่จำเป็น เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าอาหาร เป็นต้น สมาชิกสหกรณ์การเกษตร สามารถแยกแยะถึงค่าใช้จ่ายว่าสิ่งใดควรใช้หรือไม่ควรใช้ ทำให้เกิดความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น และสามารถวางแผนการใช้จ่ายในอนาคตได้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2553: 7)

5. ปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ยังเผยแพร่ไม่ทั่วถึง แม้ว่าจะมีการแจกจ่ายสื่อประชาสัมพันธ์ไปยังสหกรณ์การเกษตรและผู้นำเกษตรกรในชุมชน อีกทั้งฝ่ายประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ยังมีบุคลากรไม่เพียงพอ เมื่อเปรียบเทียบกับภารกิจของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การจัดทำบัญชีครัวเรือน เมื่อได้ลงมือปฏิบัติแล้วยังไม่เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในทันที ต้องใช้ระยะเวลาในการจัดทำอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเป็นเวลา 3-6 เดือน และต้องนำตัวเลขของแต่ละเดือนมาวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายและความเปลี่ยนแปลงทางการเงินของครอบครัว หากไม่มีความพยายามและความอดทนทำอย่างสม่ำเสมอส่วนใหญ่ก็จะล้มเลิกไป เนื่องจากเมื่อจดบัญชีแล้วจะมีเห็นว่ามีเพียงรายจ่าย จึงหมดกำลังใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ สมพงษ์ (2543: 24) ที่พบว่า เกษตรกรไม่ต้องการให้ผู้ใดมากำหนดว่าจะต้องเรียนรู้ในสิ่งนั้นสิ่งนี้ แต่จะเรียนรู้ได้ดีต่อเมื่อเกิดแรงจูงใจขึ้นในตัวเอง และต้องการรับสารสนเทศในสิ่งที่เขาเห็นว่าจำเป็นต่อตนเองเท่านั้น เกษตรกรมักคิดว่าสารสนเทศจะต้องมี

คุณประโยชน์ที่เห็นได้ทันที หรืออาจจะเป็นเพราะเห็นว่าการจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่ใช่ปัจจัยหลักในการประกอบอาชีพ จึงยังไม่ให้ความสำคัญเท่ากับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพโดยตรง เช่น เรื่องดิน ปุ๋ย พันธุ์พืช ราคาสินค้าเกษตร เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.ณิ วราวิทย์ (2539: 7-8) ที่พบว่า สารสนเทศที่เกษตรกรต้องการรับเพื่อการประกอบอาชีพสามารถแบ่งได้ 3 ด้านคือ 1) สารสนเทศด้านการผลิตทางการเกษตร 2) สารสนเทศด้านการจัดการไร่นา และ 3) สารสนเทศด้านคหกรรมศาสตร์

6. เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามอายุ

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในช่วงอายุตั้งแต่ 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี อาจจะเป็นเพราะบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป หรือที่เรียกว่ามัชฌิมวัย และปัจฉิมวัย มักจะยึดติดการรับสารสนเทศในรูปแบบเดิมๆ เช่น สื่อบุคคล หรือ โทรทัศน์ เป็นต้น จึงทำให้มีข้อจำกัดในการรับสารสนเทศในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภ พรหมทอง (2541: 61-62) ที่พบว่า เกษตรกรที่มีอายุมาก การศึกษาน้อยถึงปานกลางจะยึดติดอยู่กับการปฏิบัติแบบดั้งเดิม ไม่ยอมรับความคิดใหม่ ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ตนเองไม่เคยปฏิบัติมาก่อน เกษตรกรกลุ่มนี้จะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการเผยแพร่สารสนเทศทางการเกษตรเป็นอย่างดี

7. เปรียบเทียบปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาในการรับสารสนเทศด้านบัญชี มากกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาจเนื่องมาจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ด้านวิชาการมากกว่า มีความต้องการรับข่าวสารเชิงวิชาการมากกว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรกลุ่มนี้โดยส่วนใหญ่จะมีบทบาทเป็นผู้นำชุมชน มีความคิดที่ทันสมัย มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ จึงมีความต้องการรับสารสนเทศจากหลายช่องทางเพื่อนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุบล เบญจรงกิจ (2542: 64-65) ที่พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์สูงกับการรับสารสนเทศ โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการรับข่าวสารและเรื่องเกี่ยวกับสาธารณะ และมีความแตกต่างกันในด้านปริมาณการเปิดรับสื่อ และเนื้อหา โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงนิยมรับข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณะมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ และยังพบว่าคนที่มีการศึกษาระดับสูงเท่าใดยิ่งมีความสนใจในข่าวสารเชิงวิชาการ

8. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร คือ รูปแบบบัญชีครัวเรือนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ยากเกินไป และไม่เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงเรื่องค่าใช้จ่ายในครัวเรือนในช่วงแรก ๆ จึงทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1.1 ควรเร่งพัฒนาครุบัญชีอาสาให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยการเชิญชวนไปถึงผู้นำชุมชนหันมาเป็นครุบัญชีอาสา เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

1.2 ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ให้มีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เช่น การส่งข้อความสั้น วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และควรมีการส่งข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ควรจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ให้กับเจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค เพื่อกระจายงานประชาสัมพันธ์ไปยังส่วนภูมิภาค และเป็นกลไกการขับเคลื่อนงานประชาสัมพันธ์ให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ของกลุ่มอื่น ๆ เช่น เยาวชน ประชาชนทั่วไป เป็นต้น

2.2 ศึกษาพฤติกรรมการรับสารสนเทศของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

2.3 ศึกษาวิถีชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ภายหลังได้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2.4 ศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรก่อนและหลังการอบรมวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

- กมลสร ลีสมมุติ. (2544). การศึกษาการรณรงค์อย่างมีส่วนร่วมของสหกรณ์การเกษตร
ไชยปราการ จำกัด จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การส่งเสริมสหกรณ์).
เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2545). *ที่ระลึกครบรอบสถาปนากรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 50 ปี*.
กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- (2550). *80 ชีวิต ทำบัญชี มีพอใช้ให้พอดู*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายประชาสัมพันธ์
สำนักบริหารกลาง กรมฯ.
- (2551ก). *152 ชีวิต ปรับทางเปลี่ยนทิศคุณภาพชีวิตด้วยบัญชีครัวเรือน*. กรุงเทพฯ:
ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักบริหารกลาง กรมฯ.
- (2551ข). *รายงานการประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์
และกลุ่มเกษตรกร ปี 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมฯ.
- (2552). *สารสนเทศนำรู้ทางการเงินสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2552*. กรุงเทพฯ:
กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมฯ.
- (2552, 27 มกราคม). *คำสั่งที่ 502/2552 เรื่อง การกำหนดอำนาจหน้าที่ตามโครงสร้างการ
แบ่งงานภายใน*.
- (2553ก). *ภูมิปัญญาทางบัญชีสร้างวิถีสู่ออนาคต*. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- (2553ข). *รายงานประจำปี 2553 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบาย
และแผน กรมฯ.
- กัญญา ศิริกุล. (2540). *หลักการประชาสัมพันธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.
- กรีซ สืบสนธิ์. (2537). *วัฒนธรรมและพฤติกรรมกรรมการสื่อสารในองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรส
โปรดักส์.
- กานต์รวี ผดุงกิจ. (2550). *ทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรลูกค้า ธกส. ต่อการทำบัญชี
ครัวเรือน*. ภาคนิพนธ์ บข.ม. (การบัญชี). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เกศสุดา สิทธิสันติกุล. (2550). *บัญชีครัวเรือนเปลี่ยนชีวิต*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2541). *การพัฒนากระบวนการสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
ใน 20 ปี มสธ. แห่งการพัฒนา*. หน้า 43-59. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ณรงค์ สมพงษ์. (2543). *สื่อสารมวลชนเพื่องานส่งเสริม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดรุณีย์ วราวิทย์. (2539). *การรับสารนิเทศทางการเกษตรของเกษตรกรหมู่บ้านหลัก*
ในการส่งเสริมการเกษตร ระดับอำเภอ. ปรินญาณีพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และ
 สารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทำนอง สิงคาลวณิช. (2528). *การเกษตรกับการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: รวมมิตรไทย.
- ชนวดี บุญลือ. (2546). *เอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนการประชาสัมพันธ์สาขานิติศาสตร์*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชนัญชย์ คำขำ. (2544). *ความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชนและระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์*
ของเกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนา. ปรินญาณีพนธ์ วท.ม. (เกษตรศาสตร์).
 เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2548). *ครอบครัวเกษตรกรไทยรวมใจทำบัญชี*
ครัวเรือน. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2553, จาก <http://www.baac.com>
- รัชชัย แสงสิงแก้ว. (2527). *การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชนบท*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริม
 และฝึกอบรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา. (2532). *การรับสื่อมวลชนของเกษตรกร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาส่งเสริม
 และเผยแพร่ทางการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญเกื้อ คอราหาเวช. (2537). *เอกสารประกอบการสอนวิชา เทคโนโลยีสู่ชนบท*.
 กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจมาศ สุรมิตรไมตรี; และคนอื่นๆ. (2542). *รายงานการวิจัยเรื่องการรับข้อมูลข่าวสารด้าน*
สุขภาพของประชาชน. นนทบุรี: กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข.
- ประมะ สตะเวทิน. (2546). *การสื่อสารมวลชน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ประทีป คชศิลา. (2538). *หลักการประชาสัมพันธ์ทางการเกษตร*. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริม
 และเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประทุม สุริยา. (2552). *ครูบัญชีดีเด่น ระดับประเทศ ประจำปี 2553*. ใน *ภูมิปัญญาทางบัญชี*
สร้างวิถีสู่นาคต. หน้า 10. กรุงเทพฯ: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. (2530). *การใช้และการแสวงหาสารนิเทศของเกษตรกร อำเภอมะขาม จังหวัด*
จันทบุรี. ปรินญาณีพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ:
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี เนรมิต; และคนอื่นๆ. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาอิทธิพลของสื่อ*
ประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรในเขตอำเภอชุมแสง จังหวัด
นครสวรรค์. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปฤฎฎาง จันท์บุญเรือง. (2547). *เอกสารการสอนรายวิชา สื่อประชาสัมพันธ์*. เลย: สถาบัน
 ราชภัฏเลย.

- บุญญา สุวรรณภาษิต. (2547, มกราคม - เมษายน). บทบาทงานประชาสัมพันธ์และสารสนเทศในการบริหารงานองค์กร. *บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.* 22(1): 90-91.
- ปิยนันท์ วงศ์คำ. (2546). การใช้แหล่งสารสนเทศของเกษตรกร ในชุมชนที่มีการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการพึ่งพาตนเองในชุมชนท้องถิ่นบุรีรัมย์. *ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม.* (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยนุช พิบูลย์วรานุช. (2550). เอกสารการสัมมนาวิชาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- พจน์ บุญเรือง. (2530). การสำรวจและการใช้สื่อกับความต้องการฝึกอบรมด้านบริการข่าวสารเพื่อการพัฒนาการเกษตร และชนบทของหน่วยงานรัฐบาล และเอกชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. (2537). ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.
- พีระชัย พิศชนวนชม. (2545). การรับสื่อภาคการเกษตรของเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่. *ปริญญาณิพนธ์ วท.ม.* (การส่งเสริมสหกรณ์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี กิม่วงสง. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สาขาบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. *ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม.* (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้. ถ่ายเอกสาร.
- แมนมาศ เชาวลิต. (2533). สารนิเทศและสารนิเทศศาสตร์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 1-7* หน้า 50-51. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุบล เบญจรงค์กิจ. (2542). การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รินศิริ ทองคำ. (2538). การรับสารสนเทศจากสื่อต่าง ๆ เพื่อความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์ของบุคคลในชุมชนแออัดคลองเตย. *ปริญญาณิพนธ์ อ.ม.* (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- เรื่องชัย บุญญานันต์. (2551). ธุรกิจสหกรณ์ไทยบูมกว่า 2 หมื่นล้านบาท. ใน รายงาน
การประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
ปี 2551. หน้า 57. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- ลักษณ์ สตะเวทิน. (2542). หลักการประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้า
การพิมพ์.
- วรรณ โขติโยธิน. (2550). รายงานผลการศึกษาค้นคว้าส่วนบุคคลเรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จในการออมทรัพย์จากการทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือนของเกษตรกรในโครงการ
พัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- วศินี เคารพพงศ์. (2539). ความเหลื่อมกันระหว่างเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์กับข่าวประชาสัมพันธ์
อันเป็นผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของธนาคารเอเชีย. วิทยานิพนธ์ นศ.ม.
(นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา พุทธางกูรานนท์. (2542). การประชาสัมพันธ์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- วัลลภ พรหมทอง. (2541). หลักและวิธีการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซนเตอร์.
- วาสนา สุขกระสานดี. (2545). โลกของคอมพิวเตอร์ สารสนเทศและอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลพรรณ ตั้งจิตเพิ่มความดี. (2543). การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซนเตอร์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปรความหมาย: เรื่องง่าย ๆ
ที่บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสารวิจัยการศึกษา. (18)3: 8-11.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. (2546). การประชาสัมพันธ์ ฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิริยะ คล้ายแดง. (2535). การดำเนินการและการใช้สื่อเสียงตามสายเพื่อเกษตรกรในจังหวัดลำพูน.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การส่งเสริมสหกรณ์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วีระ สุภากิจ. (2539). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีระ อรัญมงคล. (2538). หลักการประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สัจจิตออฟเซต.
- ศักดิ์ดา ประจุกศิลป์. (2543). สื่อ: โสตทัศนูปกรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ป. สัมพันธ์พาณิชย์.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2540). การประเมินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน
ระยะที่ 2 พ.ศ. 2536-2539. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมเกียรติ ฉายไชน; และคนอื่นๆ. (2538). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบสภาพ
ทางเศรษฐกิจและภาวะหนี้สินระหว่างสมาชิกกลุ่มเกษตรกรกับสมาชิกกลุ่มเกษตรกร: ศึกษา
เฉพาะกรณี ในจังหวัดอุดรธานี. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์.

- สมมาตร คงชื่นสิน. (2539). *การเปิดรับและความต้องการรายการโทรทัศน์ของผู้สูงอายุ ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การโฆษณา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สิงห์ทองแท้. (2552). *สร้างชีวิตใหม่ด้วยบัญชี*. สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.vicharkarn.com>
- สำนักพัฒนาการบัญชีเกษตรกร. (2550). *สรุปโครงการภูมิปัญญาทางบัญชีเกษตรกรไทย ปี 2551*. กรุงเทพฯ: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- สุนีย์ ตฤณขจี. (2551). *การรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชน ในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ บข.ม. (บัญชี). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้า. ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณิ ดอนรัป. (2551). *การทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ กษ.ม. (ส่งเสริมการเกษตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาคย์ อินทองคง. (2550). *สรุปคำบรรยายการศึกษาคือการพัฒนาชีวิต: กรณีการออมปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงและการทำบัญชีครัวเรือน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- เสกสรร สายสีเสด. (2542). *หลักการโฆษณาประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เสน่ห์ จามริก. (2535, ตุลาคม-2536, มกราคม). เศรษฐกิจการเมืองเรื่องสารสนเทศ. *จุลสาร ไทยคดีศึกษา*. 9: 4-8.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). *การประชาสัมพันธ์: ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ไดมอนด์บิสซิเนสเวิร์ล.
- . (2546). *สื่อประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: ไดมอนด์บิสซิเนสเวิร์ล.
- แสงทอง เกตุอุทอง. (2551, 30 ตุลาคม). เจาะพอร์ตคนดัง. *ผู้จัดการรายวัน*. หน้า 15.
- อรุณีประภา หอมเศรษฐี. (2542). *การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจฉราวรรณ มณีชัยย์. (2539). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน ในจังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้. ถ่ายเอกสาร.
- The ALA Glossary of Library and Information*. (1983). Chicago: American Library Association.
- Enz, Tammy. L. (2009). *Sources of Facts and Advice for Farmer Decision-Making Concerning Soil Conservation Practices in Grant County, Wisconsin*. Thesis M.S. Iowa: Iowa State University. Retrieved August 4, 2010, from: <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=1943634871&Fmt=2&clientId=61839&RQT=309&VName=PQD>
- Klapper, Joseph. T. (1960). *The Effects of Mass Communication*. New York: The Free Press.

- Kotile, Dido Guyo. (1998). *Perceptions Regarding Sustainable Agricultural Practices Associated with Weed Management: Implications to Agricultural Extension Education*. Dissertation Ph.D. Iowa: Iowa State University. Retrieved April 19, 2010, from: <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=737018151&Fmt=2&clientId=61839&RQT=309&VName=PQD>
- Longo, R.L. (1990, January). Information Transfer and the Adoption of Agricultural Innovation. *Journal of the America Society for Information Science*. 41(1): 1-9.
- Malindi, E. S. (1997). *The Development of a Sociometric Model for Selecting Contact Farmers (Farmers, Extension, Malawi)*. Dissertation Ph.D. Illinois: University of Illinois. Retrieved April 19, 2010, from: <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=740118611&sid=2&Fmt=2&clientId=61842&RQT=309&VName=PQD>
- Martin, Brandie Lee. (2010). *Mobile Phones and Rural Livelihoods: An Exploration of Mobile Phone Diffusion, Uuses, and Perceived Impacts of Uses Among Small- to Medium-Size Farm Holders in Kamuli District, Uganda*. Thesis M.S. Iowa: Iowa State University. Retrieved August 4, 2010, from: <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=2052718101&Fmt=2&clientId=61839&RQT=309&VName=PQD>
- Marston, John E. (1979). *Modern Public Relations*. New York: McGraw-Hill.
- Mowen, John C.; & Minor, Michael. (2000). *Consumer Behavior*. London: Prentice Hall.
- Munro, J. E. (1999). *Development Communication: The Appropriateness and Effectiveness of Theatre as an Agricultural Extension Tool (Uganda)*. Thesis M.S. Canada: Canada University of Guelph. Retrieved April 19, 2010, from: <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=734289891&sid=3&Fmt=2&clientId=61842&RQT=309&VName=PQD>
- Roger, J. G. (1978). *Diffusion of Innovation*. New York: Free Press.
- Schramm, W. (1973). *The Process and Effects of Mass Communication*. Uabana: University of Illinois Press.
- Webster, Nicole Sheree. (2002). *Smallholder Farmers' Perceptions of the Northern Province's Extension Service: Case Studies in Two Villages in the Northern Province of South Africa*. Dissertation Ph.D. Michigan: Michigan State University. Retrieved April 19, 2010, from: <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=764851741&Fmt=2&clientId=61839&RQT=309&VName=PQD>

แบบสอบถาม

เรื่องการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ตอนที่ 3 ปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน
ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี
 21 - 30 ปี
 31 - 40 ปี
 41 - 50 ปี
 51 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษา
 ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

4. บทบาทในชุมชน

- แกนนำเกษตร
 อาสาสมัครเกษตรกรด้านบัญชี
 เกษตรกรดีเด่น
 สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
 สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านเคยได้รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน หรือไม่

- ไม่เคยรับ เพราะ
 () ไม่สนใจด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน
 () มีความรู้ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่แล้ว
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 (จบการทำแบบสอบถาม และส่งคืนเจ้าหน้าที่)
 เคยรับ (ตอบข้อถัดไป)

6. สื่อประชาสัมพันธ์ชนิดใดมีประสิทธิภาพในการเผยแพร่สารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน
5 ลำดับแรกและโปรดเรียงลำดับตามความสำคัญ ข้อใดมีประสิทธิภาพมากที่สุดให้ใส่
 เลข 1 ในช่อง หน้าข้อนั้น แล้วใส่เลข 2, 3, 4, 5 หน้าข้อที่มีประสิทธิภาพน้อยลงตามลำดับ

- เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- ครูบัญชีอาสา
- หนังสือพิมพ์
- วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร
- โทรศัพท์
- วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์
- แผ่นพับ
- ไปสเตอร์
- เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ <http://www.cad.go.th>
- วิทยุทัศน์เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน
- การสัมมนา
- การฝึกอบรม/การสาธิต
- การศึกษาดูงาน
- นิทรรศการ

ตอนที่ 2. การรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางวัดระดับ ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
ตารางการวัดระดับใช้เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

มาก	หมายถึง	ได้รับสารสนเทศตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์
ปานกลาง	หมายถึง	ได้รับสารสนเทศ 2 - 3 ครั้ง/สัปดาห์
น้อย/ไม่เคยได้รับ	หมายถึง	ได้รับสารสนเทศ 1 ครั้ง/สัปดาห์

2.1 ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านได้รับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์
ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

สื่อประชาสัมพันธ์	ระดับการรับสารสนเทศ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย/ ไม่เคยได้รับ (1)
สื่อบุคคล			
1. เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....
2. ครูบัญชีอาสา.....
3. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
สื่อมวลชน			
1. หนังสือพิมพ์.....
2. วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร.....
3. โทรทัศน์.....
4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
สื่อสิ่งพิมพ์			
1. วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์.....
2. แผ่นพับ.....
3. ไปสเตอร์.....
4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

สื่อประชาสัมพันธ์ (ต่อ)	ระดับการรับสารสนเทศ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย/ ไม่เคยได้รับ (1)
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่			
1. เว็บไซต์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ http://www.cad.go.th
2. วีดิทัศน์ความรู้เรื่องการทำบัญชี ครัวเรือน.....
3. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
สื่อกิจกรรม			
1. การสัมมนา.....
2. การฝึกอบรม/การสาธิต.....
3. การศึกษาดูงาน.....
4. นิทรรศการ.....
5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางการรับสารสนเทศ ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

2.2 ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา เมื่อท่านได้ติดตามข่าวสารด้านบัญชีครัวเรือนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แล้วท่านได้รับเนื้อหาสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือนต่อไปนี้หรือไม่

ลักษณะเนื้อหาสารสนเทศ	การรับสารสนเทศ	
	ได้รับ (1)	ไม่ได้รับ (2)
1. วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีครัวเรือน.....
2. ประเภทของสมุดบัญชีครัวเรือน.....
3. การเลือกสมุดบัญชีครัวเรือนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการประกอบอาชีพ.....
4. การเลือกสมุดบัญชีครัวเรือนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับประเภทของบุคคล.....
5. ประโยชน์ของการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน.....
6. การนำตัวเลขจากการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนมาวิเคราะห์ สภาวะเศรษฐกิจในครอบครัว.....
7. สถานที่มารับบริการสมุดบัญชีครัวเรือน.....
8. วิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือน.....
9. รายการที่จำเป็น เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าอาหาร.....
10. รายการฟุ่มเฟือย เช่น ค่าหวย ค่าเหล้า.....
11. การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น.....
12. การออมเงิน.....
13. ช่องทางการหาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้.....
14. การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง.....
15. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

**ตอนที่ 3. ปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์**

ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านมี**ปัญหาการรับสารสนเทศด้านบัญชีครัวเรือน**ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์
ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางการวัดระดับ ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
ตารางการวัดระดับ ใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีปัญหา
ปานกลาง	หมายถึง	ปัญหাপานกลาง
น้อย	หมายถึง	ปัญหาน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหา

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด/ ไม่มีปัญหา (1)
ด้านสื่อบุคคล					
<u>เจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์</u>					
1. ความกระตือรือร้นในการให้บริการ.....
2. มนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ.....
3. วิธีการให้บริการ.....
4. การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่.....
5. การเปิดโอกาสให้ซักถาม.....
6. เวลาในการให้บริการ.....
7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด/ ไม่มีปัญหา (1)
ครูบัญชีอาสา					
1. ความกระตือรือร้นในการให้บริการ
2. มนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ
3. วิธีการให้บริการ.....
4. การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่
5. การเปิดโอกาสให้ซักถาม
6. เวลาในการให้บริการ
7. อื่น ๆ โปรดระบุ
ด้านสื่อมวลชน					
หนังสือพิมพ์ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์					
มติชน เป็นต้น					
1. มีคอลัมน์ที่เกี่ยวกับเรื่องบัญชี รับจ่ายในครัวเรือนน้อย.....
2. ความชัดเจนของตัวอักษร.....
3. มีราคาแพง.....
4. แหล่งอ่านหนังสือพิมพ์ใน ชุมชนมีน้อย.....
5. เวลาในการอ่าน.....
6. การเรียบเรียงและลำดับ เนื้อหา.....
7. การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ
8. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ปัญหาในการรับสารสนเทศ	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด/ ไม่มีปัญหา (1)
<u>วิทยุ AM 1386 คลื่นเกษตรกร</u>					
1. ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป.....
2. การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา.....
3. การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ.....
4. ความน่าสนใจของเนื้อหา.....
5. ระยะเวลาในการออกอากาศ (30 นาที).....
6. ช่วงเวลาในการออกอากาศ (10.30-11.00 น.).....
7. ความถี่ในการออกอากาศ.....
8. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
<u>โทรทัศน์ ข่าวเที่ยงวันทันเหตุการณ์</u>					
1. ลักษณะการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป.....
2. การเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา.....
3. ความชัดเจนในการใช้ภาษา.....
4. ความน่าสนใจของเนื้อหา.....
5. พิธีกรประจำรายการ.....
6. วิทยากรที่เชิญมาออกรายการ.....
7. ระยะเวลาในการออกอากาศ (5 นาที).....
8. ช่วงเวลาในการออกอากาศ.....
9. ความถี่ในการออกอากาศ.....
10. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ปัญหาในการรับสารสนเทศ(ต่อ)	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด/ ไม่มีปัญหา (1)
ด้านสื่อสิ่งพิมพ์					
<u>วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์</u>					
1. ความครอบคลุมของเนื้อหา
2. แหล่งอ่านวารสารในชุมชนมี น้อย.....
3. เวลาในการอ่าน.....
4. การเรียบเรียงและลำดับ เนื้อหา.....
5. การใช้ภาษาเข้าใจยาก เช่น ใช้ศัพท์วิชาการ.....
6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
<u>แผ่นพับ</u>					
1. ความครอบคลุมของเนื้อหา..
2. ความชัดเจนของตัวอักษร
3. ความชัดเจนของภาพ
4. เรียบเรียงและลำดับเนื้อหา...
5. การออกแบบแผ่นพับ.....
6. การแจกจ่ายแผ่นพับ.....
7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
<u>โปสเตอร์</u>					
1. ความครอบคลุมของเนื้อหา
2. ความชัดเจนของตัวอักษร
3. ความชัดเจนของภาพ
4. เรียบเรียงและลำดับเนื้อหา...
5. การออกแบบโปสเตอร์.....
6. การแจกจ่ายโปสเตอร์.....
7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ปัญหาในการรับสารสนเทศ(ต่อ)	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด/ ไม่มีปัญหา (1)
สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่					
เว็บไซต์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ http://www.cad.go.th					
1. ทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต.....
2. ความชัดเจนของตัวอักษร.....
3. ความชัดเจนของรูปภาพ.....
4. รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา.....
5. ความครอบคลุมของเนื้อหา.....
6. ความทันสมัยของเนื้อหา.....
7. การออกแบบเว็บไซต์.....
8. การเรียบเรียงและลำดับ เนื้อหา.....
9. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
วิดิทัศน์ความรู้เรื่องการทำบัญชี					
ครัวเรือน					
1. ทักษะในการใช้วิดิทัศน์.....
2. ความชัดเจนของตัวอักษร.....
3. รูปภาพเกี่ยวข้องกับ เนื้อหา.....
4. ความน่าสนใจของการ นำเสนอ.....
5. ความครอบคลุมของเนื้อหา.....
6. ความทันสมัยของเนื้อหา.....
7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ปัญหาในการรับสารสนเทศ(ต่อ)	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด/ ไม่มีปัญหา (1)
ด้านสื่อกิจกรรม					
<u>การสัมมนา</u>					
1. ความสะดวกในการเดินทาง
2. การบรรยายของวิทยากร
3. เวลาในการสัมมนา.....
4. การเปิดโอกาสให้ซักถาม
5. ความน่าสนใจของเนื้อหา
6. อายุของผู้เข้ารับการสัมมนา...
7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
<u>การฝึกอบรม/การสาธิต</u>					
1. ความสะดวกในการเดินทาง
2. การบรรยายของวิทยากร
3. เวลาในการฝึกอบรม/การ สาธิต.....
4. การเปิดโอกาสให้ซักถาม.....
5. ความน่าสนใจของเนื้อหา.....
6. อายุของผู้เข้ารับการอบรม/ การสาธิต.....
7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
<u>การศึกษาดูงาน</u>					
1. การบรรยายของวิทยากร
2. ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน
3. การเปิดโอกาสให้ซักถาม.....
4. ความน่าสนใจของสถานที่ ศึกษาดูงาน
5. อายุของผู้เข้ารับการศึกษาดูงาน.....
6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ปัญหาในการรับสารสนเทศ(ต่อ)	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด/ ไม่มีปัญหา (1)
<u>นิทรรศการ</u>					
1. การออกแบบ.....
2. รูปภาพเกี่ยวข้องกับเนื้อหา...
3. ความน่าสนใจของการ นำเสนอ.....
4. ความทันสมัยของเนื้อหา.....
5. ความเหมาะสมของสถานที่....
6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

***** ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม *****

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววินิตยา สมบุญ
วันเดือนปีเกิด	8 พฤษภาคม 2523
สถานที่เกิด	อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	44/82 หมู่บ้านสวนนนท์ 1 ซ.บางกร่าง 50 ถนนบางกรวย – ไทรน้อย ตำบลบางกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	บรรณารักษ์ ปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	ห้องสมุดประชาชนอำเภอนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา 90310
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	จบมัธยมศึกษา จากโรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา
พ.ศ. 2546	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2554	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ